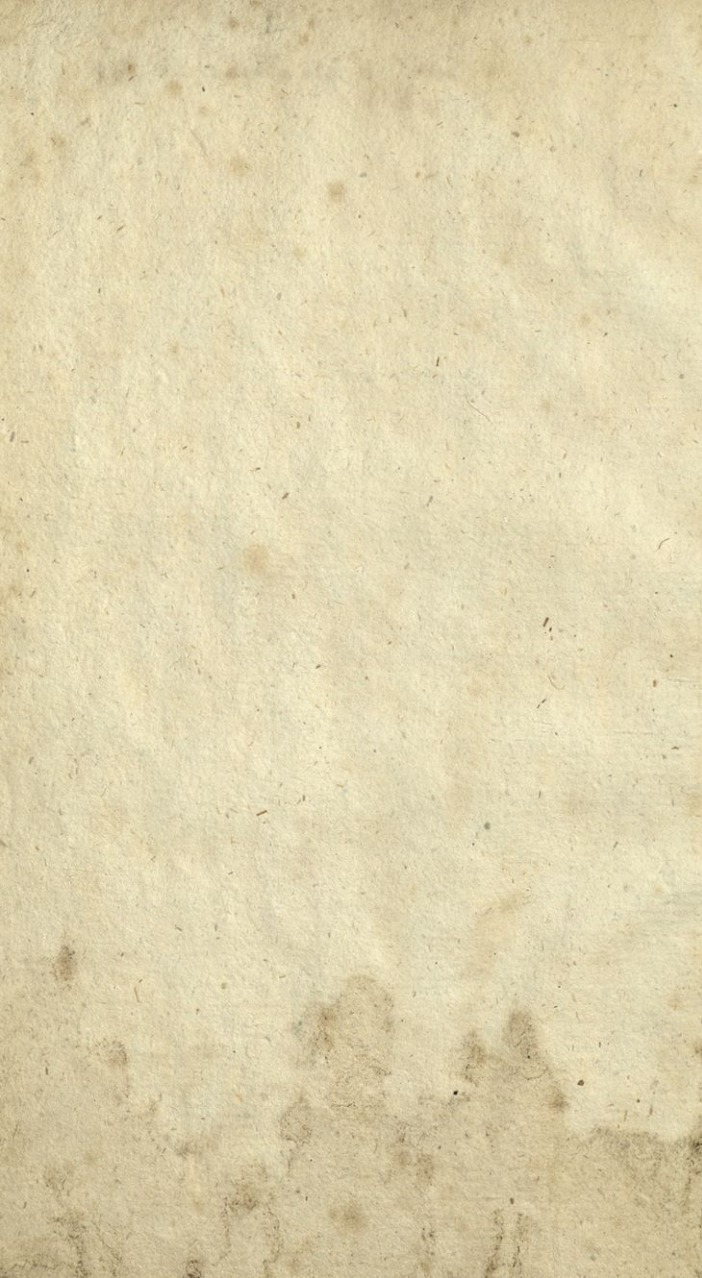

59556

30

Ex libro And. Schlegel
publ. Oppa. Masella 872

59556

Navuk v peldah.

RUDOLF DRUFOVKA

Lépe sгодbe in koristne povésti

s a

o t r o k e

o d

И. Илга Иайса.

Po predélaní, popravljeni in pomnošeni *Buchfelnerjevi*

sdazhi

s némščkega posloveníí

Janes Dragótin Shamperl.

S k i p o m.

V Gradzi,

v salogi F. Ferštnove (*J. L. Greiner*) knigarnje

1836.

59556

Otrokom!

Ljub otrok! naj Ti ta kniga bode
Ogledalo ko sód zhište vode:
Kim sveštèj bóh se v nji ogledaval
Tim bolje bóh sam sebe sposnaval.

-4. XII. 1933

Sax

1W-030007281

P r e d g o v o r.

Gospod saloshnik je meni narózhil tote knishize po obzhinsko-flovenskem preloshiti. Bivshi pak jas do volje s drugimi knishevnicami polli sabavljen ne sem si vupal k bremenam pali bremena perloshiti, ampak sem ga isrózhil g. Shamperlu, kterege ljubav do lépega doma-zhega jesika mi je po njegovem nevtrudnem vuzhenji domazhih in Rófskih gramatik-ter vednost s nekoliko drobnih lastnih pesmiz snana bila. On je radovoljno in s veseljem meni odlózheno teshavo na svojo glavo vsel, ter vse Slovenze, kar jih od Belaka do Lotmerga — od veshiz fréd Shelesne in Saladfke stolize do Adrianfkega morja prebiva, na pameti imàje si k teshavnem délu perpravil. Sa obzhinstvo v nasnovane meje sagrajeno pisati, ne je lahko délo. Tak pisati, kaj bi vsakem po volji bilo, ne mogozhe; ali pisati, kaj bi sa vse rasumljivo bilo, je vendar in samo tedaj mogozhe, kadar po is-hodni isreki (po Malo-Shtajarskem ali Sahodno-Vogerskem) pishe.

Kak na is-hodnem srekovajo je vsakemu, ki le sdrave vuha ma, ter zherke sberbekati vè, možhi pisati; kak pak Kranjez in Koroshez sgovarjata, neti ni pravopisnih zherk na svéti, neti jih ne bómo meli, zhe she nam ravno milost Boshja stotino prerokov Metelkove glave in pameti poflala bi; sakaj da Kranjez in Koroshez nemata samoglasnika, ki bi ga gladko vuho raslózhati moglo, kateri smed petke bi bil? svun onih na ktere se ojster vdar (à, è, ì, ò, ù) naflanja. Satoraj so sahodni pisarji ne vedli, ktere samoglasnike bi v pismo jemali, ter nekoliko jih terdilo, da ne je mogózhe tega narezhja v pismo spraviti *), nekteri pak so v tesnobi pisali kak se jim na vuho padati sdelo je, da na nashe isreko in narezhje kakti na kakshno hrapavo kramlo (patois) ne só se hteli oglednóti, tim vezh, da je sa nashe dni nekoliko is nas sazhelo jihov sléd ifkati ter v njihove stopinke stopati. Velikovuzheni gospod Zhop, ki nam jega presgodaj nesmilena smert vsela, je

*) Also ist auch die Windische sprach, wie die in diesen landen gebreuchig, nit vor hundert oder mehr, sondern allererst bey dreussig Jaren nit geschrieben, oder auff Pappyr gebracht worden. Auch viel leut vermeint, das dieselbige, von wegen jhrer besonderer, und in etlichen wórttern, in andern sprachen vngewöhnlicher schwärer aussprechung, nit wol kóndte in die Feder gebracht, vnd mit lateinischen Buchstaben, zum druck, noch viel weniger, das die ganze Bibel darein kóndte transferirt werden. (Svetu pismu I. 1584.)

grajal svepljivost in slabost gramatizhne podstave: *Pishti kak govorish*. G. Zhop je samo Kranjsko na misli mel, toraj lahko trofil in frushil podstavo sa sahodno isreko, a po-tem se s is-hodno sefnavshi je dal rezheno podstavo sa tojisto kakti stalno isrekovanje veljati, ktero je gotovo nashzeli Europi flavosnani-gramatik na misli mel.

Kak je on in pokojni g. Zhop mislil, tak tudi mi mislimo in pisnemo po nashbi zhisti in stalni isreki ter v prihod pisati voljo mamu. Leshi je sahodnim Slovenzom v pisni samoglasnikov preskozhiti ali (po Vodnikovem) pogoltnoti, kolikor jih jim ljubo je, kak nam brati bresh njih ali pak zelo s takimi, kterih neti mi, neti oni neti noben Slovenez nema. Naj nam nesamerijo nash sahodni bratje, kterim tote besede nasozhi pridejo, tega terdega naprevsetja, ter nas ne krivijo bedaste ljubesni do kótekov svojih sleshish: mi tak devljemo s zhistega zhutleja prednosti nash isreke, ter s mirno vestjo severne in jushne bratanze Zhehe, Rósjane in Ilire (Horvate, Serblje) na obsódbo klizhemo. Mi s tim djanjem ne sametavljemo Kranjskine in Koroskine, ampak s radostjo v potrebo jemljemo in jemali bomo beséde in lastnostni jujnega narezhja, ktere-koli so prave domazhe korenike in Slovenskega duha. — Toliko od isreke (pronuntiatio) in narezhja (dialectus).

Sdaj še nekoliko popravkov pisavnega nazhina, ki pervizh se v totih bukvizah perkashejo, sprizhati dolshen sem.

1. Raslózhek med predlogi (praepositio) *s* (t. j. dosdajni 's. p. 's doline, 's planine) in *ś* (t. j. dosdajni s', p. s' dolino, s' planino) je refem po isreki teshko rasfódiťi kak bi se pisala, sakaj pred terdimi samoglasniki se sgovarjata obà terdo, pred mehkimi pak mehko. Nafhi dosdajni pisarje só vsi mehko *s* ('s in s') pisali, g. Danjko pak v svoji abecedni knishizi oboje terdo; ali sakaj oboje? Mi mamó nekoliko beséd p. *śofed*, *śovrashnik*, *śegreti*, *śemleti*, v kterih se savoljo isrezhne gladkozhe med taj *ś* (s'), ki 6. padesh terja, samoglasnik postavi, ter v svojem pravem snazhaji oglasi; satoraj smo ga tudi v svoj oblezh oblekli. Kak se per naf sgovarja se tudi per nafhih bratanzih sgovarja, ter drugazhi sgovarjati nemore, piše pak poleg nafhega popravka:

2. Per namestimeni (pronomen) *on*, *ona*, *ono*, v vseh padeshih svun jednakih pervemu postavili smo namesto *nj* samo *j*, sakaj vsi padeshi svun rezhenih se spelavajo od saftarélega *ji*, *ja*, *je*. Nfamo sa predlogi savoljo slajše isreke perstopi: satoraj *jega*, *je*, *jemu*, *ji* nam, *njega*, *nje*, *njemu*, *nji*, ter *od njega*, *od nje*; per *njem*, per *nji* pustili.

3. Sa zherkami *j*, *zh*, *sh*, *śh*, kadar ma zhisti o flediti, smo postavili vsikdar zhisti *e*, kak se v starem

Slovenskem svétem písmi l. 1584 vezhkrat najde, snamenje, da je v našem obširnem narezhji navadno. Namesto tega o so tudi dosdajni písarji she kdekde e píjali p. *nashe blago, moje serze, vrózhe sónze*, nam. *nasho blago mojo serze, vrózho sónze*.

To so vsi popravki. Zhe ne sem mogel jih pravote pred vsimi s timi besedami sprizhati, ne krivte je, ampak mojega dokashivanja slabost. Jas ne sem Orfej. — Kaj pak se snotrajne zene tih knishiz tizhe, odpertoserzhno povém, kaj bo se sizer kdekde kaka slabesha, manje Slovenska, versta najhla, ali temu je srok, da je verli poslovenitelj na fréd déla sbolenel, saloshnik pak s sdanjem Turfko silo délal. Naglo delo ne more biti popolnoma, nar manje pak knishevno. Kaj se vdarov (accentov) tizhe, je poslovenitelj vso délo sh nji-mi vred spisal, da pak je tiskarnik she skoro v pervem listi accentovane samoglasnike potroshil, só se v flédezhih nehati mogli.

Nas bo slo veselilo, ako bodo gg. vuzheniki in ravnitelji krepkih mladih Slovenzov in Slovenk to malo s ljubavjo do domovine sazheto in sversheno delo sa prikladen darek pridnosti svojih vuzhenzov in vuzheniz obfódili, ter nas k velzhim délom obudilo.

P r i d a v e k.

She vsi drugi Sloveni majo obilne sbirke svojih narodnih pesmi, katerih je nekoliko v isobrashe ne jesike ptujih narodov postavim: Nemzov, Franzosov, Anglizhanov, preneshe no ter s rado stjo in zhudenjem perjeto, samo Slovenskih pesmi nashih krajev she se ne je noben pisar dosdaj do tek nol, barem jih ne v prostem oblezhi, kak s vust naroda tezhejo, sapisal. Jas sem she od mladih nog te mile s lepih dush svirajozhe pesmi rad slis hal. Ko pak so mene dorashe ne leta v neme kraje odegnale; ko sem z detezhjih let v mlade nez hke stopil, se ljubav do domovine obudila ter sh njo nekshna shelja in sila se s domazhimi rezh mi sabavlata: sa koristi in poshtenje svojega narode ka s kerbeti, sem po jesenih na kratke zhase domovino obhajajozh lete proste glaseke spet slis havshi sapisaval, kde bila se meni koli prilika podala. Moja dosdajna sbirka jih 250 sapopade, ktero, ko bersh tretjo stotino dopolnim, Slovenski obzhini srózhiti nakanim.

Narodne pesmi, ki jih deklize in fantje v pa meti in na vustah nosijo, so naj velzhi saklad nashe narodnosti naj drashja trohá jenega nekdashnjega bogastva — blago, s kterim flobodno nasozhi svojih sosedov stopimo rekozh: »Glejte! mi she smo Slovenzi.« Narodne pesmi so naj krasneshi ódi

našnega snazhaja, kateri so v tenko, gladko ruho jesika oblezheni. Narodne pesmi so dragi kamenzheki, ktere toliko bodikaj sdajnih nekaj sirovih, nekaj prenadutih, malo pak dobrih pesmi sasipavle, ter jih ta smet sarinola in jih kokodakanje oglufhilo bode, ako jih sdaj nikdo ne odkopa — tih milih glasekov v note ne postavi, jihovega fladkega duha pred nesaflusheno vmertelnostjo ne ohrani. — Naj sa jih ohranjenje vsaki fkerbi, kateri zhuti, kaj je jega Slovenska rodila, ter ve, kar je ljubav in detinska dolshnost. Vsaki naj stori, kar mu mogozhe, naj sapishe, kde kaj prostega zhuje, naj bo se mu vidilo dobro ali flabo. Naj nikdo med shitom kokola ne puli, per tem bi se lahko kaki dober klasek poteptal: fhkoda bi na njem bila. Ko bo vse v parmi, bomo sebirali, ter kar bo ljulike na smetishe hitili, kar pa pshenize na radošt svojih vnukov in pravnukov v shitnizo Slovensko s-hranili.

Slovenske od framoshlivošti ne pojejo rade vprizho sukknjenih ljudi, zelo ne dajo pisati. Prizhina temu je, da navadno neki sh njih tak topi so, da ne najdeio nikakega teka na prostem petji, kak shganizhni pijanez ne najde teka na fladkem vini. Ali to naj nobenega ne odplafhi. Kde kar zhuje peti, naj hvali rekozh: da je lepo; da she bi drugozh ter tretizh rad flifhal. Med tim pak naj pishe fkrivoma ter doverfhi, kar je per pervem in drugem petji nehal. Tak sem jas deval,

sa kolovratom fedè, ali pak sa shenkinjami, per koshuhanji v kakem kóti hvalezh in profezh fkrivoma pifal. Le po takem je mogozhe do takega blaga priti.

V moji pifarnizi se she toliko originalnih in preneshenih pesmi vuzhenih shivih in pokojnih ljudi nabralo je, da bi she lahko sh njih (nelashem, zhe rezhem) naj manje tri *zhbelize* natifnoti dal. Davno sem she obljubil in nakanil to vse po fosebnih fveskih na svetlo dati ter sem saloshnika ifkal, ali meni se je dosdaj (smili se Bogu!) godilo kak modrijanzu, ki je opoldne f fvezho zhloveka ifkal: jas ga ne sem najshel. Vfaki se fhkode boji per [salaganji pesmi, da prè v nafhem zhafi samo *proso* ljubijo.

Jas fizer narodne pesmi ob svojem na svetlo dal bom, ali sa velzhe trofhke je moja mofhnja preplitva. Ako obzhini Slovenskih bravzov in milostivnih bravkinj jakost in zeno nehda jnih in sdajnih vuzhenih pezvov soditi volja je, naj se na sdanje jih zvetliz milovoljno podpishejo ter svoje zhaktivne imena v Gradzhko knigarno Damian et Sorge *franco* poshlejjo. Taista knigarna bo tudi donefke narodnih pesmi perjemala. Zena ne bo sa list (Bogen) drashje od 4 kr. ter se per perjetji fveskov polagala. Bersh ko bo toliko podpifateljev, kaj bo trofhketiskanja naplazhan, bo rokopif z. k. zensuri poslan.

Naje se mamò, da bodo tudi nafhi Kranjski in Koroshki bratje to osnovo drobovoljno in krepko

podpirali, tim vezh, da tudi per vsakem od našeski *kranjske zibelize* najti so, ter da smo perpravleni sraven tih, ki jih she mamò, tudi doneške drugih she nam nesnanih Slovenških pisateljev onih krajev s radovoljnostjo in hvaleshnostjo perjemati.

Od Slovenzov na Kranjskem bo tudi Ljublanški bibl. g. M. Kasteliz narodne pesmi, druge doneški in imena milovoljno prejemal, od Slovenzov Zelških okoliz pak g. St. Kozhevar dohtar Zeljski.

Sadnizh she ednok svoje brate sa radovoljno podpisanje profimo. Modra roka vladanjska nam je shole dala. Ali nekteri ne sposnajo tega darù ter ne podpirajo po dolshnosti milostive matere, sa-to smo po svoji nemarshini bres poshtenja, ter nam narod v pushti zhepi. Nashem narodu ne bo poshtenja, dokler s te pushe ne stane, s te pushe pak nemo-re bres navuka *); navuka ni bres knig; knige pak se ne tiskajo ter ne dobè bres denarjev. Zhe zhetè, kaj bo Vam poshtenje, more tudi biti Vashem narodu; satoraj ga peljajte s pushe; perpomorte ga k navuku; dajte mu knige do rok; poloshte denar sanje, ktere ga je Bog Vam vsakem po potrebi podelil. — Naj noben s naših redkih bravzov ne misli: »Jas si ne bom tih knishiz kupoval: faj si je moj fosed ku-

*) Zhe rezhem »bres navuka« ne menim, kaj so Slovenzi slabe prirode — topleki, bedaki. Naopak: smed njih se podigavlejo glave, ki se jim Nemzi klonijo. — Poglednite na stolize Avstrianskih visokih shol! Ne so naj imenitneshi moshje, ki na njih sedijo ter od nekda sedeli so, Slovenškega kolena? Slovenzom je priroda dobre lastnosti dala ali jih noben fosed ne da veljati, sakaj one so skrit, sakopan denar.

pil bo; on bo mi je gotovo pofodil.« Taka nefrezhna misel sna mnogim na pamet priti. Po takem se potrebni denar ne nabere, — osnova vesne, in trošhek slatodragih zhafov nafhe mladosti je na nizh. Mi radi zhaš trošhimo, neti ne terjamo vinarja sa polnozhno budenje, ako samo vemo, kaj ga trošhimo sa korist- sa dobro domovine, ne pak sa hrano molov, ki bi se nam v rokopiših gostili, ali sa plesnev, ki bi tesaje nafhkih peres oblazhila ter jela. Bratanzi Zhehi v Slatem pragi posebno penesnizo (cassa) majo, v katero denarje polagajo vsaki po svojem gleštvi: vuzhenzi po 2—5 r; shkolkniki, melshzhani, kaplani 5—10 r, zesar. flushebniki, fari 10—20 r. fr. na leto. S timi denarji pak se knjige sa dušhno in telesno korist prostih in siromashkih ljudi na svetlo davlejo, t. j. knjige od sadershavanja, od keršhanskikh, zhlovezhanskikh dolshnosti, od gosodarstva i. t. v. (preglej zhašopis museum zheskeho 1826—1836.)

Nekteri per naf (saj so, hvala! Bogu! redki) she so, ki mislijo: »Sakaj ta shaka ljudi nebi svojega jesika s misli pustila? More jo siliti, naj se nemshki vuzhi.« Take prashamo: Ali so one ptize, ki so mogle prirodne pesmi posabiti, ter po pishali shvergolè, sa proste gaje, sa zhisti srak? One v kobazhah zhóbijo. Kteri tak govorijo, tim svetujemo naj se nek zhaš hranijo s travo, ki jo per naf sa *dobro misel* majo; po-tem naj spet sodijo od tak vashnih rezhi. Dotezhaš pak Sbogom!

Pisal v Gradzi na dan sv. Janesa kerstitelja

Jakob Zerovzhan.

1. Poboshen ozhe.

— (S kipom.)

Nektér poboshen ozhe só shli na polje délat. Jihov otrok, ktéri je bil bliso sedem lét star, je tudi shnjimi shel. Bilo je lépo smladlétno jutro. Otrok je bil poln veselja zhes popévanje ptizhiz, posebno pak shkorjan-zov, ki só se preveno vishe proti nebi verteli.

Kadar je sónze is-hajalo, vsemejo ozhe klobuk s glave, se prekrishijo, ter molèzh proti nebi poglednejo. Déte to sapasi in ozheta poprafha, sakaj bi molili? „Déte! só odgovorili, jas hvalim Boga, stvarnika vseh rézhi, da On páli svoje sónze da is-hajati, zhes dobre in hudobne, in da nam je On svojega fina poslal. Kajti kakor sónze vse rasvéti in segréje, tak Jesof Kristof rasum in serze k dobremu rasvéti in vnema. Satoraj só preroki Jesofa sónze pravíze imenovali.—Ljubo déte! só ozhe dalje govorili, posebno o sónzhnem prihodi misli na dobrotljivega Boga, moli ga in flavi, kak ga ptize nebeshke s pélmami flavijo.“

Déte je to vzhiniti obezhálo, in te beséde poboshnega ozheta só ga tak ganóle, da só mu sóse v ozhi nastópile.

*Mòj Bog, kak si velik, dobrotljiv,
Lépa j' vsaka Tvoja stvar!
Daj, da bóm Tebi ja dopadljiv
V djanjih sdaj in na vsikdár.*

2. Fantizh pred korpezom s jabelkami napolnjenim.

Nektér fantizh je shel v nék hram, da bi s fantizhem, ktéri je tam domà bil, vkup v sholo shla. Ko je v hifho stópil, je nikogar ne vidil, pak vendar en kor-

pez jabelk per okni. To só pazh lépe jabelka! je sam per sebi mislil, blishe stópil, ter she jih bolje shelnzhno pogledal.

Je she segnól v korpez in sagražil — „Pa ne! je rékel, to je ne prav; Bog je sapovédal: Ti nemašh krafi; zhe me ravno tukaj nishe ne vidi, me vendar Bog in moj angelj varuh vidi. On vse vè!“ Pustil je korpez in jabelka, in naménil oditi. „Stoj!“ je nekdo v hishi savpil. Kak se fantizh prestrašhi! — in she bolje, ko mu starez, ktéri je sa pezhjo bil leshal, naproti pride.“ Ne boj se, je rékel mósh k fantu: ti si priden otrok! Da si Boga pred ozhima imel, vsami sdaj jabelk, koliko ozhesš, in pomni si to skos zelo shivlenje. Bog in Tvoj angelj varuh tudi Tvojega ferza misli vidita.“

*Zhe se ravno skrijem pred ljudmi,
Pa she boshje oko me gleda.*

3. Svét ótrok.

Shumen só frézhen ozhe. Imeli só tri zhedno srejene sine; posebno pak je Karlek, naj mlajšhi sh njih, prav verli otrok bil.

V hrami, v sgornjem nahíshji, só prebivali stara tetiza, ktéra só smirom bolehali, tudi velzhi dél sami bili.

Ko só otrózi ravno pred dverami sedéli, je nekdo ptuji prishel, in prashál sa tetízo. Karlek, ki je vsakemu rad postregel, je vzhàsi zhes stópnje v gorno hisho tekkel, ter tetizi povédal, da bi dol prishli. „Idi dol, só tetiza odgovorili, ter mu rèzi, da me nì doma.“ „Nè, rèzhe Karlek per samem sebi, lagati nézhem in nesmém, da je Bog prepovédal.“ Slesil je tedaj v kuhinjo k materi, in jih prashal: „Mati! kaj bi vzhinil? Nek mósh prashajo sa tetízo: oni pak nézhejo dol iti, in nikogar pred se ne pustíjo; mósh pak vendar zhejo sh njimi govoriti?“ Mati só tedaj sami v hisho shli in ptujza poprosili, da bi drugo krat prishel, da só tetiza né prav sdravi; tak je ravno tudi bilo.

*Otrok istinske poboshnosti
Tud' pregréhe malhene zherti!*

4. Od otroka, ktéremu só sгодaj starshi vmerli.

Mizika je dostikrat prav f vrózho sheljo Boga profila, da bi le starshim dolgo shivlenje odlóznil. Ali vbo-gi jeni ozhe só she vmerli, ko je komaj deset lét stara bila; mati pak só she prej vmerli bili. Dostikrat se je vbo-go déte per postelji bolenega ozheta na milo jokalo. Ozhe pak só ga vřikdar f timi besédami toláshili. „Moje déte! bódi poboshno in pridno in v Boga savupaj. On, ki je tudi sa Tvoje dušhe svelizhanje svojega sina Jesofa na krishi vmreti dal, bó timvezh sa Tvojo polvétno frézho řkerbel.“

In glej! ko só ozhe bili vmerli, je Bog naravnal, da je Mizika dobre ljudi najřhla, ktéri só ji sa leshifhe déla řkerbeli, ter jo k sebi vseli in ji sa to shívesh in oblèzh dali.

Ko je sheřtnajřt lét stara bila, je k nékřhem odviřhe kristjanskem in bogátem móshu v řlushbo priřhla. Ljúbila je délo in řnago in se varovala rasnářhati, kar je v hrami řliřhila ali vidila; je bila svéřta in marljíva, pohlébna, vřikdar lépega sadershanja, in ři je na Kristofhevo terpenje řmiřlila, zhe se ji kako délo je preteshko sdelo. Délo in molitev je bilo jeno naj velzhe veselje. Ona je pravila: „Ali vři řmo vezh sadolřhili, kak Adam in Eva, kaj f potom v obrasi ři moremo krah řlushiti.“ Pogofťo je k řpovédi in k řvétem obrejšili hodila, da je méla zhutno véřt, in vrózho sheljo, f Jesofom se řediniti, bres ktérega pomozhi mi nizh dobrega nemoremo vzhiniti. Jeni oblek je bil priprořt in řnáshen, bres lépotije in řisdofťi, kajti ona se je le htela Bogu, ne pak řiudém dopařti. Ona ři je tedaj od svojega řlusa vřako léto néke rajřhke ř-hranila.

To bogabozejzhe in krepořtno sadershánje Mízikino ře je řiřhnem Gospodarju tak dopalo, da jo je po nékih létah sa svojega otroka vsel.

*Poboshen, ki v Bogá vupanje řtavi,
ři řrézho in svelizhanje perpravi.*

5. Kak se je Kristek lagàti odvâdil.

Kristek je imel gerdo navado lagati. Pa saj (Bogu se smili!), vezh takih otròk je, ki radi lashejo. Aj da bi se samo s Kristekom poboljšali! Jega so starshi dostikrat savoljo lashì posvarili, ali zelo kashtigali. Pa vse sabstoj, da se je on she prevezh lagati navadil.

Ko je pali v strahi bil tepen biti, ter sam sposnal, kak gerdo je lagati, je mater prafhal: „Kaj pa mam vzhiniti, da se laganju odvadim?“ Poboshna mati odgovorijo: Le vsikdâr se tak sadershi, da se Ti netreba framovati ali bati, resnize povédati. Bolje pasko imèj, zhe kaj rézhesh; smifli, da Ti Bog in angelj varuh v ferze vidita, zhe lashesh. Misli vsikdâr na junò nasozhnoft; ponavljaj po jutrah in kos dàn vezhkrat svoje naprejšestje in ravno tolikokrat Boga prosi sa pomòzh, naj poterdì Tvoje dobro naprejšemanje.

Kristek je mater bogal, ki só ga tak opominjali, pa she se je vendâr néko krat slagal, da je jegovo naprejšemanje vselej premalo frésno bilo, ter da je dostikrat na druge rézhi samishlen bil.

Ko se je nekda kos dan spet slagal, in na vezher zhas dotékel, ki bi s starshimi sdrushno molil, só mati rekli: „Kristek! dnef neshesh s nami moliti.“ Na poprafhanje: Sakaj? só mu shalofna mati nè odgovoradali. Kmalò je fant s jozhem in klezhè pred mater padnól, in rekel kuzáje: „Mati! she vém sakaj neshesh moliti, da sem dnef pali lagal.“ — „Tak je!“ só mati odgovorili; sategavoljo neshesh dnef moliti, da nebósh s tim svojih gréhov poterdil; da Tebi ni mar sa molitev, in da lashesh, kda koli molish. Vozhenashì obljobish, s boshjo pomozhjà jegovo voljo svershávati, ktéri zhe, kaj nébi lagal, ti pa k njegovì milofsti nobene móje ne perdesh.“ Tota pergodba je v Kristekovo sérze tak globóko segnóla, da je pol nozhi v postelji kuzal, da kos dan ni smél moliti. Od tega hipa se je vselej vstrashil, zhe je vskushnjavo prishel, lagàti, ter né nikdar vezh takshega gréha délal.

*Molitev k dobrem mozh in ferze da,
Pak ona te pred Bogom vrédnoft ma;
Kter se, kak moli, sadershava:
Té jegva je molitev prava.*

6. Otrok, ktéri ne vé, kar bi stóril.

Janshek je in da priden otrok bil, pa se je nekda gerdo in nesletno sagrašhil. Sakaj pergodilo se je, da je po sholi, kada só vuzhenik she odifhli, nek drugi otrok po nemárnosti zhernilo zhes Janshekove lépe knishize raslél. Jansheka je na to taka jesa sgrabila, da je v prvi ognjeni jesi htél f noshem nad otroka planóti. Otrok je sazhel nesmileno krizhati, in ako se ravno she nizh ni sgodilo, je vendar hitro odbéshal, in se grosil, Jansheka per svojih starshih satóshiti.

Janshek je ne védil, kaj bi sdaj stóril. Ne si je vupal domò iti, pak tudi nè hotel dolshe v sholi ostati. On je tedaj tezhaf v blishno zirkev odifhel. Popoldan pak je bil prvi v sholi. Shólnik só ga zhasi posnali, da je zelo drevéni in oplásheni stal. „Kaj Ti je, Janshek! ga vprashajo, sakaj si dnef tak sgodaj v shóli?“ Janshek jim je vse obfal in rekel, da pride s zirkvi. „S zirkvi? só vuzhenik odgovorili, ali si tamkaj poboshno molil?“ „Né, rezhe Janshek, nemorem moliti, dokler nevém, kaj bódó starshi k temu rékli.“

Vuzhenik. Kaj pa si té v zirkvi délal?

Janshek. Svojo pregrého sgréval in sklenól, da tega nikdar vezh, sa istino nikdar vezh nezhem vzhiniti.

Vuzhenik. Si pér tem zelo nizh né na Boga mislil?

Janshek. Sem, sem mislil: Moj Bog! le totokrat mi tesnobo férza obláhkoti! tega resem nezhem vezh vzhiniti! —

Vuzhenik. Ali si naménil povédati: „Moj Bog! le totokrat mi naglo jeso odpusti, kaj sem Tvojo nasózhnost v nemar pustil, in nè strepetal, tega vzhiniti. Na prihod ozhem nagibanje na jeso zhasi vtolashiti, in terdno premísliti, kar naménim vzhiniti.“ Ne resem, Janshek, tak si namíslil rézhi, in glej, f tim si po duhi in pomém-bi profhnje ozhenásha molil: Odpusti nam nashe dolge, kak mi odpustímo nashim dolshnikom.

Vfikdar tak moli, zhe si kaj sablódil, ali zhe se mash koga bati; ljubi Bog zhe, da bi si vse, tudi nashe sablóde k haski obernóli. Tudi, kar naf naj bolje shalostí, sna On na nashe naj boljsho frézho napeljati. Mi snamo, zhe le ozhemo, po shkodi zhednéshi in prevídnéshi biti, in se pred novo ali velzho nesrezho varovati.

Sdaj bóh na prihod previdnéhi prej, kak bóh kaj rekel ali vzhinil; apostol pravi: Serdit nikdar ne vzhini, kar je préd Bogom prav; in Kristof je rekel, kaj je jesa velik gréh, da s jese vbivstva pridejo. Prosti tedaj fantizha, kadar pride, sa odpushenje, ter v jesi nikdar vezh po nosh ne feshi. Nikdar se ne smémo nad kim sami mashi. Sapómni si taj gréh, ktérega si dnef vzhinil, da se ga per naj blishni perloshnosti spovésh, in skos to popolnoma odpushenje per Bogi sadobish. Svun tega pak se pomiri, jas sam Te ozhem po sholi domò peljati, in se sa Te per starshih samolíti, da se Ti nizh ne ígodi. Samo Boga se mash vezh bati, kak starshih.

*Ne sdvoj' ob vuri file, ter svershavaj
Dolshnost, in f vupanjem se Bogu davaj!*

7. Sin redi ozheta.

Martinek je k nékem kmetu shel in si per njem délo ískal, da bi si kaj saflushil. „Dobro, je kmét rekel, ja Te ozhem sa pastirja vseti, in Tebi, ako si marljiv, jesti in sa zélo polétno flushbo sheft rajshkih dati.

„Po nedélah in svétkih pak moresh k meshi in predigi, v nedélshko sholo in k kershanskem navuku hoditi. Kar od boshje beséde zhujesh, f tim snash potlam v skrivnem premishlovanji nesrézhljive boshje ljubesni, ki je sina sa naf na svét poslal, délo imeti.“

Jas ozhem prav maren biti, je rekel Martinek; samo profim vas, dajte mi gotove pénese, kar jih skos tjeden saflushim. Jas mam domâ vbogega ozheta; jim bi rad vsaki tjeden moj saflushek dal.

Kmèt, ktéremu se je ta detínska ljubesen odvishe dopala, je rad pervoljil ter she mu velzhi saflushek dal. Sin pak je vsako sobòto svoje krajzarje in kar si je kruha in putra pertergal, domò nesel. —

Zhé Bog vse, kar vbogim damo, tak vsame, kak da bi jemu samemu dali, zhé je Jesof, kadar je plajsh, ktérega je popprejshno nozh svéti Martin bil nékemu boshzu dal, na sebi mel angeljom rekózh: S totim plajshem je mene Martin oblekel; tak bo tudi vse, kar otro-

zi v bogim staršim škórijó, sa istino kam dopújjetnéj, in floveritno plazhano.

*Oj kak lépo, ktér na starše ne posábi,
Ter posebno, kda she stari só in slabi!*

8. Bolèna mati.

Néktera pridna mati só slo sboléli. Otrozi só bili filno shalofni. Velzhi só dostikrat klezhézh Boga profili, da bi materi spet sdravje dodéлил.

Nar manjšhi otrok je skoro zeli dan per materni postelji stal prashaje, kda bódó pali osdravéli. Nékda, kadar je na misi per postelji sklédizo saglédal, je mater prashal: „Kaj pa je to?“ Mati só odgovorili: „Déte! to je nekaj bridkega, pa ga vendar morem piti, zhe ozhem spet osdraviti.“ „Mati! otrok rezhe, zhe je tak bridko, tak jàs ozhem na mésto vas spiti, da pali osdravite.“

„Ljubo déte, só mati odgovorili, rada spijem, zhe je lih bridko. Saj je Kristof nash ljubi svelizhar na Oljuiki na krishi s ljubésni proti nam she grensho kúpo terplenja spíl, da bi nas od bolesni gréha svrazil. Vidish tukaj jegovo podóbo na krishi? Kadar je v smertni filu sakrizhal. „Ja sem shéjen“: so mu sholzha in jéfiha dali. S ljubésni proti Njemu moremo tudi mi naj grenshe vrashtva jemati, samo da osdravimo.

*Le terplenje sna osdravit
In s bolesnjo gréh odpravit.*

9. Nepokoren Jóshek.

„Domà bodi, só ozhe Jósheku, svojemu finu rekli, dokler nasaj ne pridem.“ Jóshek obljudi bogati, in domà oftati.

Pa komaj só ozhe odishli, je prishel sósedov fin Filípek in htel Jósheka na polje s sabo imeti. Jóshek si je spervizh ne vupal oditi, ker só ozhe prepovédali. Oh kaj bi! rézhe nemaren Filípek, saj ozhe ne véjo; Bog vé, kde

sdaj s6, ali kda b6d6 dom6 prishli! Kaj pa bi smirom v hihi zh6pil. J6shek se da pregovoriti in ide.

Onedva prideta do enega verta, ki je poln l6pega sadu. Tam je Filipek vzhafi sazhel sad klatiti. Pa bersh se kmet pripeti, kt6remu je ograd flishil. Ob6 se spuštita v pob6g; pak da je J6shek manjšhi bil, in n6 premogel tak hitro b6shati, ga je kmet dojšhel in ojštro spretepel. Zhe je lih smirom pravil: „Jas sem nizh ne kriv! jas sem se nizhesa n6 dotekn6l, je vendar to nizh n6 pomagalo. On je mogel nam6sto krivza terpeti.

J6shek je s s6snatima ozhima dom6 prishel, ter skoro sa njim ozhe. „D6te; kaj Ti je? ga naj poprej ozhe poprašhajo; Tebi se je nekaj sgodilo! povej mi, kaj pa se Ti je perm6rilo?“ J6shek jim je vse sv6sto obštal in se t6shil, da se mu je kriviza štorila. On je rekel: „Jas n6sem sadja klatil, temozh le Filipek. Jas sem se le dal pregovoriti, da sem sh njim na polje shel, da je rekel, da vas neb6 tak hitro dom6.“

„Pak se Ti je vendar prav sgodilo, s6 ozhe r6kli. Bog Te je kašhtigal, da me n6si bogal. Ali nev6sh sv6tega pisma, kak se je tudi Eva od kazhe na nepok6rn6st dala nagovoriti? — Ti nebi bil sm6l mojih beš6d, posabiti, in zhe Te je lih nemaren Filipek vabil, bi vendar mogel bogati. Kt6ri se od skušnjev6 da sapeljati, gr6šhi kak Adam in Eva, in b6 mogel nekdar sato kašhtigo terpeti.“

*Zh6 starshi Ti kaj ojštro prepov6jo,
Jih bogaj k prizhi she da oni zhejo,
Sad6st, zhe starshi kaj veli,
Ki samo le Tvoj prid shelji.*

10. Brat in sestra.

B r a t.

Aj, glej to l6po jabelko!
Pojd sestra! zhem jo jest s tob6!

S e s t r a.

Aj da b' le bila debel6sha!
Pa tak le sam jo j6!

B r a t.

O né.

Ti f mano jé; mi bóde kam shmahnésha.

Glej pravo bratovsko ljubesen po sapovédi Jesofhevi: „Vse kar ozhete, da bi vam ljudi stóрили, tudi vi jim stórite.“ Tudi tukaj vidish dopolnjeno, kar apostol píshe: „Ljubesen ni nevoshlíva; ne íshe svojega prida.“ 1. Kor. 13.

*Ljubesen zhut je prosti,
Pa vsega mà sadosti.*

11. She pali nék prav ljubesnivi brat in sestra.

Nektér ozhe só hteli svojima otrokoma, ktéra sta jih skos marljivo in pokorno sadershanje veselila, tudi nekda rasveseliti. „Otroka! só neko jutro rekli; dneš vaj ozhem k našem strizu peljati; tam se snata sh njihovimi otroki, koliko serze poshelji, radovati. Jas bóm se le presoblékel, ter vzhafi spet prišel, da pojdemo.“

Jihov manjšhi fin je od veselja polkakoval, in nepredidózh eno rózhko s mise sbil.

Lisika, jegova sestra, bila je hitro na tlèh, da bi zhrepanje pobrala; tér pridejo ozhe v hifho. „Nó Lisika! jo malo jesno prafhajo, kaj pa délah?“

O ljubi ozhe, je Lisika zelo prestrafhena djala, ne bódte da húdi! „Húd sem ne, só ozhe rekli; pak da tudi v drugem hrami nebi rózhek na míri pustila, dneš nelmésh f mano iti.“

„Rada domà ostanem, je déte reklo, zhe ste le, ozhe, Vi né hudi.“ To je brat né mogel dalje molzhati; on je f sósnatima ozhima k ozhetu perstópil rekózh: „Jas, né pak sestra, — jas sem rózhko poterl; jas morem domà oštati.“

Ozhe se veselijo, da majo tak dobroserzhna otroka, ktéra endruegega ljubita; vsakega sa svojo róko vsamejo in denejo; „Saj sta obà moja otroka! le obà pojda f mano. „Sdaj she bilo velzhe veselje.

Zhe naš she v serze veselí, da en otrok sam rad nedolshen sa drugega terpi; koliko vezh bi mogla Jesofheva ljubesen serze ganóti in k ednaki ljubésni obuditi, ktéri je sa naš terpel, tiho in terpeshljivo terpel, kak ov-

za; sakaj Jesof je nafhe gréhe na se vsel, in nafhe boljeshni nofil!

*Ljubav proti sestri, brati
Serza perstanek je stati.*

12. Kak só otrozi f denarji djali.

Jakobí só bili skerbliv in móder ozhe. Zhe só naménóli siromahom podéliti, só to velzhidél otrokom stóriti vkasali, da bi se spervzhafa dobrotlívosti proti blishnim navuzhili.

Tudi só vzhafi otrokom kaki denar dali, ktérega só slobodno po svoji volji trofhili. Pak só jih vsikdár pozhasi prashovali, na kaj só ga dali. To só si mislili, je naj boljsha visha otrokom kasati, kak bi mogli f denarji pozhinjati.

Nekdá na svojo godovno só vsakemu otroku tri defétize dali. Sa tjeden dni só vsakega prashali, kaj bi bil f svojimi denarji vzhinil.

Mlajshi sin je odgovoril: „Jas she mam vse svun enega grosa, ktérega sem nékem vbógzu dal.“

Gerika, ktéra se je ravno vuzhila shivati, in si néke oblazhila she sama védila seshiti, je ozhetu en laket platna pokasala, ktéro só ji mati sa tiste denarje bili kupili.

Mikloshék pak, starshi sin, je rekel: „Jas sem vbo gemu Tomashu, ki je v siromashтво prishel, toliko perloshil, da si je snal par sholnjev dati smériti, da bóde v simi lesi v sholo hodil.“ „Prav, moj sin! só ozhe odgovorili, na boljshi dél Ti nebi mogel denarjev vernóti in temu otroku né velzhe dobróte fkasati.“

Jeli pa tudi vésh, kar je naj hafnjivéshe in blashishe, zhefar se v sholi vuzhish? — Da só otrozi molzhali, só ozhe rékli: „Brati, pifati in razhuniti je le tedaj hafnjivo, kadar se na dobro déva, in to stórimo, kadar smo svésti kersheniki. Ter je od tega, kar se v sholivuzhimo, naj hafnjivéshe sposnanje Jesofa Kristofa in jegovih navukov, fkos ktérik svershovanje mi lahko vézhno svelizhanje dosegnemo. Jesof je tudi vuzhil: Delajte si perjatelje f denarji; da val v vézhne prebivalisha v semejo, kadar se od fód lózhite. Luk. 16. 9.“

*Dnarji té le vrédnost majo,
Kadar se sa dobro dajo.*

13. Nemíren otrok.

Mali Petrek je sploh svajo iskal: on se je s nikom né mogel pogajati; sdaj je bratom ali sestrám, sdaj družini kaj vzhinil. Starši só ga vezokrat vpominjali, da bi proti drugim miren in perjasen bil; ozhe só se mu zelo grosili, da bódó ga od ljudi odlózhili in zelo samega puštíli, zhe bó smirom tak nemiren in svajliv. Ali néti opominjanje, neti grosénje kaj opravi. Ozhe só tedaj sovrašljivega otroka v néko fosebno samotno isbo dali saprèti; ter só všem v hrami prepovédali, k njemu hoditi ali le besédizo sh njim pregovoriti.

Tamkaj se je Petreku naskorem saznelo vnoshati. Dostikrat je skos okno lúkal, da bi koga vidil, pak nikoga né viditi, né zhuti.

O poldne mu je dekla jesti pernešla. Petrek jo je perjasno nagovoril; ali ona mu nizh ne odgovori. Neti mu je jesti vezh dihalo.

Popoldne se mu je tak dolgo sdelo, kak da bi léto bilo pretéklo, sakaj je s nikom ne mogel igrati. Je nizh druga shivega okoli sebe né vidil, kak muhe. Da bi si zhaš kratil, muhe gléda, shtéje, se sh njimi pogovarja — ali muhe só le muhe bile.

Svezherja mu je sestra, kéto je dostikrat bil jesil, shupe pernešla. „Ljuba sestriža, Petrek rezhe, bódi mal zhaš per meni.“ Sestra je shupo dol djala, in hitro odishla, pak né besédize pregovorila.

Ali prishla je shaloftna nozh. Petrek je skoro né mogel ozhi stífnóti; smirom je mislil: Kak pa bó jutro? Bóm jutro tudi tak mogel shiveti? Ter she mu na misel pride, kak se je dosdaj proti drugim sadershal, in kaj bi na prihod imel stóriti; naj bó spet flobodno poleg drugih prebival. S takimi mislimi je sadnizh saspal.

Da je drugega dnè pali zelo sam od všéh ljudi sapushen bil, se je saznel jókati — sadnizh pak glasno krizhati: „Ozhe, ozhe! mati! odprite, vunkaj me puštite; nemorem vezh obstati! Ozhe! mati! ozhe!“

Ozhe só ga dolgo puštíli tak krizhati. Sadnizh pak só knjemu v isbo stópili. Petrek je vzhast na koléna padnól, in ozheta s molezhima rókama profil, da bi mu pervoljili, pali k bratom in sestram, in med druge ljudi iti. Ozhe mu na to rezhejo: „Savoljo Tvoje nemirovitnosti s drugimi si ne vréden, da bi med ljudmi prebival. Jesof je le

mirovoljnim vézhno veselje obljubil. Sovrashljívze zha-
ka, zhe vmerjejo, vézhna peklenška móka, kdé bósh v
vékovézhnih temnih terpeti mogel, zhe Tvojih gujevlji-
vih nagibov ne vtolashih, in ljubesnivé peldé miloferzh-
nosti né naslédújesh. Zhe Ti samotnost v eni hihhi, bres
stradanja in mrasa, she toliko sadene, premisli, da she
bósh v pékli kam velzhe móke na vse véke terpeti mogel,
zhe se ne poboljšash.

Petrek je poboljšhanje obljubil; in ozhe só ga vun-
kaj spustili.

Refem je Petrek odsdaj proti bratom, sestram in
drugim ljudem doprijetnéshi in ljubesnjivéshi postal. Zhe
pa se je vzhafi sasabil in sovrashljívo sadershati htel, só
ozhe samo rekli: „Ali si na peklenške móke pali posabil
in na oblubo Kristofhevo?“

„Svelizhani só mirovoljni, sakaj oni se bódo otrozi
boshji imenováli.“ Mat. 5. 9.

*Kdo gubi po svaji léta
Lépega ni vréden svéta.*

14. Kar zhlovek sam premore, naj ne terja od
drugih.

Málíka malhena pet lét stara dekliniza je kljuzh na
tlá vergla. Te je rekla stari dekli, da bi ga s tel pobrala.
„Ne vsdigaj ga,“ só mati rekli, ki só to ravno zhuli. Na-
to só se zelo jesni k Maliki obernóli rekózh: „Ali ti ne-
mash rók blishe per tlah, kak Lenka? zhému pa mash
róki, zhe jih nezhehsh vpotrebovati? Ljubo déte! vuzhi se
samo sebe sposnavati. Ti si she dvema hudima nagiboma
oblast zhes se dalo, ktéra bi Te na sadnje v globózhino
pekla spraviti snala: jas ménim napuhnjeno poshelenje zhes
druge gospodovati in vtraglivoft. Ovo pride s napuha,
tota pak s prevajenosti. Dekla je ne sa Te tukaj, Ti ji
némash nish sapovélovati. In zhe si she sdaj prevno-
shljíva in prevtrajljíva, kaj bi si nosh s tel vsdignóla,
bósh skoro k všemu dobremu vnoshljíva postala, in v
Tvoji dolshnosti se sploh na ljudsko pomozh in na druge
ljudi sanáshala.“

Mati só pazh prav imeli! Prevajen otrok bó tudi
potlej v dolshnostih svojega shivlenja in v obnashnji na-

dlog vtragl'iv in vnoshljiv, ter bó beséde Kristofa posabil: „Nebesko kraljestvo terja mozh, le ktéri ga f mozhjo ishejo, ga sadobijo.“ Mat. 11. 12.

*Dok she je ledorje mehko,
Se perpognesh sdravo, lahko.*

15. Velzhidél vnemar pushena okradba.

Radomirek je sam s shole domò hodil. Takrat je mogel fkos sófédoz sadovni vert, da só mu ozhe bili velèli, v nek ljudski hram po nekaj iti. Tam je vezh shóltih in rómenih jabelk na zesti leshalo. Radomiru só fkomine prishle, on se je oglédoval, al ga nishe nebi vidil; ter jih je potem hitro nekoliko varshat potisnól; ako ga je ravno vést strahoma opominjala, da bi ga snal kdor sapisiti, a ravno mu je f tim na snanje davala, da je okradba.

Kadar je doma eno s tih jabelk jel, só ga mati prafhali, kdo bi mu le jábelko bil dal? Radomiru je od frambe kerv v lize nastópila, ter je molzhal. Tedaj só mati rekli: „Tvoja framba in Tvoje molzhanje Te tóshita, kaj si toto, in she morebiti vezh jabelk nekder vkral.“ „Jas jih nesem vkral, je Radomirek odgovoril, jabelka só na zesti v sófédozem vertisfi leshále.“ „Tudi tisti sad, só mati rekli, je vkradjen, ktérega si na zesti nabral, sakaj on je ne Tvoj, in sategavoljo krivizhno imétje; je tudi proti kerfhanfki ljubesni; sakaj tudi mi nebi radi bili, zhe bi nam kdo sad, ktéri nakaple, s verta snofil. Nèsi tedaj jabelka, ktérik she nèsi pojel, ta, kder si jih vsel.“

*Pust' na miri, kar ni Tvoje,
Ter fkomine svusdaj svoje.*

16. Prav vesel vezher.

Nektér ozhe só imeli troje deze, ktére só vfemu dobremu podvuzhavali, in ktéri só si pridno sapómnili, kar só jim ljubi ozhe povédali bili.

Bila je veséla polétna vezhèrniza: ozhe só v ogradi med svojimi otrôki sédéli. Nar blishnéfna dva só sa róke perjeli in djali. „No, ljubi otrozhizhi, jas sem vam she dostikrat pravil, da vezherja dobro v tek pride, in da se na to tak sladko spî, zhe nam vést pravi, kar smo zhes dan dobrega délali, in nashe sablóde, ktérih vsakdan dosti ali malo stórimo, sgrivali. Pripovédavajte mi tedaj, ali ste dnef kaj dopernéstli, kar vi sa dobro délo imate.“ Barzhika, naj manjšha letih otrok je djala: „Jas sem dnef moj kruh nektérem vbogem otrôku dala, ktér me je odvíshe lazhno glédal.“ „In jas, je Jurkez, jeni brat rekel, sem dnef dverza sófédovega ograda odperte vidil in saperl, sakaj da shivad sploh sem in ta derzhe, ki bi lahko v ograd prishla in veliko shkode napravila.“

„In Ti Mirek?“ só ozhe k starshemu finu rekli: — Mirek je k semlji gledal in molzhal. „Si ti dnef nizh, zeló nizh dobrega ne vzhinil?“ — ozhe prashajo. Mirek odgovori: „Saj ste nam Vi dostikrat pravili, da bi mogli molzhati, ne pak se hvaliti, zhe smo kaj dobrega dopernéstli; sadofti da Bog vè.“ Ljubo déte! só ozhe rekli: sa refem bi mogel molzhati; sadofti, ako Bog sa to vè. Pa meni, svojemu ozhetu slobodno povèih, toliko vezh, da Te sa to prasham; Tvoj brat in sestra tudi sméta zhuti; ravno to bó ju she bolje k dobremu obudílo.“

„Dnef, sdaj Mirek sazhne, — dnef me je nék malovréden fant na zésti popadnól in davil, ako sem mu ravno nizhefar né bil vzhinil. Na to se je ravno nekdo perménil; potem je popadavez odkozhil. Ali on se je íkupa skleknól in sazhel na glas krizhati. Hitro sem k njemu tékel, in da se je tóshil, kaj si je nogo svinól, sem ga domò saperljál.“ Déte, ozhe savpijejo: to je lépo! to jè naj lépshe, zhe neprijateljóm dobro stórimo; od tega vam ozhem, ljubi otrozhezi, sdaj per jédi she vezh praviti, da tudi vi opominjanje Jesofa vsikdat spolnite: Ljubte svoje sovrashnike; stórté tim dobro, ktéri vas sovrashijo, molte sa tiste; ktéri vas preganjajo in preklinjajo, da bóte otrozi nebeskega ozheta, ktéri zhes hudobne in dobre da svoje sónze s-hajati, ter desh shkropi zhes pravizhne in krivizhne. Sakaj, zhe samo tiste ljubite, ktéri vas ljubijo, kaj bóte sa plazhílo sadobilí? Ali nestórijo tega tudi harmizharji (zolnarji)? In zhe samo vashe brate posdravljate, kaj í tim posebnega stórite? Ali tega nikdar tudi pagáni (haidi) ne stórijo?

Bódté tedaj popolnoma, kak je vašh ozhe nebeski popolnoma.“ Mat. 5. 44—48.

*Sovrashnim dobro djati
Je krepost,
Prijetelju al brati
Le dolshnost.*

17. Lasnljivez samemu sebi shkodi.

Jóshek je priden, resnizhen otrok bil; zhe je kaj pregréshil, je vsikdar nesavitno obstal. Jegovi starshi pak só dostikrat pravili: „Otrozi! samo nè lagati! zhe ste ravno kaj pregréshili, le sposnajte krivizo in obstojte; s lashmi she pregrého hujsho stórite.

Janes, jegov mlajshi brat je zelo drugazhishen bil; on je dostikrat lagal, in posebno si s lashmi pomagal, zhe je kaj bil sablódil; ter zelo druge podolshil.

Nekda so mati v jutro saglédali, da je okno porterto bilo. „Kdo je okno sterl?“ só mati prashali. „Jas né,“ je Jóshek rekel. „Najbersh si Ti to stóril, só mati zelo jesni k Janesu rekli; zhakaj le, bósh she svoje plazhilo dóbil; naj le ozhe domò pridejo!“ Janes se je sazhel s vso mozhjo sgovarjati, in jókati, da se je shibe bal.

Opoldan só ozhe prishli, in per jédi rekli; pred kak só mati sazhèli tóshiti, da bi prihodne vezhere mogli dobro okna sapirati, da je nezorshno nozh veter s enim oknom treskal.

„Glejte sdaj, je Janes na glas srekel, da sem jas nizh nè kriv!“ Vidish sdaj! só mati odgovorili: Kaj Ti Tvoje lashi pomagajo. Tvojemu bratu sem verovala, da tudi inda resnizo govori; Tebi pa nésem verovala, da si she dostikrat lagal. Glej pa tudi odkód pride, sakaj Ti, poleg vsega napréjimanja se pobolshati, vendar vsikdar spet lashesh. Ti se le shibe bojish, né pak Boga, ktéri lashljivza s vézhnim terplenjem kashtiga. Boj se Boga, ktéri lashljivzu v serze vidi, prosi ga per vsaki skushnjavi sa pomozh, moli vsako jutro k anjgelu varóhu, da Te per vsaki grehni nevarnosti opoméne, ter bósh se s boshjo pomozhjo lahko poboljshal.“

Janes se je résem poboljšhal; pak je vendar dolgo terpelo, dokler só mu vse verovali, kar je govoril.

*Lashljivzu ljudi ne verjó,
Ak' ravno pravi istino.*

18. Neframna goljufiza,

Nektéro she dorasheho deklizo so poboshni keršhanfki ljudje v flushbo vseli. Zhe je vidila, kaj jo gospodár ali gospodinja vidita, je zhes vso filo délala; zhe pak je sama bila, je délo vnemar pustila, in na igrazhe glédala. Po svétkih, kda je vezh ljudi v hišhi bilo, je kakšhno knishizo v róke vsela; zhe só ljudje ji spred ozhi odifhli je v serkalo ali skos okno glédala. V zirkvi se je poboshna skashivála, ter sé vzhafi zelo na filo jokala, kak da bi ji terplenje in smert Jesofheva, na ktéro se per svéti meshi moremo spómni, tak odvishe k serzu fhlo, zhe je lih potem ljubega Boga vzhafi pali rasshálila.

Ali ona je itak nè mogla dolgo tak hinavzhévati, kaj bi tega nebi ljudje sapisili. Najpred je hišhni gospodar jeno skasljivošt in prasno poboshnošt samaral. On jo je sa to posvaril, in pred toto neframno goljijo ojstro opoménil; drugazhi je rekel, je v hrami vezh terpel nebó.

Kar se je potem sh njo sgodilo, névem; pak dvojim, al se je poboljšhala; sakaj nobeden gréshnik se shmezhe ne poboljšha, kak hinjavez, da se on sam sa pravizhnega dershi, in svoje gréshljivošti ne sposna. Tedaj je tudi Jesof k Fariserjom, ktéri só sami sebe sa pravizhne imeli, rekel, da bódó velíki gréshniki, ktéri s pravim poboshnim serzom svoje gréhe ígrivajo, pred njimi nebesko kraljestvo dosegnóli.

*Se svétega hiniti
Je naj gerdésha lash,
Ljudi na kratko snash,
Boga ne snash noriti.*

19. Shlabravka.

Saloma je she od perve mladosti to hudo navado imela, da je vse fklopotala, kar je kde zhûla, in nizhefar ne mogla samolzhati; naj rajshi pak je od napzhnosti in pregreh drugih ljudi govorila. Sategavoljo je dosti svaje in sovrashljivosti nastalo. Neki je po krivizi v golzh prishel; dostikrat se je golzh dalje in dalje rasnafhal. Tedaj je dosti tih rasshaljenih spitavalo: „Kdo je le to od mene rasglasil?“ in te so pali vsakokrat ljudje rekli: „Saloma, shlabrava Saloma!“ Satoraj so doma pravo teshavo na nji imeli, drugi ljudje pak so se bali sh njo hoditi. Dostikrat je vse vtihnolo, zhe je k ljudem prishla, ter so eden sa drugim spreminoli. S tega je ona svojo pregreho sposnala, in si pobolishanje terdno naprevsejla. Pak per vsem tem se je dostikrat sasabila in govorila, kde nebi trebalo.

Vmerli so jeni ozhe, in starshi brat je gospodarstvo prekvsel. On je she perve dni festri dal rasumeti, da bi rad vidil, kaj bi se mu s hrama pobrala. Saloma si je tedaj flushbo ifkala; ali nikder se ji ne prilike najshlo. Neki so ji zelo odperto v lize povedali, da ne potrebujejo takshlega zhloveka v hrami, kateri svajo dela. — Sadnizh jo je persililo, kam inam iti, kde je je nishe ne posnal. Po takshem so jo na neki samotni kmetiji sa kravarizo vseli, kde je jeserokrat svojo jesizhnost sgrivala, spervizh fizer samo, da si je skos to svojo semeljsko frezho pohujshala; ter pak, da je sposnala, kaj se je proti ljubesni do blishnega sadolshila; sakaj Jesof vuzhi: „Vse, kar shelite, da Vam ljudje storijo, tudi Vi mate jim storiti. Mat. 7. 12.“

*Ne opravljaj nikoga
Shepetljivost slabo da poshtenje,
Vsak' raj samolzhljivost ma:
Sa to misli vezh, govori menje!*

20. Hudega serza otrok.

„Franzhek! Sakaj si dnes pali tak shalosten? Kaj „Ti je? so ozhe per obedik enem svojih otrok rekli. „Meni nizh ne,“ je Franzhek odgovoril in zelo zheme-

ren pod se na miso gledal. „Skerbliiv ozhe so ga po jedi k sebi vseli in rekli: „Dete! jas Te nemorem sploh tak shalofnega viditi, pa Ti tudi nesem kof pomagati, zhe mi ne povešh f odpertim serzom, kaj Te shalofiti.“ „Me-ni nizh ne, oogovori jim pali Franzhek.“ „Tebi more nekaj biti!“ so ozhe rekli, ter ne pred mira dali, dokler se otrok ne sazheł jokati in toshiti: „Vi vse rajshhi ma-te, kak mene; kar moji brati in sestre storijo, je vse prav, pak jas Vam nizhefar nemorem prav vzhiniti, oni vsikdar kaj boljshnega dobijo, jas pak morem naj slednji biti!“ „Ti si mi smeshno dete! so ozhe rekli; Tebe shalofiti, kar bi Te veseliti moglo. Ti ni po volji, zhe ver-le brate in sestre mash, ali si Ti sategavoljo hujshhi, zhe sem sh njimi sadovoljen? Po takem ozhiveštno nebošh ni-kdar radošten in veseli mogel biti; Ti si sam svoje shiv-lenje grenzhish. Kteri drugim dobrega nevošhi, se sa-greshhi v ljubesni do Boga in blishnega. Ti si poln na-puhnjenosti in ljubesni samega sebe in ne premishish, da vse od Boga dobimo, ki ne smo si saflushili. Otrok pa she le svoje napzhnosti ne sposna. Sa nekoliko dnevov je Franzhek poln veselja domo prishel, in s smehom pravil, kak so otrozi v sholi kashtige dobili. Ozhe so to zhuli. Faj Franzhek! so rekli; to je gerdo, da se Ti veselish, zhe drugi kashtige dobijo. Si Ti boljshhi, zhe drugi sa-blodijo? Ali bi Ti rad bil, da bi Ti drugi kaj hudega sheljeli. Kolikokrat sem Vam she povedal: Kar Vi ne-zhete, da bi se Vam sgodilo, tega tudi drugi nezhejo. Ti si hudoben otrok, zhe si shkodosheljen, in to si po istini. She dostikrat sem samaral, da druge rad toshish, ter se skrivoma smeish, zhe jas Tvojega brata ali sestro kashtigam. Glej, Tvojim bratom in sestram se sdaj smi-lish; oni milujejo, da tak nefrezhnega brata majo.

Franzhek se sadnizh tudi da ganoti, ter poboljshanje obljudi. Pak ozhetu in samem sebi dosti mójje da, pred kak se zelo poboljsha.

*Kter ne vofhi drugim frezhe,
Tem je móka, kar jih veseli
Kter se drugih kre nefrezhe
Smeje, zhlovezhanstva vreden ni!*

20. Sholarji igrajo.

V nekem tergi so pred nekimi letami šholnik vmerli. Oni so she tak stari bili, da ne so svoje flushbe vezh mogli obhajata. Sategavoljo je vezhkrat mogla jihova staršha kzhi šholo dershati. Ona je she vse na pamet snala, kar je imela rezhi; ona je to she stokrat od ozheta slišhala, da so skoro skos eno gonili.

Bersh po njihovi smerti je gosposka novemu šholniku flushbo dala. Ali sdaj je v šholi vse drugazhi postalo. Novi vuzhenik so bili poboshen, kreposten in v šholški rezhi odvishe rasumen mosh, in pravi otrozhji perjatelj. Otrozi so jih ljubili, ter radi v šholo hodili.

Svun drugega se to ne samo otrokom, temozh tudi staršhim posebno dopalo, da so šh njimi vezhkrat na polje hodili. Tam so jim vsfaktere rezhi kasali; per tem so smirom od Boga govorili, kak je Bog vse stvoril, in tak dobro in modro naredil. Vuzhenik so otroke s doperjetnim in hafnovitim pripovedanjem radošne volje obdershivali.

Tudi so otrokom vezhkrat dopustili igranje. Samo vsikdar so sami mogli nasozhen biti, ter se vse moglo v njihovi prizhjozhnosti sgoditi. Oni so sami igranje ravnali. Fantje so mogli posebe, pali deklize posebe biti. Nikdar ne so jim takega igranja dopustili, kde bi se endruega bili na tla metali, ali endrugem kako drugo shal sadevali. „To je bodikaj igrazha, so pravili, zhe se eni smejiyo, ki bi se drugi raj jokali, in kolikokrat se je she poleg tega kaka nesrezha sgodila!“ Ter ne so nobenega igranja in nizhefar v igranji dovoljili, kar bi le malo proti dobrem sadershanji bilo.

Med velzhimi fanti je bil eden s imenom Bernard vsikdar prvi in sadnji per igranji bivshi; pak kolikokrat je koli on poleg bil, je nikdar ne moglo bres prepiranja in svaje biti. Na sadnje ni nikdo šh njim vezh htel igrati. Ali on je druge perfilil, in se šh njimi svajival in prepiral. Tedaj so šholnik mogli miritelj biti. Oni so všim otrokom prepovedali šh njim igrati; k nemirnemu fantu pak djali:

Ti drugazh ne snash igrati,

Ter se vsikdar svajovati.

Kaj bi s tobo vzhinil, kaj?

Idi, svajavz, sam igraj!

22. Gnile in sdrave jabelka.

„Ozhe, je nek otrok, ki je ravno s šole prishel, prashal, kaj pa so hudobni pajdasli? Vuzhenik so nam dnes rekli, da bi se posebno hudobnih pajdashev mogli ogibati.“ Vuzhenik, ozhe odgovorijo, so prav meli, moje dete! da se hudobnih pajdashev moremo ogibati, kolikor nam je mogozhe. Hudobni pajdasli so taki ljudje, ki sami nizhredni druge k hudobiji napeljati zhejo. Tudi se (Bogu se smili!) taki nefrezhni otrozi snajdejo, kateri ne premisljijo sadofti, kar je Bog prepovedal, in kateri se ne šramujejo, zhe so kako nšrambo štorili, ter zelo drugim otrokom pravijo: To ne je greh; to tudi ne! ako je ravno nšramno in gerdo. Zhe se tedaj kter dober otrok takih malovrednih otrok loti, posebno pak sam šh njimi pohaja, bo tudi sapeljan in pohujšhan.“

„Ali, ljubi ozhe! je nedolshen otrok rekel, jas mišlim, pridni otrozi bi mogli š nemarnimi pohajati, kaj bi se tudi nemarni poboljšhali.“ Na to nekdo ptuj k hramu pride; ozhe so mogli oditi pred kak so otroku odgovoriti vtegnoli.

Svezhera so ozhe veleli škledo gnilih jabelk na miso postaviti, otroku pak nekoliko lepih in sdravih jabelk dali rekšhi: „Tote jabelka k gnilim deni, da tudi gnile pali lepe in sdrave postanejo.“ „Ne, ozhe, ne! je otrok odgovoril, ravno naopak; sdrave bi se famo per gnilih pokvarile.“ „Ravno tak, moje dete! ozhe odgovorijo, bi se tudi dobri otrozi per nemarnih pohujšhali, ne pak nemarni per dobrih poboljšhali. In šveti apostol Pavel opominja: „Ne dajte se sapeljati! Hudobna rezh šhkoduje dobrem sadershanju.“ 1. Kor. 15, 33.

Otrok je te ozhetove besede dolgo premišhljaval, in dobro v serze ohranil.

*Hudobnih se je vredno bati,
Ker ozhejo naf sapeljati.*

23. Ozhe po tem šledezho šhaloštno pergodbo pripovedujejo.

Jas posnam nekega fanta, kterega nezhem po imeni povedati. On je bil do švojega dvanajštega leta šploh do-

bre volje, perljuden, je rad govoril, zherstev in sdrav bil. Pak na enkrat je zelo zhemeren, bojezh in odljuden postal. Dostokrat ga do poldne ne viditi bilo, in nikdo ne je vedil, kde bi se potepal. — Jegovi starshi to skoro samarajo, ter ga prashajo; sakaj bi sdaj tak tih in shaloften bil, kaj bi mu bilo? Oni si mislijo, jihov otrok je mogel sboleti; kajti je refem zelo bledega liza bil, in jegove ozhi so bile kalne in medle. Ali on vsikdar starshim odgovori: „Jas nizh ne vem, meni nizh ne!“ Samo jim ne je vupal ravno v lize gledati, kda jim je to bil rekel.

Sa nek zhaf je nekdo sh njihove rodbine k starshim tega nesrezhnega fanta prishel, in jih opomenol, da bi na svojega otroka bolje mogli pasko imeti rekozh: „Vash fin se s nemarnimi otroki potepale, ki so ga she zelo sapeljali.“

Na taj glas so se dobri starshi jako sashaloftili. Mati so se sazheli namilo jokati, ozhe pak toshiti: „Sdaj je najno vupanje prozh! prozh najno zelo veselje! — Nesrezhen otrok, da smo si mi na Tebi tega vzhakati mogli!“ — Ona sta svojega sina poiskala, in samega k sebi vsela. Ozhe so opervizh s dobrega prashali; da pak fant nizhesar ni htel obftati, so ga srefno perjeli: „Povej, k kakimi otroki Ti tovarshish? Kaj si vzhinil? Otrok je zelo oplashen s trepezhim glasom sazhel: „Tam — m — tam sem bil! ovi so rekli, da nas nikhdor ne vidi.“ „Nikhdo? — Pa se nemash pred sobo framovati, zhe hudo storish? Al se nebi imel pred svojim anjgelom varohom framovati, kteri je povfod okoli Tebe, ako ravno, kak Jesus pravi, smirom boshje oblichje vidi? — Al si vupal kaj takega storiti in Boga zelo vnemar pustiti?“ Otrok se prezej sazhne jokati in profiti, ter vse obftoji, in svojo krivizhnost in nesrezho lposna. — Kaj pak so sdaj dobri starishi imeli storiti? Ozhetu je samo na misli bilo, kak bi jim mogozhe bilo, svojega sapeljanega sina pali napravo fleso napeljati? Idejo k gospodu farmeshtru, da bi jim oni svetovali in pomagali. Gospodu farmeshtru je to silno do serza segnole; oni dalje spitavajo in preiskavajo; in po takem se najde, da she (Bogu se smili!) v tisti fosezhki vezh sapeljavzov in sapeljanih bilo. — O nesrezhni otrozi!

Naj bosh per dvugih ali sam,

Naj bo Te vsikdar greha fram.

Bog vidi Te na mestah sfeh;

Toraj ne zhini, kar je greh.

24. Ojstra svaritev.

Mali Karlek je nedolshno shivad drashil in mózhil, kde je le mogel. Zhe se je tedaj ena stvar od bolezhine ali od straha sderla ali ne vedila, kam bi odbeshala, je on vrashje veselje nad tim obzhutil. Dostikrat so ga drugi otrozi bili opominjali, da nebi tak nevsmilen proti vbogi shivadi bil, Karlek pak se je zhes to samo smejal. Kda je velzhi in mozhnelshi porafel, je tudi s malimi otroki ne drugazhi delal. On jih je dostikrat bil, ali je drugazhi na jozh spravljal. Na Karleki je she sdaj viditi bilo, da tifti na sadnje tudi proti ljudem grosovít postane, kateri je proti shivadi nevsmilen, sakaj ne premisli, da so tudi shivinzheta boshje stvari.

Nekda je zelo sam mimo neke kmetije shel, kde sta ravno pred dvermi dve ovzi leshale, kateri sta s flamo noge imele svesane. Nikoga ne je bilo poleg. On perstopi, vbogi stvari sa volno teshe in s nogama berza. Na to so moshak, kateri so ga stihoma gledali, s hrama slesili, ter od sadej fanta sa lasi sgrabili, in s tako silo mikali, da mu je vse zherno pred ozhima postalo; na to she mu dve taki sa vuho dajo, da mu vsi sobje skepezhejo. „Joj! joj! joj! joj!“ je Karlek na ves glas sakrizhal. „Aja? so moshak rekli, kaj! boli? Tudi vbogo stvar boli, zhe jo tak mózhilsh in taralsh.“

Od tiste vure je Karlek nobeni stvari, pak she manje kteremu otroku kaj shalega storil.

Ne mózhi shushe ne svirine;

Kak Ti obzhuti bolezhine.

25. Mosh s leseno ного.

Tomash idejo na senjem, in shi njimi jihov sin, kateri je dvanajst let star bil. Na zesti sta nekega moshadojshla, kateri je komaj dihal, s veliko silo svojo leseno ного sa sobo vlazhil, ter ju sa almoshto profil. Tomash so mu en grosh dali in prashali: „Moshak! po kaki nefrezhi ste Vi svojo ного sgubili?“ Aj moj gospod! odgovori shterz s globokim sdihlejsem, jas sem si sam kriv bil na moji nefrezhi; zhe nato smislím, mi je moja nevolja dvakrat bolj teshayna. Kda sem she mladi bil,

morebiti tolike dobe kak tukaj Vash fin, sem se v sholi f nekim fantom metal, on me je na tla vergel, na me padel, in — moja noga je na dvoje. Oh kolike sem mogel bolezhine preterpeti! Meni so eno koshizkko sa drugo vunjemali, na sadnje je prisad perstopil, tedaj so mi mogli, da so hteli moje shivljenje obzhuvati, nogo zelo odshagati. Starsha fta mi she prej pomerla: delati nemorem kak vidite; sdaj morem kruha profiti. Bog Vam naj ftoverstno plati! Tak she je dolgo sa njima krizhal, Tomash pak zelo ganjen f finom dalje odidejo. —

Sdaj se je ozhetu perloshnost ponudila, sinu povedati, kak malo se, posebno v mladosti, sdravje in mladi fklepi porajtajo: kak dostikrat otrozi fkos slobo ali nepremisel kulavzi in fhterzi postanejo, si oko spehnejo, narozh, nogo slomijo, ali pak zelo shivljenje fsubijo. Posebno možno pak so k temu djali, da je zhlovezhje telo zirkev Boshja in Boshji dar, in da je toraj velik greh, zhe kdo truplo orani, sdravju fhkodi, ali si zelo shivljenje perkrati. S tim govorom svojemu sinu zhas kratijo, dokler ne prideta v mesto.

*O kako vrednost sdravi fklepi majo!
Slomit se bahko, svrazhit shmetno dajo.*

26. Zhesreden Antonek.

Tonek je f ozhetom in sestro k ftrizu na zirkveno obhajilo fhel. Tam je dosti ljudi v hihi bilo ter polne fklede na misi. Ozhe so tezhaf druge opravila meli, otroka pa fta per ftrizi ostala. Tam so jima pravili, da si naj le jemleta, kolikor jima dihi. Tonzhek je ne zhakal, da bi mu dvakrat velevali. Na poti je lazhen in shejen postal. On je tedaj prav shelzhno jel, vse fskupa, sladko in kifilo. Pil je vino in med, na sadnje she zelo shganizo. Sestra pak se je bolje zhuvala; ona je odvilhe po redi jela, in samo tedaj pila, kda se je she pomalo ohladila.

Sadnizh so ozhe po otroka prifhli. Pak komaj je Tonek na vedrino prifhel, mu je pred ozhima tema postajala, ter mu sazhinjalo vse v omot iti. Ozhe so ga mogli sa roko peljati; in kolikorkrat so koli roke sputili, je

Tonek na semljo padel. Ako se je ravno sestri vsmilil, se ona le ne mogla smeha sdershati.

Kdar so sadnizh domo prifhli, so ga vzhafi v posteljo spravili. Drugi dan ne je nizh vedil, kda ali kak je domo prifhel; se pred vsimi ljudmi framoval in toshil, da ga glava in shelodez bolita. On je toraj mogel bridko vrazhilo jemati in shtiri dni posteljo zhuvati.

Kter zhes gladovnost ne ve ladati, je kakti shivin-zhe, ktero ne jemlje shivesha s shelje, ampak s potrebe. Stori tedaj po opominjanji sv. apostola Pavla: „Bodmo vsikdar, kak per belem dnevi, poshteni v djanji, ne dajmo se poshrezhnosti in gladovnosti, temozh oblezhte gospoda Jesosa Kristosa, in ne storte telesu po svojih sheljah.“ Rim. 13, 13. 14.

*Zhesk sploh pamet meti k zili,
Dershi mero v jeli, pili. —*

27. Huda vest.

Neka mati so shalofna domo prifhli, in se shalno ozhetu toshili, kaj so svedili, da je eden junih finov nekega vbogega otroka bil. „In to, so she djali, je najbersh nash merzenki Gashpar vzhinil; samo on bo tajil, zhe bova ga sato prashala.“ Ozhe pak so rekli: „Jas nezhem s pitavanjem perlosnosti k laganju dati, pak vendar zhem istino svediti.“ Na to so shli vezherjat. Gashpar je per vezherji zelo tih in krotek bil, malo jel, pak she manje govoril; on je starshe, kteri so zelo shalofni bili, malokda, ter le skrivoma, poglednol. Po vezherji so vsi otrozi shli spat. Vlaki je v posebni postelji spal, vendar pak vsi v eni hishi.

Bliso pol vure po tem, kak so bili spat odifhli, so ozhe v hisho stopili. Oni so snagla na glasno dveri odperli. Gashpar je hitro s postelje skozhil in prestrafhen sakrizhal: „Kaj pa je? Kaj pa je?“ „Nizh, so ozhe odgovorili, jas sem le hotel viditi, al she spite.“ Jegova brata sta she sladko in terdno spala, ter she se le po Gashparjevem krizhi sbudila. Ozhe pak so pali odifhli.

Drugi dan so ozhe Gashparja pred materjo in drugimi otroki k sebi vseli, ter njemu rekli: „Ti si vzhera

nekega vbogega otroka bil!“ Gashpar je mislil, da se she vse svedilo, ter se sazhel isgovarjati: „Saj me je otrok tudi“ — ozhe so mu ne dalje pustuli govoriti. „Dete! so rekli, zhe Te kdo bije, nesmešh tudi Ti vdariti, se ne sam mahliti; sodba, kashtiganje Bogu in jegovim namestnikom slishi. Jesof pravi, da bi mogli hudo s dobrim povrazhati. — Gashpar, sakaj nama tolilko skerbi in shalosti delash. Vzhera se je povedalo, kaj je eden najnih sinov bil nekega vbogega otroka bil; midva pak she ne sva vedila, kateri is Vaf bi bil to vzhinil. Ali da sem Te per jedi tak shalostnega in plahega vidil, ter she vezh, da Ti od nepokoja ne si mogel spati, in da Te je Tvoja huda vest, kak hitro sem dveri odperl, s postelje nagnala, — sem sadošti lahko sposnal, da si Ti krivez. Glej, tak nedolshnega se zhlovek stori, kter hudo vzhini. Tebe je she strah kashtigal in Tvoj nepokoj. Ali greh zhloveka skos kashtigajozho vest nikdar samo tukaj, kak vbogega Kajna, temozh tudi onstran groba nefrezhnega dene. Idi tedaj zhafi v zirkev, klekni ta pred oltar, kde je Jesof Kristof v naj sveteshem reshnem teli nasozhen, prosi svojega nebeskega svelizharja sa odpušhenje, ter se totoga greha per naj prvi perloshnosti spovej. Pak tudi vbogo dete, ktero si bil, morešh sa odpušhenje profiti, in skerbeti, da mu krivizo, ktero si mu vzhinil, in svojo pregreho spet popravish. Kaj pa ozhešh storiti?

Gashpar je pregreho sposnal, in obljubil vse vzhiniti, kar bi mu ozhe bili sapovedali.

*Kdo pregrehe si je svest,
Lastna ga kashtiga vest.*

28. Naj boljsha erbija.

Nekda sta bila dva soseda, ktera sta oba dosti otrok imela. Eden sh nju s imenom Melhior je bil bogat, on se je na svoje denarje sanesel, in malo skerbi imel, kaj bi se jegova deza dobro podvuzhila in k ljubesni Jesofhevi sredila.

Drugi pak s imenom Shumen je imel slabo permoshenje, pak v keršhanski veri dobro podvuzheno, poboshno in krepostno dazhizo. On je dostikrat otrokom

pravil: „Deza! Vi she vidite, jas Vam nekda nemorem dosti denarjev sporozhiti, velzhi del mojega siromastkega premoshenja sem potroshil, da bi Vas sredil, ter blagih in hafnjivih rezhi navuzhiti dal. Le poboshni, krepostni in pridni bodte, te bo Vas ljubi Bog gotovo nekda blagodaril.“ Sa nekoliko let so tatje po sili v Melchiorjevo hiho vderli in skoro vse denarje pobrali. Te bilo je javkanje in shalovanje! — „Sofed! meni se vsmilish, je Shumen k Melchiorju rekel, pa she boljše Tvo a deza, meni je shal, da jim nemorem pomagati, morebiti bode to moja deza lahko storila.

Ne dolgo po tem je Melchiorjev hram do-tel pogorel. Sdaj je s drobno dezhizo vred si kruha profiti mogel. To je Shumenu spet prilika bila, svojim otrokom rezhi: „Glejte otrozi! da se nikdar nesmemo na denarje in glehtvo sanesti. Le kar ste se navuzhili, je vashe; samo tega nemorete skos nikako nesrezho sgabiti.“ Otrozi so si tedaj vuk she vezh v skerb vseli. Po ozhetovi smerti so se vsi lahko shiveli, da jih je sovoljo poboshnega in krepostnega sadershavanja in vumnosti vsaki rad imel. Ali Melchiorjeva deza je sadnizh tak na nizh prishla, da si je k Shumenovim otrokom hodila kruha profit.

*Naj boljsho ti erbijo starshi sporozhijo
Zhe Te v kreposti in poboshnosti sredijo.
Denarje, primoshstvo nesrezha sna podjesti,
Le Trojih snanosti nemore nizh odnesti.*

29. Varizhen kmet.

Dva stanovnika nektere pogorene vesnize sta po pogorelski dazhi hodila.

Te sta k neki veliki kmetiji prishla. Kmet je ravno pred dvermi stal, in hlapza ojstro posvaral, kaj je vervi, s kterimi so junzi bili pervesani, skos nozh na deshi pustil, ter da rezhi boljše ne s- hranjuje. Kadar sta to od sdalezh sazhula, je eden k drugemu rekel: „O joj, taj mosh je skopi, tukaj bo se slabo davalo!“ Kda sta blishe prishla, ju kmet perjasno spreme, in v hiho pelja. Ona sta mu svojo nesrezho pravila. Kmet pak je jima velel jesti pernesti, je jima lepo shako de-

narjev dal, in obljubil dva korza pšhenize sa seme v vbo-go vef pollati.

Mosha ſta ſe zhes njegovo dobrotljivoſt sazhudila, in ſta per jedi ravno povedala, da ſta ga ſpervizh sa ſko-pega in terdnega mela, da je hlapza sa take trohize voljo ſhe tak možno ſkregal.

Ljuba perjatelj! je kmet odgovoril, ravno ſatega-vojlo, da ſem ſkerben, mi od tega, kar sa drushino in sa otroke potrebujem, ſhe toliko oſtane, da tiſtim, kteri ſo v teshavi, lahko pomorem. Drugazhi je ſkopez biti, drugazhi goſpodar. Kteri ſ malo rezhjo ne goſpodari, nikdar nebo premoſhen, da ne bi ſ velikim ſnal dobro ravnati.

Koliko vezh je potrebno v mali rezhi ſveſti biti: tudi malih pregreh in napzhnosti ſe ogibati, da bi naſhe kerſhansko ſadershanje k popolnosti ſpravili.

*Kdo je ſkopez, ſamo miſti na denarje,
Ki na druge miſti, je ſpametno varje.*

30. Vumna in kriſtjanſka dobrotljivoſt.

Jas nekega bogatega mosha poſnam, kterega jih vezh sa ſkopega ima, da je v iſdravkih prezej terden, v obla-zhili zelo proſt, in potepnim mladim, možnim bera-zhom nezhe davati. Pak tiſti moſh vſako leto farmeſtru zhes ſheſtdeſet rajnſhkih da, kaj ji oni med pravé ſiro-mahe raſdelijo. Nekda, ko je ravno od almoſhtva golzh bil, je on rekel: „Jas rad od tega, kar ſi ſ trudom in-marljivoſtjo perzhuvljem, med take, ki ſtradajo, raſde-lim; ali ſo bi rad tihoma in ſpametno vzhinil: farmeſter ſo per tem tiho, in oni bolje vejo, kdor je almoſhtva potreben.“

Tak je tudi Jeſoſ vuzhil: Ti pak, zhe ſirotam, davah, ne daj tega pred ſobo ſ trobentami raſglaſhivati (kak ſariserji in ſvetohlinski kriſtjani); ne daj levizi ve-diti, kar deſniza vzhini, da Tvoj mili dar ſkriven oſtane; in Tvoj ozhe, kteri tudi ſkrivno vidi, Ti vſe navernal bode.“ Mat. 6, 2—4.

*Daru zene glaſ ne dava,
Al potrebe miſel prava.*

31. Milostinska shkatala.

Kristina, neka primoshna vdova, je vbogim odvishera rada davala. Dostokrat je svoje otroke opomenjala, da bi se v isdavkih tudi na vboge spomnili. Zhe so denarje na veselize ali na kinzh potroshili, je k njim rekla: „Vi smirom samo na dobro voljo, ali na lepo opravo mislite, pak tega ne premislite, kaj dosti ljudi namilo strada, ki neti toliko nemajo, da bi se sa potrebo oblezhi mogli.“ Ali lahkomišelni otrozi so materne besede malo porajtali.

Nekda na novega leta dan je nek vbogi fant v hisho prishel, in sa milodar profil. On je svun nekterih vboshnih zap nizh ne na sebi mel, ter od sime trepetal. Otrozi so ravno vsi skupa v hishi bili. „O, so mati k njim rekli, Vi neвете, kak glad boli, kak takega sebe, kateri nizhesa na sebi in nizhesa v sebi nema! Sedi si k pezhi, so k vbogem fantu djali, dokler Ti kaj jesti ne pernesem,“ ter s hishe odidejo.

Otrozi so tezhaf fanta marsikaj spitovali. Kda so ga bili blishe spregledali, in od njega zhuli, da ne je she dva dni nizh toplega jel, in da od tega zhafa, kaj so mu ozhe vmerli, nemore vezh v sholo hoditi, ali bi se vendar tak rad nekaj pridnega navuzhil. Jih je to k vsmilenu ganolo. Oni so mater, ktera so ravno s toplo shupo prishli, profili, da bi mu smeli nekaj od svojega opravila podariti. Mati so radi pervoljili. Tedaj so vsi odbeshali, in vsakteri je nekaj pernesel. Oni so toliko vkup nanofili, da se je vbogi otrok zelo snovega lahko oblekel, ter so ga sami oblazhili. Mali siromashek je materi in vsem otrokom roko kushnol, se odidozh ogledoval, in kak dolgo ga je kdo viditi ali zhuti mogel, je smirom pravil: „Bog plati! Bog plati!“ — Od tistega zhafa so otrozi zelo drugazhi mislili. Oni so sa se bolje terdnopostali, da so leshi siromahom pomagali. Ter so mater vezhkrat profili, da bi smeli katerem vbogem kruha, denarjev ali kaj od obleke v dar dati. Mati so nad tim veliko dopandenje vedozh davali. Oni so tudi eno zinjano shkatalo kupili, ktero so milostnizo imenovali, in otrokom dovoljili, da so vsaki po svoji volji vzhafivzhafi nekaj od svojih denarjev v njo spustili, in zhe bi kateri rad sa veselize ali kako lepo opravo ali sa kaj druga nepotrebnega bil denarje dal, je tudi nekaj mogel v shkatalo poloshiti.

Tedaj so tisto vsaki shtertal leta odklenoli, in denarje med vboge otroke rasdelili. — Kak lepo je to pred Bogom in ljudmi bilo! Oni so si opomine sv. Janesa k ferzu vseli in po njem storili: Kdo bogastvo tote semlje ima, in vidi svojega brata v nevolji, in svoje ferze pred njim saklene, kak bi v takem boshja ljubesen ostala? Moji otrozhizhi! ne ljubmo se samo s besedami, temozh s djanjem in v relnizi!“ 1. Jan. 3. 17. 18.

*Mi stishmo Bogu tistemu,
Smo ene drushbe svati.
Sato pomagaj blishnemu,
Sakaj mi vsi smo brati.*

32. Nefrezhna brata.

Martinek je bil marljiv in delaven, on je smirom mogel nekaj k deli imeti, in kaj hafnovitega opravljati. On je vse vurno prejel in ne prej nehal, dokler ne je zelo in prav opravljeno bilo. Poleg tega je vesel in dobre volje bil, in zhe si je po opravljenem deli pozhival, je shivega, sdravega in prav veselega ferza bil. Ter so ga vsi ljudje radi imeli.

Lovrenz jegov brat pa je bil pravi shushljavez. Da mu je ne bilo sa delo, si je kmalo enega, kmalo drugega hapil, pak vse na pol, in nizhesar ne stalnim trudom opravil. Dostokrat je bil zele vure bres dela. In kak je bil per deli, tak tudi per veselji, zelo per jedi se mu je vnoshalo, in ga je bilo vtraga. On je lasil, se vlazhil, kak tenja po steni. — Lovrenz je fizer she vnoshljive naravi bil, ali ravno taki shtorasti ljudje bi mogli v molitvah boshjo milost sa pomozh proti prirojeni lenivosti profiti, in se kak Marta per svojih poslih s misljo podbujati, smo vsi vezh kak Adam in Eva sakrivili, kaj si moremo s potom v obrasi kruh flushiti; kaj nam je boshji sin s tak velikim trudom nebo perkupil; in kaj sveti apostol Pavel terdno pravi: „Kdo nezhe delati, taj tudi nesme jesti.“ 2. Tel. 3, 10. —

Sdaj so juni starshi vmerli, ter jima lepo erbijo spozrohili. Martinek je po staranji in delavnosti s vsakim letom svoje primoshenje pomnoshil. Lovrenz pak — hmanji Lovrenz — je s vsakim dnevom velzhi firomah postal, dokler se mu sadnizh vsi denarji ne skadijo. Sdaj she se

je le jegova prava nadloga sazhela. Da ne je deli bil navajen, si tudi nizi ni mogel perflushiti. Satore je bratu napoto deljal. Brat mu je sizer pomagal, famo prezej skopo, naj se nebi zelo na njega sanafhal, in se po tem v hmanjosti poterdil, ter mu je vezhkrat ponafhal rekhi: da si je sam kriv na nevolji in teshavi.

*Kteri rad ne dela,
Ne je vreden jela.*

33. Nefnashni otrozi.

Nek bogat mosh je imel sedem otrok, kteri pak so prav vsmilenja vredni bili. Sakaj skoro vsi so bolehali, ali pak blede in floke koshe viditi bili, ter nobeden ne pravega odraska mel. Kda so v sholo prishli, ni nobeden drugi otrok htel poleg njih sedeti, da so gnusno sapo, neperjeten duh rasfhirjali, in se smirom stergali in zhohali. Ter jih nishe ne vidil, kaj bikda prav veselega serza in dobre volje bili. Vrazh je jim mnogotere rezhi jemati narozhil. Jihov ozhe so s svojim opravljenjem posel meli, ter vso skerb dvema deklama pustili, kteri pak she sta prezej mladi in nesvedni bile, druge muhe v glavi mele, na otroke pak malo skerbi potrofhile. Mati so tudi preveno bolehali. — Potem se je pergodilo, kaj je eden starshih otrok zelo do smerti sbolel. Poshlejo tedaj po farmelstra. Oni she ne so bili dolgo v tistem kraji ter sdaj pervokrat v tisti hram pridejo, Ali kaj mislite, kak so se oni per sebi samemu sazhudili, kda so se v hishi ogledali? Starshi so se jim shalno pertoshili, da so s svojimi otroki tak nefrezhni. „Ljubi ljudje! rezhejo farmelster: meni se nikar zhuda nesdi, da so Vafhi otrozi tak nevoljni. Saj ne je mogozhe drugazhi biti, da v Vafhi hishi (ne samerte mi!) tako nefnago mate, ter da so Vafhi otrozi tak samasani in vnemar pusheni. Saj platnina na njih perhneje, neti so poglajeni neti vmiti; poglejte le jihove roke in njihovo opravo!“ Starshi so se sgovarjali: ozhe, kaj so kos dan malokda doma, sakaj da morejo sa svojimi posli hoditi; mati pak, da so sami velzhidel boleni; sategavoljo, so rekli, imajo dve dekli, da bi otrokom stregle in na nje skerb imele. — „Drushini, so farmelster rekli, velzhidel kershanško podvuzhenje in bogabojezhnost

menka, in kde tih ni, tam zhlovek sebe in druge ob
 dushi in telefi vnemar pusha. Pak meni se sdi, da Vi fa-
 mi od prevelike skerbi sa posvetno rezh (in saj tudi sa-
 voljo bolesni) samudite, svojih otrok v kerfhanstvi pod-
 vuzhiti, in jih opominjati, da bi tudi svoje telo, ki je
 tempel boshji snashno in zhisto dershali. Oni so po tem
 otroke lepo pak fresno opominoli, da bi v vsaki rezh
 mogli snashni in zhisti biti, ter per kerfhanfkem navuki
 in v fholi f posebno skerbjjo na se pasiti, da bi tudi tam-
 kaj popravili, kaj se doma per podvuzhenji samudi. Na
 fkorem so otrozi bili sdravelhi viditi, velelega serza in
 boljše volje postali, ter vperhodnizh neti vrazhitelja neti
 vrazhila vezh ne potrebovali.

*Poboshnost je tud telefu rosha,
 Kinzhi f sheno in otroki moshha.*

34. Nizhmerna dekliza.

Tresika je naj velzhe veselje le f lepim oblazhiloma
 imela: kak hitro je denarje dobila, si je sh njimi po trake
 in shpize tekla; in zhe je kako lepo opravo vidila, jo je
 she htela imeti. Kmalo so jo mati per serkali kmalo per
 opravnj omari najshli, sploh f snashenjem in lishpanjem
 delo imaje. Starshi so jo mnogokrat in ojstro opomino-
 li, da svuneshen kinzh ne zhifla, temozh krepost in lepo
 sadershanjo: da lepo oblazhilo zhloveku ne da neti vred-
 nosti, neti jegovih slosti ne sakrije; da Bog in dobri lju-
 dje ne gledajo na obleko, ampak na lepo sadershanje.
 Samo vse saftonj, nizhmerno otrozhle se je she premers-
 ko v sebe in v svoje oblazhilo bilo saljubilo, in se po-
 leg tega, Bog ve! sa koga dershalo. —

Pergodilo pak se, da so gospod farmeshter ofem
 fantizhev, kateri so se naj lepshe bili sadershali, k sebi v
 ograd povabili. Oni so jim f naj lepsim sadovjem po-
 stregli, ino jih vsakega po saflushenji darovali. To je
 preveliko veselje hlapzhekom in starshim bilo; ter so si to
 na veliko zhest razhunili. Sa tjeden dni so gospod far-
 meshter nekø nedelo tudi ofem dekliz, ktere so si bile sa-
 flushile, k sebi povabili. Samo Tresike ne bilo v tistem
 shtevili. To pak ji je odvishe shal djalo. Ter so star-
 shi pali priliko najshli, svoje opomine ponoviti: „Vish,

so mati rekli, na kaj bogabojezhi ljudje gledijo? Sdaj si pazh lahko v nedelo doma; lahko hodish pred serkalo stat, in snash svojo opravo snashiti tezhaf, kaj druge deklize zhest in veselje majo per gospodi farmeshtri v ogradi biti, in sa svoje pohlebno in pridno sadershanje hvalo poslushati in dare perjemati.“

V soboto pred tem je siromashko dete s imenom Mizika k Tresi prishlo in profilo, da bi mu le kolikokoli kaj od svoje oprave posodila, sakaj da je na jutro k gospodi farmeshtri povabljena. Tresika je ji pervizh nesavito in ojtro odrekla, ter zelo mislila, kaj si Mizika norza sh nje dela, ki ne je tudi povabljena. Skoro pak se inazhi vpoti ter meni: she bodo bar mojo opravo vidili in hvalili. Satoraj je Miziki naj lepsho habo in svojo novo obleko dala rekshi: „Samo mi na vse dobro pasko imej in vsem povej, da je to oblazhilo moje!“ — Mizika se ob veljeni vuri v tem ljudskem oblazhili pred gospodom farmeshtrom skashe. Oni jo vzhafi popras'hajo: „Kde pa si dobila toto habo in toto sukni-zo, Mizika? Ona odgovori: „Jas sem jo od sosedove Tresike na posodo vsela. „Dete! so farmeshter rekli, jas ne gledim na lepo oblazhilo, temozh na lepo sadershanje. Oblazhilo zhloveka neti boljshega neti boshnelhega ne stori; zhe smo le snashno in poredno, ter samo tak oblezheni, kak se sa vsakega v svojem stani spodobi. Idi satoraj domo, daj ljudsko oblazhilo nasaj, in se v svoji pohlebni noshnji skashi, ktera se mi kam bolje dopadne, kak shpize in shida.“ Mizika je shla in Tresiki habo in obleko nasaj dala, ter je vse povedala, kar se ji sgodilo, in kar so gospod farmeshter bili rekli. Tresika bila je po takem zelo k framoti postavlena, ter se s jese in od shalofti sajokala, in od tega hipa vse lishpanje in nizhmernost saklela.

Kar je sdaj famo s naravne frami vzhinila, je skoro tudi s bogabojezhnosti storila; kajti tota ponishba je djala, kaj je ona besedam gospoda farmeshtra verovala, ki so potem v prvem kershanškem navuki rekli: „Nikdar ne posabte, da je sa vboge grehne ljudi, kaki smo mi vsi, vsako oblazhilo lahko sadofti lepo. Vash kinzh nebodi svuneshen; ne kite, slate navushnize ali leshezhe oblazhilo; temozh skriven serzhen zhlovek s nepremekljivim tihim in ponishnim duhom, je pred Bogom shlahen; vuzhi sveti apostol Peter v. 1. listi 3, 3. 4. Kda so gospod farmeshter pali per enem leti drugozh nar

verleſhe in krepoſtnelhe deklize v ograd povabili, je tu-
di Tresika poleg bila.

*Bod krepoſtna! to zhaſt Ti da,
V tem pravo radoſt boſh ſi vſhila.
Bod mirna! mir vezh liſhpa ma.
Kak vſevſe frebro, slato, ſvila.*

35. Pameten ozhoh.

V neki veſi je vdova ſ zhetvero deze prebivala, kte-
rih je nar mlajſhe ſhe zhes ſheſt let ſtaro bilo. Toti
otrozi ſo vſi tak ſtraſhljivi bili, da ſi noben ni ſam vu-
pal ſ hiſhe, ko je ſhe tema poſtala. She zelo mater je
ſamo ſtrah bilo, in poleg tega ſhe ſo eno ſtaro deklo per
hrami imeli, ktera je otrokom vſakojafhke laſhljive pri-
poveſti od ſtrahov, ſkasni, in takih rezhi pravila. Ter
ſo vſako leto na ſvetega Miklaſha vezher Miklaſhi pri-
ſhli. Satoraj ne zhuda bilo, da ſo otrozi tak ſtraſhljivi
bili. Edno ſh njih, dekliniza ſ devetim letom, je od
ſtraha pred koſmatim dedom, kateri je ſ Miklaſhi hodil,
veliki beteg dobila. Potem ſo otrozi ozhoha dobili.
Ozhoh ſo ſkoro ſtraſhljivoſt otrok ſapasili, ter ſrok,
odkod ona ſ-haja. Da ſo ſpameten moſh bili, ſo pred
vſem dekli prepovedali, zhe nebi htela ob ſluſhbo priti,
da nebi ſmela neti beſede vezh od poſhaſti in duhov pra-
viti. „Ne bojte ſe, ſo otrokom rekli, preminozkih duſh
ali duhov, kateri ljudem nizh ſhalega ne vzhinijo. Ne
bojte ſe hudih duhov ali hudizhev, ſakaj oni nemajo mo-
zhi zhes poboshne ljudi in otroke. Velzhidel je to, zhe-
ſar ſe bojimo, nizh druga kak kakſha perholad, ki ſe v
temi ſvetli, ali kaka miſh, mazhka, ali ſlozheſt zhlovek,
ki ozhe v nozhi kraſti. Da je ſveti Miklaſh, kaj bi ne-
dolſhnoſt vbogih deviz reſhil, ſkrivoma v nozhi slate v
njihovo hiſho metal, ſhe ſtarſhi ſnirom na njegov god po-
boshne, marljive otroke darujejo. Da pak ſo otrozi vel-
zhidel ne prav marni, ter jih ſ groſenjem na to ravnati
more, tak ſkoro vſelej ſ ozhetom ali ſ materjo, ki ſvete-
ga Miklaſha pomenijo, tudi hlapez ali drugi zhlovek
pride, ki ſe v deda preoblezhe, da bi otroke ſtraſhil. Pri-
meni neſme vezh taki ded v hiſho priti, ſakaj jas miſlim,
da bote pridni otrozi, ki radi bogajo.

Otrozi so bili sdaj bolje obujeni. Ozhoj so jih sami dostokrat v temi sprevajali, samo so mogli roke pred se dershati, da ne so s glavo ali s nosom v kaj bošhili. Posebno pak so otroke ta peljali, kde je kaj shumotalo ali terlo. Tu so velzhi del najshli, da je kakshipeš ali kaksha mazhka bila, ali da se je kaj preverglo ali palo, in s tim glas napravilo. Nekda ne so otrozi na nobeno vi-sho hteli sh njimi iti, da je nekaj preglasno gor in dol shtapalo. Ozhe pak ne so nehali: otrozi so mogli sred njimi iti; — in kaj je bilo? Kosel se je po nozhi s hleva prišbedsh po hrami sprehajal. To je bila skushnjava. Otrozi so se endrugemu nasmehovali. Oni so sdaj skoro sami vupali v temi s-hrama iti, ter so sadnizh tak serzhni postali, da so po nozhi kak skos dan bres vsega straha vse kote snateknoli.

*Skushnjave vidish,
Da si bojestiv.
Bojish se, da si
V glavi strahov shiv.*

36. Otrok ozhetu pishe.

Mikloshek je do dvanajstega leta pridno v sholo hodil. Navuzhil se je brati, pisati, razhuniti, in v ker-shanski veri ne samo bil dobro podvuzheni, temozh tudi v ljubesni do Jesosa she jako dalezh spravljeni. Starshi so ga potem v ljudski kraj dali, da bi se tam shnidarije navuzhil.

Mikloshek ne je bil dolgzhaf v tistem kraji, ko ne vezh htel tam ostati. Meshter je imel dva she dorashena fina, ktera sta vbogega vuzhenza slo v strahi imela. Posebno sta ga sa tega voljo sa norza imela, ki je tih in poboshen bil, rad v zirkev, k spovedi in svetem obrejilu hodil, ter po svetkih duhovne knige bral. On pak je vse tote krivize s ljubesni proti svojemu svelizharju preterpel, ter si dostokrat besede apostolove v misel vsel: „Vsi, kateri ozhejo v Kristosi poboshno shiveti, morejo preganjanje terpeti.“ 2. Tim. 3, 12. Ker pak sta ga vezhkrat htela na hudo napeljati, in mu vlakojashke sanjke stavila, je mislil, da mu ne treba vezh molzhati. On se je junem ozhetu pertoshil. Ozhe ne so hteli pomagati. — Juni materi. Mati she manje. „Aj sta pravila, najnih otrok nifhe

nemore savoljo kake krivize koditi: Tebi je bershzhaf dom v glavi, le s glave si ga sbij, dokler se nebošh svuzhil, ne pridešh od našhega hrama.“ — Kaj si tedaj ozhe vbogi Mikloshek sazheti? — Odbeshati? To se jemu ne lepo sdelo, ter ne je penesa gleshtal; terg pa je devet vur od njegove domovine bil. Ali si je snal pomagati: on je starshim pifal, jim od vsega tak zhifto in raslozhno glaf dal, da so ozhe she per petih dnevih prifhli in ga s sebo domo vseli, ter ga doma imeli, dokler neso sa njega boljshhega kraja najshli.

Kak je le dobro, kateri sna pifati! S pismom lahko tudi s takimi govorimo, kateri so dalezh od nas, ter snamo drugim povedati vse, kar zhemo, — zhesar dostikrat nezhemu vsakemu praviti.

*Kter brat' in pifati neve,
Je neti zeli zhlovek ne.*

37. Dobro se dostikrat she v totem shivlenji poverne.

V nekem velikem ogradi so jabelka tergali. Tej so otrozi s zele losfezhke perderkali: neki so s veliko hrupo in krizhem profili: „Meni tudi, meni tudi eno jabelko!“ Neki so blishe perstopili, in lovili, kde so le mogli kaj dobiti. Neki pa so se zelo svadili in mikali; sakaj vertnik je vnalash nekaj jabelk med otroke hitil, pri zhem so se svajivali in zelo bili. Vertni gospodar so skos okno gledali, ter malo deklinizo s korpizhem sagledali: ona je skraja stala, ter se ne htela med rasvusdane otrozhnjake meshati. Lepo naravno dete se je gospodu dopalo: oni so ga dolgo preshtimavali. Sadnizh, kda je delo bilo dokonzhano, so otrozi rasskakali. Tudi mala dekliniza je htela oditi. Samo gospod, kterege ni sapisila bila, so tedaj skos okno ssvsvali: „Tu bodi, zhekaj!“ Dete je postalo, in ne vedilo, kdor je sval. Gospod so dol prifhedshhi prafhali: „Zhiga pa si Ti?“ Dekliniza odgovori: „Moj ozhe so teshak; oni so tudi nekda she v totem ogradi delali; sdaj pak so boleni. Tifti striz, ki jih zhejo svrazhiti, so rekli, da bi mogli vezhkrat kuhani sad jesti, pa mi nemamo sadu, in ako kaj denarjev mamò, mati vzhafi

po kruh poshležjo, kterege nam tudi slo treba. Ter so ji gospod korpizh s roke vseli, ga odkrili, pa ne je bilo lista neti pezelja v njem. Te ali nizeh nemalsh v korpizhi?“ so detetu rekli. Dete odgovori: „Ozhe so veleli, da bi mogla profiti; ne sem se mogla perdrushiti, da bi profila.“ Gospod so korpizh s naj leplshimi jabelkami napolnivshi deklinizi dali rekozh: „Ti si pazh pridna: le škòs se Boga boj, ki vse vidi; moli in bogaj rada, in na Njega savupaj; Bog bo ti škòs dobre ljudi poshiljal. Na! to masz jabelk sa bolenega ozheta, in kda jih ne bote nizeh vezh imeli, si pali po vezh pridi!“ Dete je reklo: Bog plati, gospodu roko kuhnošo, in polno veselja k ozhetu domo teklo, jim vse povedalo in vezhkrate te besede pospetilo: „Gospod so rekli, zhe nebomo vezh jabelk imeli, bi pali mogla k njim priti.“ Tisti gospod she so potem deklinizi in jenim starshim dosti dobrega storili.

*Krepost ma tolko vrednosti,
Da vsaki zhtovek jo zhashti.*

38. Nesmemo dobrega dopernashati, samo da bi nas ljudje hvalili in sa to naplatili.

Katrezhika je s shole domo prishla in se jokala: „Dete! so ozhe jo sagledavshi prashali, kaj pa se Ti je sgodilo? Kaj pa se jozhesh?“ „Farmeshter, je Katrezhika s sahlipkovanjem rekla — farmeshter so dneš v sholi bili.“ „No! faj bi Tebe to moglo veseliti!“ so ozhe odgovorili. Dete pak je reklo: „Druge otroke so ispitovali, in darovali: mene pak nizeh ne so pitali; kar so drugi vedili, bi jas tudi bila vedila, she bolje, kak drugi. Sadnizeh so tudi neke imenovali, s kterimi so sadovoljni, da so preè v zirkvi tak tihi in poboshni bili. Jas mislim, da se v zirkvi tudi tak sadershim, kak je prav; mene pa so le ne trohize na misel vseli.“ „Se sategavoljo jozhesh? so ozhe rekli. She tudi Ti med tiste flabe slishish, ki nikdar s ljubesni proti Bogi, temozh samo savoljo lastnega dobizhka dobro delajo? Al Ti tak hudo dene, da ne si darù, ne hvale dobila? Al si samo sategav voljo marna, in v zirkvi tiha, poboshna, da bi sa to dar in hvalo dobila? Po takem she bosh dostikrat v

totem shivlenji nesadovoljna in shaloftna. Dobro se ne plati vsako krat vzhafi, in krepostnega svet dostokrat sadi postavi, ne sposna, ali na njega ne smisli, naj bi sam perloshnost imel, se samega sposnati; samo ljubesen proti Bogi je srok jegovih djanj, ali uaj se v poterpljivosti vadi. Sategavoljo pak se dolshnosti nesmejo povnemariti. Jas sem Ti to she dostokrat pravil. Ali, kak se mi sdi, she tega ne si prav v serze vsela. Saj Jesof ozhitno vuzhi: „Pafko imejte, da pravize ne do vpernashate pred ljudmi, da bi Vas oni vidili (ali da bi Vi od njih plazhilo dobili); drugazhi ne bo vam plazhila od Vashega ozheta, kateri je v nebesah. Zhe molish, pojdi v svojo hifhko, ter dveri sakleni, in na skrivnem k svojemu ozhetu molj; in Tvoj ozhe, kateri v fkrivno vidi, bo Ti vse plazhal,“ Mat. 6, 1. 6. Kaj se ne doperneze s ljubesni proti Bogi, pred Njim nema vrednosti.

*Zhe gledash vezh na prid, kak dolshnost in Boga,
Le samga sebe ljubish, ne pak Jesofa.*

39. Verli otrok.

Joshek je bil verlo dete, on si je skos vezh v fkerb jemal, da bi se kaj dobrega navuzhil, in boljshi in spametneshi postal. Ko je nekda v sholi bil historjo pokorenja svetega Pavla shtel, fo jega besede: „Gospod, kaj ozhesht da storim?“ tak ganole, da je po sholi sam saostal, in vuzhenika prashal: „Kaj morem vzhiniti, da bom poboshen, kreposten otrok?“ Vuzhenik fo odgovorili: „Ljubi otrok! ja Ti zhem nekaj povedati, dobro pafko imej. Nekda fo bili ozhe, ki fo zhetvero deze imeli. Oni fo jih malo ojfiro dershali, ali (zhe zhem prav povedati) ozhe fo dobro sh njimi mislili; sakaj oni fo sh njih hteli poshtene ljudi srediti, sategavoljo fo tudi v vsem jihovi volji mogli pokorni biti. Ali velik je razlozhek med timi shtiremi otroki mbil. Jih naj mlajshi, kateri she je komaj ofem let star bil, je od ozheta mnogotere rezhi htel imeti; in zhe je kaj potreboval, ali zhe bi kaj rad imel, je ozheta na mestu bogal, da bi se jim perkupil; on je sa to le bogal, da bi kaj sadobil. — Naj starshi sin pak je nekaj dersneshi bil, in ozhe fo vezhkrat mogli ojfreshti proti njemu biti. Potem je tudi

bogal; sakaj on se je bal ozheta, ali da prav rezhem — kalhtige; — in samo sa nje voljo je on bogal. Sestra je tudi ne bila veliko boljsha. Dostokrat je stihoma gondrala, zhe so ozhe kaj sapovedali bili, in le tisto je bres vnoshanja storila, kar je tak kaj lahkega ali dovoljnega bilo. Vse to troje otrok je satoraj samo sgledoma bogalo, in samo tak dolgo dokler so jih ozhe vidili. Janes, tretji brat pak je zelo drugazhish otrok bil. On je vse sradostjo storil, kar so mu le ozhetove ozhi kasale, zhe se mu ravno teshavno sdalo. On tega ni savoljo hvale ali plazhe storil, ni gledal na nasozhnost ali nenasozhnost ozhetovo. Sadosti mu bilo snati, kar so ozhe hteli, — in on je svesto to svershil; ali zhesar ne so hteli — in on tega ne storil. — To je ozhetova volja; in Janes je dolshnost spolnil: To je ozhetova prepoved; in Janes je djanje nehal. — Vuzhenik pak so prafhali: „Kaj od totih zhetvero otrok shtimash? Al so vsi enako pridni, pokorni otrozi bili?“ Joshek je odgovoril: „Le Janes je istinsko priden otrok bil.“ Vuzhenik nato rezhejo: „Glej Joshek! enako nefamohashljivo in pravizhno pokornost tudi mi moremo proti sapovedam nebeskega ozheta skasati. Ne vsi, kateri dobro dopernashajo, ali boshjo voljo dovershavajo, so sa to she pravizhni in popolni. Eni le dobro dopernashajo, da bi jim sa to dobro bilo, ali da bi plazhilo prijeli; oni satoraj le vzhinijo savoljo dobizhka, savoljo lastnega hafka. Eni se slosti sogiblejo; pak le savoljo straha pred Bogom, ali veliko vezh pred kalhtigo, satoraj le po sili. Ter drugi boshjo voljo v takih rezheh svershavajo, ktere radi storijo, ali ktere so jim lahke; pa to tudi ne nizeh velikega. „Le tisti je istinsko dober in kreposten zhlovek, kateri je vsikdar, tudi kda se mu kaj teshko sdi, perpravljen vzhiniti, kar Bog zhe meti, in to sategavoljo vzhiniti, da to Bog zhe — da je to jegova volja. Bog pa druga nemore hteti, svun kar je prav in dobro. Zhe pa zhesih tako preprost pokornost sadobiti, moresh verovati, da Tebe Jesof Kristof od vezhne smerti odkupil je, in da Ti samo skos mozh jegove milosti skos mozh vezhnega shivlenja po njegovi peldi voljo jegovega in nashega nebeskega ozheta dopolniti premresh. Tote skasi boshje ljubesni morejo v Tvojem serzi ljubesen proti Bogi nashgati. Slo hafnovito Ti tudi v totem mojanji po kershanski popolnosti bode, zhe vsakdan vezhkrat milosferdno divizo mater boshjo Marijo,

anjgela varoha, in svetnike boshje sa njihovo perpomozh profish, in po njihovi sveti predpodobi Jesofa nasledujesh.“

*Kaj boshja volja je, sa zil si jemlji;
Te naj 'menitnisha si strar na semlji.*

40. Tri lepe prashanja.

Jurek je poln veselja domo prishel, in ozhetu lepo knishizo pokasal, ki jo je per kershanskem navuki sa dar dobil. „To me veseli, ako si dobro odgovarjal: Kaj pa so Te gospod farmeshter prashali?“ Gospod farmeshter, je Jurek rekel, so na kratkem tote tri prashanja raslagali: kaj se pravi Boga ljubiti: kaj se pravi se Boga hojati: in kak se lahko sesve, kar je prav ali ne prav? — Dnes so nas (posebno mene) prav dolgo zhes to isprashovali; sadnizh me sa roko prijeli rekshi, kaj sem prav dobro odgovoril ter da nebi nikdar smel posabiti, kaj se veli Boga ljubiti, ter se Njega bati. Tedaj so pak mi — glejte ozhe! tote bukvize sa dar dali. „Dobro, dobro! so ozhe rekli: jas pak bi tudi rad vedil, kak si odgovarjal? Jurek rezhe, ja sem tak odgovoril: Boga ljubiti se veli: tisto storiti, kar Bog skos svojega sina Jesofa in skos sv. mater zirkev nam kak svojo voljo da vediti. Boga bati se veli: se bati ali si prav k skerbii vseti, da nizh ne storimo, kar je On prepovedal, ali kar nebi bilo prav.“ Potem so me farmeshter prashali: Kak otrok lahko sposna, kar je dobro in prav? Jas odgovorim: To nam starshi povejo; to v sholi per kershanskem navuki zhujemo. To nam tudi vesti pravi. Gospod farmeshter so potem tudi nekaj od rasuma pravili; samo tega ne sem vlega sapopadel. Morebiti, ozhe rezhejo, so povedali, da zhe nam rasum pride, se tudi bolje vuzhimo sposnavati, kar je prav, in kar ne prav; kajti resumen biti se toliko veli, kak dobro in hudo gotovo od endruga raslozhiti.“

*Le tisti Boga ljubijo, se ga bojijo,
Ki dobro storijo in greh zhertijo.*

41. Kaj je prav ali ne prav?

Jurek she je imel dva brata, Benka in Franzheka, ter dve sestri, Katrezhiko in Lisiljo. Ozhe ne so nizeh druga sheleli, kak da bi jih vse prav pridne in krepostne sredili. Sategavoljo so jim dostokrat pravili: „Otrozi! tega nesmete storiti, sakaj to ne je prav.“

Ali dober ozhe so naprej vedili, da otrok nebodo mogli skòs kraj sebe imeti, kaj bi jim per vsaki perloshnosti pravili, kar je prav ali ne prav. Sategavoljo so jih vezhkrat s sledezhimi besedami opominoli: „Otrozi! Vi morete tudi sami svojo pamet v potrebo vseti, in se vuzhiti sami tem bolje sposnavati, kar je prav ali ne prav. Zhefar si ne vupate pred poshtenim zhlovekom golzhati ali vzhiniti, tega nemrezh nesmete misliti, sakaj, Bog in angelj varoh tudi Vashe misli vidita. Tega nikdar ne posabte; da se nebote v ljubesni proti Bogu sakrivili. Kaj se ljubesni proti blishnemu dotizhe, se le tega slatega navuka dershte: Zhefar ne shelite, da bi Vam drugi storili, tudi Vi jim ne storte. Sakaj tak je prav. Tak bi mogli vsi ljudje delati; tak je Jesof sam vuzhil, in tak je vsem pametnim ljudem po volji; to je obzhinska postava.“ Da bi jim to bolje rasumljivo storili, so jim vezhkrat mnogotere djanja ljudi pripovedovali, ter so tudi otrokom velevali, da bi vezhkrat sami pravili, kar so per drugih bili viditi ali od njih zhuli. Na to so jih vselej prashali, kaj bi se jim sdelo, ali bi ena ali druga od teh rezhi prav bila ali ne.

Nekda svezhera, kda so vsi otrozi skupa bili, so ozhe tak sh njimi govorili rekli: „Jas sem nasjemu hlapzu Lovrenzu, ako bi svesto flushil, pet in dvajsti rajnskih flusha od leta obezhal. Sdaj je leto preteklo; on je bil svest in marljiv. Al bi prav storil, da bi mu manje dal? Ne, je Franzhek rekel; vsakemu se more dati, kar mu slifhi; in kateri je kar obezhal, je Lisika rekla, more mosh besede biti.“ Saj bi jas lahko povedal, so ozhe rekli, da ne sem mu toliko obezhal? „Lagati, so vsi otrozi na glas rekli, lagati se ne sme.“

Benko je sazhel praviti: Vzhera je nekdo hlapzu nashega soseda dvoje novih sholnjev in troje robazh vkral. Kdo je to storil, sam da velati, je veliko krivizo vzhinil.

Refem! so ozhe rekli, on je veliko krivizo vzhinil, sakaj on se je ljudske rezhi lotil, tega pak nishe neme. Ali mi ne vete, so ozhe dalje prashali, al mi nizeh vezh ne vete praviti?

Lisika je sazhela rekozh: Jas sem v nedelo moje molitvene bukvize posabizh v zirkvi pustila; ti fantizh, ki ma slepo mater (saj ga posnate!) je bukvize najshel in meni spraval. Kak pa? so ozhe rekli, saj ga posnam; sem dostikrat vidil, kak je skerbno slepo mater v zirkev spreval. Ali se Vam jegova pravizhnost in jegova ljubesen do matere dopadne? Kak pa! kak pa! so otrozi vsi na glas odgovorili.

Taj golzh she je dolshe terpel. Jurek je malo govoril; Katrezhika, starsha kzhì, pak je nar bolje vedila raslozhiti, kar je prav ali ne, sakaj da je vsakokrat per kershanfem navuki skerbno slushala; gospod farmehter she so komaj (temu je ne dolgo) defet boshjih sapovedi bili raslagali rekshi: da vsakteri zhlovek, kteri ima pamet, te sapovedi lahko ve, ter da more po njih shiveti, da nizeh druga ne sapopadejo, in nizeh druga ne sapovejo, kak kaj vsi ljudje shelijo, naj bi se sgodilo. Oni she so k temu djali, da sveti apostol ozhitno pilhe: „Gospod pravi: Jas zhem moje sapovedi v njihove serza poloshiti, in v njihov zhut sapifati.“ Hebr. 10, 16. Sategavoljo nam she lastna pamet in vest pravi: „Ti imash Boga in starsho ljubiti in poshtovati: Ti nemash vbijati, Ti nemash nizeh proti poshtenosti storiti, ne krafiti, ne lagati, ali krivo prizho storiti, ne ljudske rezhi posheleti.“ To je pazh mogel prav hasnovit kershanfki navuk biti!

*Zhe zhesf, kar prav je, ali ne prav, vediti,
Rasum in vest si mash poprashati.*

42. Zhlovek se more Bogu spodobiti.

Bernard nek kershanfki ozhe, so vsako nedelo otroke prashali, kaj bi si bili s predige sapomnili. Oni so tudi vezhkrat zhes to she dosti hasnivega povedali, otrokom pravili, kak se ena ali druga rezh ma rasumeti ali dopolniti.

Nekda ko so vsi otrozi skupa bili, so jih sprasovali, ter per naj mlajših sazheli. Samo mlajši so jim ne vedili dosti povedati; famo eden je odgovoril: Gospod so rekli: „Zhlovek vse lahko stori, kar ozhe. „Tega si pazh ne prav rasumel, so mati rekli, ki ne so v zirkvi bili. Ne zelo prav, je Marinka naj starša kzhi odgovorila, ki je vlikdar skerbnno boshjo besedo poslušala, in si lahko velzhidel sapomnila. Dnešnja prediga, je dalje rekla, je ena nar lepših bila, kar sem jih kda zhula. — In ena nar hasnjivishih, so ozhe rekli. Pospeti nam, Minka! imenitneše rezhi: poslušajte otrozi! Minka sazhne:

„Zhlovek, so predigar rekli, je po boshji podobi stvorjen: on sna, on bi se mogel Bogu spodobiti. V prvem deli so rekli, Bog je vsegamogozhen, on vse sna kar ozhe; pa on le ozhe, kar je dobro in prav. Tudi zhlovek vse sna, kar ozhe, zhe le ozhe, kar bi mogel; vsaki sna storiti, kar je jegova dolshnost, sakaj da nebi kar mogozhe bilo, tudi nebi vezh dolshnost bila. Mogožhnosti si-zer zhlovek nema is samega sebe, ali on jo od Boga sadobi, zhe mu je le resem dobro na skerbi. Jesof pravi: „Bres mene Vi nizeh (dobrega) nemorete storiti.“ Sveti apostol Pavel pa ozhivesti: „Jas vse skos njega premorem, kter me mozhnega stori.“ Fl. 4, 14. Nashe primoshstvo je od Boga.“ Kor. 3, 5. Satoraj vsaki lahko svoje slosti poboljšha, zhe mu je le resem na skerbi. Zhe tedaj neki pravijo: Jas nemorem tega vzhiniti, kar Bog od mene terja, ali, jas se v toti rezhi nemoren poboljšhati; se ravno toliko veli, kak: Jas nezhem. Oni so potem mnogotere pelde povedali, kak dalezh so neki ljudje skos pravo naskerbnost s boshjo pomozhjo prishli, kak so se neki pozhasi zelo poboljšhali, zhe se jim je ravno spervizh nemogozhe sdelo.

V drugem deli so rekli, da je Bog neskonzhano dobrotljiv in sveti. Vse, kar ozhe in stori, je dobro in prav; tedaj tudi Boga nar vishešho ali popolnoma dobroto imenujemo. Zhlovek bi se mogel v tem Bogu spodobiti, kaj bi famo to htel in vzhinil, kar Bog ozhe, in kak Bog sam stori. Potem da je Jesof bil boshje sapovedi rasloshil, je prigovoril: „Bote popolnoma, ravno kak je Vash ozhe nebeski popolnoma.“ Mat. 5, 48. On je namenil povedati: Dershte se tak zhistega, nesamohaljšivega in proti blishnemu miloserzhnega in ljubeshnivega mishlenja. In tota dobra volja, toto istinsko dershanje kreposti, stori

pravo vrednost zhlovezhjo. Vse drugo, kar svun tega dobro imenujemo, je le na zhafne dobizhke, kratko veselje, ali na prasne sleparije namerjeno, je le po zhlovezhkem vkanljivem mishlenji dobro. To so dolgo raslagali; pa tega nevem vezh ravno tak povedati, alipak she vem, kar so menili. „Dobro, moje dete! so ozhe rekli, zhe si jih le prav rasumelo. Posebno si naj slednje sapomni — sapomnite si vsi, ljubi otrozi! Istinska poboshnost, gotova volja, tak misliti in dolgovati, kak Bog, s pomozhjo jegove milosti, zhloveka Bogu spodobnega stori, in vrednega svelizhanja nebeskega.

*Zhe bi hotel, kar mi je vzhiniti,
Bi mi moshno blo, kar zhem storiti.*

43. Vmirajozhi ozhe.

Shtefan, bogat kmet, so nadloshnega shivlenja ofemdeset let preshiveli. Potem pa so jihove mozhi ozhivelto slabefhe postajale. Oni so malokda vezh postelo sapustili.

Nekda na nedelo vezher, ko so vidili, da je jihov konez bliso, so svoje petero deze pred se k postelji poklizali. Otrozi so prishli, ter se na glas jokali, da jim je misel nahajala, kaj bodo jih mogli ljubi ozhe sapustiti. Gospod, kterege je vesniza bila, idejo ravno mimo hrama. Oni sazhujejo jakanje ter stopijo v hisho, naj bi vidili, kar se godi. Ter je dosti sosedov priteklo, da bi vidili vmirajozhega starza.

Shtefan so vse s pokojem in jasnostjo pogledali. Potem ozhi na drevene otroke oprejo, se v postelji, kolikor premorejo, fravnajo, ter jim rezhejo. „Ne jozhte se, otrozi; rad vmerjem, da je boshja volja tak sklenola. Samo da si na Vas smislim, bi mi smert teshifhe bila, da me vera nebi vuzhila, kaj je Bog Vash nar boljshi ozhe, kaj bo on sa Vas skerbel. Ohrante v svojih serzah, kar sem Vam dostikrat od ljubeshni ozheta nebeskega in jegovega fina Jesosa pravil. Skerbno pohajajte kershanški navak in predige, prijemljite dostikrat svete sakramente, kolikorkrat le morete, flishte aldov svete meshe s poboshnostjo, in proste nebeskega ozheta, da vekivezhni nadomeshenja aldov svojega fina Jesosa tudi na meni greshnem

sa odpushtenje mojih grehov prime. Odpustite mi otrozi, ako sem svojih dolshnosti na Vas ne storil, ali ako sem Vam morebiti kda pohujshanje daval. Kar sem dobrega vzhinil, je delo boshje milosti, jas sem le svojo dolshnost storil, ako sem s boshjo milostjo deval. Jas toraj svoje savupanje le na saflushenje Kristosa stavljam. Skos njegovo odshalno smert, skos njegovo frejstvo in skos sagovor jegove preblashene matere Marije devize, moje-ga angelja varoha in vseh svetnikov vupam v miloserdnega sodnika.“ — Potem so, skos toto presilenje zelo oflabljen, nasaj v posteljo skidnoli, ter sa nekoliko hipov semize sklenoli.

Sdaj she so se otrozi bolje in na ves glas jokali. Tudi gospodarja vesnize je to slo ganolo. Refnizhno, rezhejo, kdo takega kristjana vidi vmirati, nemore na nobeno visho na tem sdvojiti, kar nas vera vuzhi: „Da je Bog; da je zhlovezhja dusha nevmerjozha; da je Jesof fin boshji sa nas v zhlovezhjo postavo stopil, in sa odpushtenje nashih grehov, sa dobitok vezhnega svelizhanja na krishi vmerl, sdaj pak sedi na desnizi boshji, kateri je tudi nash sagovoritelj. Rim. 8, 34.

„Mi tu nemamo stalnega mesta, temozh mi ishemo prihodne rezhi.“ Hebr. 13, 14. Skos vero na Jesosa mamoveselo savupanje in gotov pristop.“ Ef. 3, 12.

Zhe Ti smert pomori

Mater al ozheta,

Tam v nebeshkem dvori

Srota je perjeta.

44. Tri boshje kreposti.

Vneki vesti so bili prav rasvusdani in prevsetni otrozi. Oni so neti starshih bogali, neti vuzhenika, neti duhovnega pastirja. Zelo starshi so se gospodu farmeshtru zhes neboshljivost jihovih otrok toshili. Farmeshter, kteremu so shkof she pred kratkim toto sofezhko sarozhili, da bi sa njeno dusšno svelizhanje skerbeli, so skoro srok nemarnosti totih otrok najshli. Na dan obhajila svetega Jansha kerstnika so hteli svoje farne podloshnike zhes to podvuzhiti, ter so toraj sholarje na dan prej opomenoli, da bi jutro skerbno per predigi pasko meli, kzhasi po

predigi si doma sapopadek napifali, ter jim spisek v roke srozhili. Oni so sa predgovor svoje predige tote besede vseli: „Kaj bo s totih otrok?“ Nek fant, ki se je Bogoslav imenoval, si je glaven sapopad predige naj bolje saponnil, ter naj popolneshi spisek napravil. Gospod farmeshter so ga tedaj v sholi brali. Jega sapopad je fledgezhi:

„Kakfhe drevo, takfhi sad. Jabelko velzhidel ne pade dalezh od debla. Ljubi starfhi! vi se sami zhes nepokornost svojih otrok toshite, ter si fhe per samih sebi mislite: Kaj fhe bode s totih otrok? Odgovor ne je teshek: Oni bodo ravno tak hmanji kristjani, tak fte Vi. Vi fizer molite juterno, vezherno in jedno molitev, pa famo f vustami, ne kaj bi v ferzi kaj od tega mislili ali zhutili, kar govorite. Vi hodite v zirkev po nedelah in prasnikih, pa malokda v farno zirkev: temozh velzhidel v mesto, kde Vas mnogi famo mesho flifhajo, predige pa ne. In zhe vzhafi pred poldnom predigo flifhajo, jo po poldne pali posabijo. Sakaj mnoge veselize in dobre volje v mestu so enake ptizam v sraki, ktere boshjo besedo na zefi posobljejo, da ona per vas nikdar na dobro semljifhe ne pade. Skos dobre volje in veselize v mestu hudizh boshjo besedo pali s Vashega ferza vseme.“

„Vi fizer svoje otroke v sholo in k kerfhanfkem navuku poshiljate, Vi pa ga sami ne poslufhate, da ga famo sa otrozhji navuk mate, ter ne opominjate doma otrok, da bi se katekifma dobro na pamet vuzhili, fhe manje jih Vi sami zhes naj potrebneshe refnize kerfhanfke vere vuzhite ali sprafhujete. Tedaj se sgodi, da per velzhini otrok dober sholni vuk sadu ne nosi, ker naj vezh starfshih skos svojo nemarnost proti kerfhanfkem podvuzhenji in skos svojo hudo peldo doma pali pokvarijo, kar so le otrozi v sholi navuzhili.“

„Jabelko velzhidel ne pade dalezh od stebela. Naj vezhkrat so starfhi sami srok nepokornosti otrozhje. Davljite otrokom preveno isgled bogabojezhnosti, in oni bodo s bogabojezhnosti se tudi Vas bali, Vas bogali, ljubili. Zhi pa Vi sami zhetete otrokom isgled firahu boshjega in ljubesni proti njemu davati: ne je sadosti, da boshjo besedo fkerbno poslufhate, temozh Vi morete sraven tudi Boga s zelega ferza sa milost vere, ljubesni in vupanja profiti, sakaj velzhina med Vami otrokom dobrega isgleda ne davlje, da nemate vere, neti ljubesni, neti vupanja. Vi bote mi fizer odgovorili: „Saj vemo in ve-

rujemo, kar je Jesof vuzhil in katolška zirkev sa verovanje predpoštavlja. Jas pa rezhem, da Vi to samo vete, pak ne verujete: sakaj da bi to verovali, bi s ljubesni do Jesofa in sa voljo vupanja vezhnega shivlenja, tudi s serza storili, kar je Jesof vuzhil. Vero vupanje in ljubesen zhlovek le tedaj ima, zhe po Jesofevih navukih shivi. On pa bo le tedaj po njih shivel, zhe sveti duh plamen vere na rasodete reznize, ogenj ljubesni proti Bogi, in luzh savupanja v njegovem serzi vushge. Zhlovek fizer sna reznize kerfhanške vere, ako mu je na skerbi, se na pamet vuzhiti, pa serze bo proti njim tak dolgo merslo, on nebode s ljubesni proti Bogi po njih shivel, dokler sveti duh luzhi vere, vupanja in ognja ljubesni do Jesofa v njem ne vushge. Tedaj se vera, vupanje in ljubesen pred vsemi boshje ali vtozhene kreposti imenujejo. Kdo sheli tote kreposti od Boga sadobiti, more Boga gorezhe sa nje profiti, in serze zhifto obzhuvati, da jih sveti duh v naš vlejati in na djatelne storiti premore.“

Da so vera, vupanje in ljubesen boshje ali od Boga vtozhene kreposti, in sviri vlake druge Bogu doperjetne kreposti, so gospod farmeshter v predigi skos besede svetega pisma in zirksenih vuzhenikov sprizhali. Bogoslov pa si je tega ne mogel sapomniti. Besede, ktere so s svetega pisma vseli, ter she otrokom spet v serze poloshili, so sledezhe:

Sveti apostol Pavel pishe od sebe: „Preobilno se je (nad meno) miloserdnost nashega gospoda s vero in ljubesnjo v Kristofi Jesofi sprizhala.“ 1. Tim. 1, 14. In Rimaljanom 11, 3. je pisal: „Mislite ponishno po meri, s ktero je Bog vlakemu dare sv. vere dodelil.“ Ter: „Ljubesen boshja je islita v nashe serza kos svetega duha, kteri je nam dani.“ Rim. 5, 5. Potem da je toti apostol od mnogoterih posebnih darov in jihovih prednosti bil govoril, je prigovoril: Sdaj pa ostanejo vera, vupanje in ljubesen,“ 1. Kor. 13, 13.

*Zhe starshi boshno zhetе met deshizo,
Presadte s svojih persh v njih boshjo klizo.*

45. Kristjansko posdravljenje.

Konrad nek poboshen ozhe, kakih je malo najti, so imeli lepo navado, da so po vezherji, v poletnih mesezih s svojimi otroki krog svojih shitnih in pshenizhnih njiv se sprehajali. Oni so jih na boshjo vsegamogozhnost in dobrotljivost opomenjali ter vezhkrat sh njimi hvalno molitev molili.

Kak so ravno nekda molitev bili dokonzhali in zhes eno zefto shli, jim je ravno neki mimo shedshi popotnik rekel: „Hvalen bodi Jesof Kristof!“ Konrad so klobuk s glave vseli in s poboshnostjo odgovorili: „Amen na veke!“

Jihov naj mlajshi sin, ki she je komaj shtiri leta star bil, ter nikdar totega posdravljenja ne bil shishal, je popotnika, kateri je tudi svoj klobuk persdignol in mirno po svoji poti dalje shel, prav terdno pogledal, ter poprahal: „Ozhe! sakaj pa so toti moshak Vam povedali: Hvalen bodi Jesof Kristof?“

Per tih otrokovih besedah so Konrad pali klobuk persdignoli rekozh: „Moji dragi otrozi! s totimi besedami so se kristjani she od davnih zhasov posdravljali, ko so endruga frezhali. Kaj serze obzhuti, osnanuje jesik. Jihovo serze je bilo polno Jesofa Kristofa. Oni so verovali, da so se jim skos Jesofa grehi odpustili, ter milost in vezhno shivljenje podelilo. Oni so per obzhutenji svoje greshnosti le v toti veri tolashbo sa tesno serze najshli. Oni so she skos toto vero posrezheni bili, da je Jesof Kristof jihov svelizhar, zhe ravno tolasheb milosti zhutili neso; sato je bil v tem predvshivanji nebeskega svelizhanja taj hvalni nagovor flave boshje perva beseda, zhe je eden drugega frezhal.“

Konrad she so potem svoje otroke opomenoli, da bi tudi oni, zhe bi endruga frezhali, ali v kter ljudski hram stopili, ljudi ko bi jih bersh saglednoli tak mogli posdraviti; pa da bi poleg tega dobro spremislili, kaj rezhejo, in da nebi vnemar totih besed sreкли kak se per sdajnih hmanjih kristjanich velzhidel godi, kateri she sdaj toto lepo posdravljenje zelo savershejo, da se tega framujejo.

Ne framujmo se Jesofhevega imena, da se Kristof na sodni dan tudi nas framoval ne bo, kateri nam je, kak sveti apostol Pavel pishe 1. Kor. 1, 30., od Boga ozheta dani na modrost, pravizo, svelizhanje in odreshenje.“

Rezhmo tedaj tudi mi s polnega serza kak verniki, kateri mi jemu vse našho blago mamò sahvãliti: „Hvalen bodi Jefos Kristof sdaj ino na dan vezhnofti! Amen.“
2. Petr. 3, 18.

*Pohvalen Jefos Kristof bodi
Na veke vekov in povsodi.*

46. Imej fkerb na fvoje sdravje.

V neki vefi se je med otroki kdahte kaka nefrezha sgodila ozhitno fkos laftno nemarnost ali jih sakrivnoft. To je vuzheniku perloshnoft dalo, jim fledezhe opomenjenja k ferzu peljati:

Otrozi, Vi fkos prepoved: „Ti ne fmeſh vbijati,“ malokda fmiſlite, kaj sa ſhlahtno blago je sdravje? Koliko ſe jih ſhe v rahi mladofci pokvari? Koliko je takih, ki ſe ſami na ſhterze in nevoljne ljudi denejo, ali ki zelo sgodaj morejo vmreti, da ſo vnemar in lahke miſli? Saj nam Bog ſam ſapovè, da bi ſvoje sdravje in ſhivlenje, kolikorj je mogoſzhe, mogli zhuvati. Boleni zhlovek ne more toliko dobrega vzhiniti in haſnovitega doperneſti, kak sdrav; ter ſam ſebi ſ lahke miſli ſ prevſetjem ſhivlenje kratiti je velik greh.

Zhe ſe, moj otrok! zheſh ſam pred betegom in bolezhino varovati, in ſtoriti, kar ſi pred Bogom dolſhen; po fledezhih naredbah ſhivi:

1) Zhe Ti kaj je, vzhaſi povej ozhetu ali materi. Spervizh ſe lahko pomaga; zhe pa dolgo zhakaſh in nikdar ne poveſh, ſe ſlo le pohujſha, in doſtikrat ne more ſe vezh pomagati,

2) Ne poſhiraj jedi preſheljno; nikdar ne jej prevezh; prevezh jeſti ne sdravo. Ne jej nesrelega ſadu: on je srok bolezhnih betegov. Ne jej nizheſar od jagod, ſeliſh ali drugih raſtlin, kterih ne poſnaſh: doſti jih je ſtrupnih.

3) Ne pij nikdar, ako Ti je ſlo vrozhe, drugazhi ſe ſmertí napijeſh. Nikdar vzhaſi na ſhgezhe ali maſtne jedi ne pij. Vſe vrozhe pitja ſo otrokom ſhkodljive. Shganiza je ſa njih ſtrup.

4) Ne ſlazhi ſe vzhaſi, zhe potifh, vſakokrat ſe po malem ohladi, pa ne na enok in ſ naglega. V ſmladle-

tji in v jesen, kde so vrožhi dnevi in mersle nozhi, se varji, da se v jutro ali s vezherja ne ras - hladish; drugazhi grisho dobish, — bolesen, v kateri je she dosti stotin otrok vmerlo.

5) Ne hodi v simi vzhafi k shgezhi pezhi: nikdar predolgo ali prebliso poleg nje ne oftani. Pezhi mozna vrozhina ne sdrava; od nje rada glava boli.

6) Ne mahaj vnemar f noshem ali vilizami; Ti bi snal sebe in druge pokvariti, ali zelo v oko pehnoti. Ne tizhi se pufhek.

7) Ne bodi vnemar per skakanji; nikder gor ne hodi, kde bi lahko dol pal; ne vupaj si v vodo; ne hodi k nobenemu konju prebliso; varji se, da kde ne prideh pod vosno kolo.

8) Pasko imej, da si sobi ali ozhi ne pokvarish. Bolezhine sobi in ozhi so nevolje naj velzhih nevolj. In zhe so sobje in ozhi she pogubljene, tedaj tak hitro nikaj ne pomaga vezh.

Sobje se pogubijo f fladkimi ogriski ali zhe se sh njimi terde rezhi terejo ali odgrisavajo, postavim orehi, breskvine koshize i. t. d. zhe se sh njimi kako sadershje ali kaka sanjka rasterga: zhe se vufta ne snashijo, in zhe jih ne vmivash skerbno f merslo vodo, ter zhe preshezhe jedi jesh in po njih pijesh.

Ozhem shkodi, zhe stermno v sonze gledish; zhe bereh ali shivash, kda sonze ali kaksha luzh ali leshezhi sneg ravno v ozhi pada, posebno pak, zhe v mraki bereh ali shivash, ali kako drugo rezh opravljash, ob kateri se ozhi prevezh napinjajo.

*Od nekikh bolezhin bi se Ti snal odteti;
Mej skerb na se, te Ti ne treba jih terpeti.*

47. Dershi se poshtenosti.

Potem da so en mesnik v kershanskem navuki opominenje svetega apostola Pavla: „Vse se naj poshteno in v redi sgodi,“ 1. Kor. 14, 40., po taki spodobi bili rasloshili, da se Kristjanu per njegovem djanji in sadershanji tudi od svuna more posnati, kaj ga duh bosshi, to je duh krotkosti, ljubesni, vrednosti in ponish-

nosli vodi, she so otroke fledgezhe vodbe poshtenosti vuzhili:

„1) Vmij vsako jutro vusta, lize in roke s merslo vodo. Ne hodi nikdar s koshtravimi lasmi, blatnimi zhrevli, samasanim in zunjavim oblazhilom med ljudi. Zhuvaj si opravo; po takem si lahko sploh lepo in snashno oblezhen.

2) Govori pomalem in sastopljivo, da Te drugi lahko rasumijo; ne dershi rok, klobuka ali kaj druga pred vustama, kda golzhifh: gledaj tiste, s kterimi golzhifh: govori s ustama, ne pak s rokama.

3) Naj sta roki proste: ne tishi ju pod oblezh; to se ne spodobi — ter je dostikrat proti poshtenosti.

4) Ne zhohaj se pred ljudmi po glavi, ali kde indi po shivoti: ne grisi perstov: vkraj s perstmi s ust — od nosa — fuj! —

*Kter drugih ne zhasti, kak sebe samega,
Poshtenja ne je vreden sam nikakega.*

48. Imej s mirom shtiri posledne rezhi na misli.

Nek dober ozhe so dosti drobne deze imeli. Da nizhefar ne so bolje sheljeli, kak da bi vsi prav krepostni in srezhni ljudi postali, so obzhinske naredbe sa shivljenje jim sloshili, ter po vsaki taki naredbi te besede sapisali: „To je postava, to je dolshnost; tak bi mogli vsi ljudje dolgovati;“ ter so vsakemu otroku odpis od tega dali, da bi vedil, kaj ima storiti ter zhefar se varovati.

Otrozi so te naredbe ali vodbe shteli in vezhkrat prebirali: pa so se jih vendar malo dershali. Oni so neke po svoji volji islagali, ter se od drugih s mnogo-terimi isvinki hteli sgovarjati. Dostikrat, zhe se jim je nektera sapoved preteshka sdela, ali zhe jih je prevezh mikalo je prelomiti, so s gondranjem pravili: „Mi moremo slepo bogati!“ Ali oni ne so zelo vezh na postavo mislili.

To je satoraj ozheta slo shalilo. Jim je skos na skerbi bilo, po kaki vishi bi otrozi po sapovedanih naredbah shiveli.

Nek dan so vse k sebi poklizali. Oni so jim sagotovo povedali, da sa refem dobro sh njimi menijo, in da kakti ozhe vendar vse bolje rasumijo, kak nespametni otrozi. Potem so vse srefno pogledali: nek zhafek molzhali — sadnizh pa na glas rekli: Otrozi! zhujte: Jas, Vash ozhe, jas sem naredbe sa sadershanje, ktere v rokah imate, floszil. Moja iskerna volja je, da Vi s zhistega po njih shivite!“ Otrozi so endruga f saframnostjo, ozheta pak f zhaktivnostjo gledali. Ozhe pa she so f ostreshim glasom dalje rekli: „Ja pak vem, kak lahko-miselni so neki is Vaf, in kak teshko se Vam vzhafisdi, mojo voljo storiti. Vam povem: Jas bom Vaf, zhe ktero mojih sapovedi prelomite, kak je kateri bil sakrivil, kashtigal; ter Vam tudi obilno plazhal, zhe vse s zhistega sverfhite!“

Odfihdob so se boljše sadershali. Sdaj so boljše s zhistega sapovedane naredbe sverfhavali, ter ne vezh sgovorov smifhlavali. „Tak ozhe zhejo! To jim je she dojhlo; in jihova volja, so mislili, se tudi more sgoditi; saj oni tak dobro f nami menijo! saj oni le ozhejo, kar je prav!“ Zhe se jim je kaka sapoved ali prepoved preteshka sdela; so se na obezhano kashtigo spomnili, ter she vezhkrat na plazhilo. Ozhe so tudi mosh besede bili. Oni so vsako nepokorshino kashtigali, dobro pak, kak si je kateri saflushil, plazhali. In po takem so otrozi zhem dolshe tem boljše in boljše se poboljshali.

* * *

Vfakteri zhlovek sizer lahko ve, kar je prav, ali ne. To je she v njegovo serze sapifano. Nam she vest in vum pravita, kar imamo storiti, ali zhesar se varovati. Ali posledki poherbanega greha hudo nagibanje in mozno nagnenje k prepovedanem — dushijo zhute, kateri naf budijo, dobro storiti, ter se hudega ogibati. Satoraj sin boshji, da bi tote oslabljene zhute skos strah pred vezhno kashtigo in skos savupanje vezhnega plazhila okrepil, sam pravi: „Pride vura, ob kateri vfi, ki so v grobih, glas fina boshjega zhuli in vstanoli bodo, kateri so dobro bili storili, k vezhnem shivlenju; kateri pak so hudo storili, k obsojenju, k vezhni peklenki móki.“ Jan. 5. 28. 29. Na vezhno plazhilo in kashtigo bi mogli skos misliti, da naf tota misel ob vuri skushnjave k

dobremu gane, in od hudega plafhi. Satoraj nam sveti duh pravi: „Smifli, o zhlovek v vseh tvojih djanjah na fhtiri posledne rezhi: in Ti nebofh na veke gresfil. Ekkl. 7, 14. Zhe naf tota mifel gane, da iftinfko dobro ozhemo: bo nam Bog k temu tudi potrebno mozh podelil.

*Ak se priravnam f vezhnofstjo
Hipek burkanja kervi,
Bom saref pred segurnofstjo
In pred ftrahom varjeni.*

* * *

*Vupanje na Boshje raje
Mojo dusfo vnefe k njem,
Ter se-serzhnofstjo obdaje
Persi men priftrafhenem.*

49. Odkod pomozh k dobremu pride.

Nek poboshen in fkerben kmet je v smladoletji svoje polje obdeloval. On je gnojil, oral, fejal in vlahil. Kda je vse bil opravil, je klobuk vfdignol, na koljena pokleknol, in poln savupanja proti nebi pogledal rekozh: „Sdaj, ljubi Bog, fem jas svoje delo ftoril; ftori tudi Ti svoje!“ In ljubi Bog je ob pravem zhafi milo rofo in desh poslal, ter ob svojem zhafi jafno vreme in slato fonze. On je od njegovega polja milofstivo odvernal fufho, mokroto, flano in tozho. In prifhla je obilna shetev. — Kmet je svoje ftoril; vse drugo je s neba prifhlo. Bres tega bi vef trud in delo saftonj bilo.

Kak poljki sad bres fonzhne luzhi in toplote, bres desha in rofe nebeske ne klije: tak tudi mi bres boshje pomozhi nizh dobrega nemoremo dopernefti. Zhe pa nafho dolshnofst ftorimo, in f pravo gorezhnofstjo zhemo dobri in krepoftni biti, bo nam tudi Bog pomagat, in zhesnatoralske mozhi k tem dodelil. Tote nam je fkos svojega fina obljudil. „Moj ozhe, je Jefof rekel, bo dobrega duha vsem dal, kateri Ga fa njega profijo.“ Luk. 11, 13. In pali je rekel: „Kaj zhloveku ne mogozhe, je Bogu mogozhe.“ Luk. 18, 27.

„Jas sem vinski terf, Vi ste terte. Kdo (skos vero, vupanje in ljubesen) v meni ostane, in jas v njem, tisti dosti sadu pernese; sakaj bres mene nemorete nizhefar (dobrega) storiti. Zhe v meni ostanete, in moje besede v Vas; te snate profiti, sakaj koli zhete, in Vam se bo dalo.“ Jan. 15, 5 — 7. Zhe Bog nashe pameti ne rasveti, nashega merslega serza k ljubesni proti njem ne vushge in nashe flabe volje s mozhjo vezhnega shivlenja ne okrepi: mi nizeh dobrega nemoremo doperнести.

Boj! stegni nad me roke Tvoje

Naj dobro side mi vsikdar

Sakaj da stvorish Ti oboje:

Serze in djanje je Tvoj dar.

50. Kak se ima moliti.

Benko, fantizh s ednajstim letom, je bil istinske volje kreposten zhlovek postati. On je tudi gotovo slo na skerbi imel, se poboljšhati in vsikdar to storiti, kar je prav. Vendar pak je vzhasi posabil, ter se mu dobro dostokrat shmetno sdelo. On je she sam sapisil, da en dan boljše, drugi dan pak hujše s-haja. To ga je plashljivega in shalofnega storilo.

Nekda je mogel s vezhera nekšhe pisimo k farmeshttru nesti. Gospod farmeshtter, Benka kak pridnega fanta posnavshi in ljubivshi, so prashali: „No Benko! kak she kaj?“ Lepo sahvalim na pitanje, pajbizh odgovori, na tla gledaje, ne zelo po volji.

Farm. Kak je to? kde pa menka?

Ben. Dnes mi pali nizeh ne po volji s-hajalo!

Farm. Kak pa te?

Ben. Jas ne sem se dnes tega dershal, kar sem si vzhera naprejysel. Ter se mi je vse, kar so mi ozhe narozhili, tak teshko sdelo! Nevem, odkod to s-haja!

Farm. Morebiti pa jas vem! — Kak pa si dnes juterno poboshnost oflushil?

Ben. Jas sem dnes v jutro kak inda molil.

Farm. Prav me rasumi, ljubi Benko! jas Te ne prasham, ali si dnes v jutro molil, temozh kak si molil.

Benku je kerv v lize nastopila; on samolzhi.

Farm. Glej, ljubi otrok! kak dan sazhnemo tak ga velzhidel tudi dalje speljamo. Le sam nasaj misli; bosh najshel, ako she se vezh prav spomnish, da si neki dan boljše ali hujše preshivel, potem, al je Tvoja juterna poboshnost boljša ali hujša bila. Molitev brati, ali samo lepe besede isrezhi, pa ne, kaj bi zhloveku kaj do ferza prishlo, glej otrok! to nizeh ne pomaga. — Ali vsaki dan ednako juterno molitev molish?

Ben. Kak pa! pred sem v jutro vsikdar sedem ozhenashev smolil. Pa so nam v sholi rekli, da bi mogli drugo juterno molitev vseti, da she ozhenashta nevemo prav na nas obernoti, in da se naj vezhkrat bres misli moli, kak ktera druga molitev, poveduje, ali velikovezh klopozhe. Sdaj moje juterno molitev s bukviz jemljem. Jas sem se je she na pamet navuzhil.

Farm. Sato se mi vezh sdi, da si tega sadosti k ferzu ne vsemesh, kar s vustama isrezhesh. Boljšhe bi bilo, da bi svojo juterno molitev samo mislè storil.

Ben. Pa na kaj bi mogel poleg tega misliti?

Farm. Na to, kar si inda samo bral ali sgovarjal, naj bo ozhenasht ali kaka druga molitev, ozhenasht pa pred vsemi ima prednost. — Postavim: Ti si tote besede isrekel: „Ti mi, ljubi Bog, pali en dan podarish, da lahko dosti dobrega storim, in skos se bolje in bolje poboljšham.“ Satoraj misli v jutro prav shivezhno na Boga, svojega naj ljubšhega naj boljshhega ozheta. Spremishluj, kar bi zhes dan dobrega vzhiniti, kak bi se doma, v zirkvi sadershati, v kterih rezhih bi se poboljšhati mogel. Misli posebno na pregreho, v katero si vezhkrat sablodil, ter bi dnef pali sabloditi snal. Premisli, da nebi bres boshje pomozhi, neti dobrega vzhiniti, neti hudega nehati mogel. Zhe tedaj zhutish potrebo boshje pomozhi, svojo nesamoshnost in slabost bres njegove pomozhi, zhe zhutish krivizo svojih grehov: te Jesosa, skos kterega samega odpushtenje grehov in mozh k dobremu, k poboljšhanju sadobimo, zhes zeli dan neobsh lahko posabil. Tvojemu ferzu bo se misel perdrushila, da le Jesos sna teshko breme grehov od Tebe vseti, in Tebi mozh sa preobladanje skushnjav na hudo dati. Tota misel bo Tvoje ferze k hvaleshni ljubesni proti Tvojem svelizharji vnela, in ljubesen bo Te tak kak zhutenje potrebe persilila, Jesosa zeli dan pred ozhima in v ferzi nositi; sakaj, kar s ferza ljubimo, na to smirom mislimo. In tak neobsh samo v jutro, temozh zeli dan molil in k

Bogu sdihoval; svoje juterne naprejšvetje dostikrat pospetoval, posebno ob zhasi skušnjave. Zhe si kako pregreho storil, zhasi jo pali sgrivaj, ter si bersh neprejšvsemi, na prihod bolje pasko imeti. To vzhini, ljubo dete! Skusi she jutro, inazhi nebo boljšhe s-hajalo. Jutro pa k meni pridi, ali kda ozhesih; vsakokrat mi je ljubo in dovoljno.

Fantizh si je vse, kak dobro je mogel, sapomnil, ter serzhen domo shel.

Drugi dan je s vezhera pali k gospodu farmeshtu prishel, ter ravnega serza poln veselja rezhe: „Dnes je she boljšhe bilo: dnes sem samo eno pregreho storil!“

Gospod farmeshter so se sh njim veselili in rekli: „Pomalem snamo vse slosti poboljšhati, in vse storiti, kar bi mogli, ako le istinsko zhemo; ljubi Bog nam sam k temu pomaga. Sdaj, so dalje pravili, pa tudi vezherno poboshnost tak dobro in tak perferzhno svershi, kak si juterno svershil. Premisli, da Ti je Bog skos bliso bil, Ti ne samo zhasno shivljenje, stroshek in obleko dal; temozh tudi svojo milost v Tvoje serze isлил, in Tebe sa dopolnjenje svojih sapovedi okrepil! Sahvali mu sa to, ter ga savoljo storjene pregrehe she enkrat sa odpušenje profi, ter si naprejšvsemi, jih jutro ne vezh storiti. Te snash serzhen pod njegovo obrambo pozhivati.

Benko se gospodu farmeshtu sahvali, ter jih profi, da bi she vezhkrat smel k njim priti. „Kim vezhkrat pridesh, tim rajshi sem, so farmeshter rekli; zhe bom ravno ozhitno in vlem otrokom v kerfhanškem navuki povedal, kak imajo juterne in vezherne molitve opravljati, in koliko je na skerbi, kaj jih dobro opravijo.

*Per molenji serze kak roke
Oberni v nebesa visoke.*

* * *

*Le molí v dúshni si prostosti:
Bog gleda na serze. Bog zhíst je dúh.
Saj najdesih Ti besed sadosti
Zhe serzu rézhem ne si gluh.*

* * *

*Né kľekanje, né sòlsne ozhi
Ne gane jega gladka rezh;
Ter moresh bit sa krepost vrozhi,
V nji dopernashanji bit shgesh.*

51. Bog je vse dobro naredil.

Marko, poboshen in pameten ozhe, so svoje otroke, kolikorkrat so le perloshnost imeli, na rezhi od Boga stvarjene opomenoli, da bi Jega tudi sh Njegovih stvari sposnavali. Dostikrat so per deli na polji pravili, kak dobro je Bog eno ali drugo rezh naredil in naravnal. Dostikrat so jih otrozi poprafhali: Sakaj bi ena ali druga rezh tak bila, pak ne drugazhi. Oni so jim vsakokrat odgovor dali, s kterim so otrozi dovoljni bili.

Nekda so per jushini v senzi nekega dreva na breshizhi s naj mlajshim finom sedeli. Pod breshizhem se je zhreda ovzhiz pasla. Ravno je nek ptujez s pfom mimo shel. Kda so ovze pfa bile sagledale, so ravno v kopinje rasbeshale. Aj kopinje jim je nekaj volne spulilo. Kak je to dete sapasilo, se je zhes to rasferdilo in reklo „Glejte ozhe! kak ternje vbogim ovzam volno piplje! Toto germovje bi se moglo zhafi skerzhiti, da na prihod ljubim nedolshnim stvarjem nebi moglo vezh shkodovati.“ Ozhe so nek zhaf molzhali. Ter pak so rekli: „Ti ali menish, da bi se toto germovje moglo skerzhiti?“ Kak pa, je otrok odgovoril, vkraj sh njim! da bi le kerzheniko imela! Ozhe so pali molzhali. — Ter odideta domo.

Drugi dan sta kerzheniko vsela, in ravno na tisto mesto shla. Otrok je she poln veselja bil, pa tudi poln nevolje, da ozhe ne so hitro roke nastavili na isfekanje ternja. Oni so si pali na breshizh feli rekozh: „Al zhujesh, dete, kak lepo vesele ptize pojejo? Al se Ti dopade njihovo petje? Al ptize ne so tudi ljube stvari?“ „Pazh, je dete odgovorilo, ptizhi so mi zelo naj ljubshi! Na to je en ptizh proti kopinji sletel; on si je nekaj volne nabral, ter je v kljuni v neko votlo drevo nesel. „Glej, so ozhe rekli, s toto volno on mladim v gnjesdi mehko postelo dela. Kak bo tota volna vbogim golim ptizhekom dobro djala! Ovze so lahko bres enega lasfeka volne. — Al bi sdaj ternje skerzhil? „Ne, ne! otrok odgovori.“ Ne obrezhi satoraj, so ozhe povedali, zhesar ne rasumish; podvershi svojo pamet s ponishnostjo boshji modrosti, ter misli: Bog je vse dobro napravil, in modro naravnal, zhe ravno dosti rezhi nemoremo sapopasti. Kter vse ozhe sapopasti, se s napuhnostjo pregreshi; sakaj da bi zhlo-

vek vse rasumil, nebi bilo nobenega raslozhka vezh med Bogom in ljudem.

*Bog vse dobro stvaril je na semlji,
Le vse si Ti modro vpamet jemlji.*

52. Zirkve so ozhitne nebefa.

Ko so v nekteri vesi novi farmeshter pervokrat v sholo prifhli, so sapisali, da dva fanta na tlah klezhitata, ter da se ena v stoli sedezha dekliniza jozhe. Farmeshter so sholnika poprafhali, kaj bi fanta bila pregreshila, ter sakaj se dekliniza jozhe? Vuzhenik so odgovorili: „Tota fanta sta se she vezhkrat v zirkvi nespodobno sadershala: se smejala in shepetala per sv. mefhi: onedva ne pasita na predigo in kershanski navuk, ter she druge drashita in motita, ki na boshjo besedo fkerb imajo, da bi kaj lepega zhuli. Dekliniza je sestra velzhega fanta, jo je fram ter ji shal, da tak nemarnega brata ima.

„Kak pa so drugi otrozi v zirkvi?“ so farmeshter prafhali. Sholnik so odgovorili: „She velja: ja sem sh njimi sodovoljen, da jih le nebi tota nemirna fanta tolikokrat bila motila.“

Potem so farmeshter vse otroke spet opomenili rekozh: „Ljubi otrozi, le v zirkvi se pohlebno sadershavajte! bodte tam posebno mirni in pasljivi. Bog in Vash angelj varoh sta sizer povfod nasozbna, pa ne tak kak v zirkvi. Tam je Bog v naj sveteshem reshnem teli f mesom in kervjo, f boshjim in zhlovezhjim bitjem prizhejzoh, ravno kak v nebefah. Tam bi satoraj Jesofa Kristofa posebno mogli moliti in dizhiti. Nashe zirkve, tak naf vera vuzhi, so ozhitne nebefa in oltarji, na kterih se Jesof sa naf nebeskemu ozhetu alduje, — sedesh boshje milosti na semlji. Mi se tedaj imamo f poboshnostjo kakti angelji v zirkvah sadershata k nashem svelizhanju in k obujenju drugih ljudi. Kteri v zirkvi shepezhe, ali se nepodobno sadershava, tifti druge moti, ter jim pohujshanje dava. In otrok, kteri se v zirkvi ne spomeni na boshjo prizhejzohnost, she bo si na drugih mestah manje smislil, kaj je Bog povfod nasozhen, ter da vse vidi in ve.“ Potem so se f fresnim lizom k

fantoma obernoli, ter ju ojtro posvarili, da bi si na prihod dobro v skerb vsela ter se pred vso nerednostjo varovala. Jas bom vaj, so rekli, s posebno skerbnim okom gledal; zhe se boljše ne sadershita, bota me perfilila, da vaj od drugih otrok odlozhim ter na ozhitno framoto postavim. Pa saj se otrok, kateri je v zirkvi nepokojen in rasvusdan, she sam pred vseni na framoto postavi!“ Otrozi so vsi s enim glasom obljudili, da bodo si gotovo v skerb vseli, kaj nebota neti Bog neti gospod farmeshter nad njimi nedopadenja imela. Tudi saframotjena fanta sta gotovo poboljšhanje obljudila.

*Primisti si, kaj zirkve je,
Ter v zirkvi, kde Ti je serze.*

53. Ti nemaleh boshjega imena vnemar imenovati.

V neki vasi jih je dosti nesramno shego imelo, da so famo s lahke misli per vsaki perloshnosti naj svetelhe besede sgovarjali, ter per deli s jese in serditoosti prestrafhno kleli. Naj lagoshe je bilo, da so se tega tudi otrozi od njih navuzhili, ter skoro ednako govorili. Gospod farmeshter in kaplan sta si oba, kolikor je bilo mogozhe, v kerb vsela, toto mersko grehno navado v svoji solezhki satreti.

Nekda so kaplan k nekem bolniku shli. Tam so vidili nekega mladega zhloveka s dvema junzoma orati. Toti je, da sta mu vola sdaj prevezh pomalem sdaj stranski hodila, pregrosne kletvize gonil. Kaplan, ki so to sdalezh zhuli, she so tem hitrej korazhili — mladi zhlovek, kateri je kaplana ne sagledal, she je sploh preklinjal, ter ktemu vbogi shivinzheti tak s bizhem resal, da sta se sadniz splashila, jarem preterla, in do blishnega plota odbesgnola; kde se vstavita. Fant je sa njima derknol, in kda ju dojde, od kraja sazhe strafhno kleti in po voloma mlaskati. — Te so kaplan, ki so sdaj blishe bili prishli, s vslega gerla skrizhali: „Mir ti bodi!“ Ter so mu bizh s roke sderli rekozh s grosezhim glasom: „Nevsnilen, divji zhlovek! ybogo shivino Ti tak snash tarati in mózhiti? Al nemaleh vezh pameti, kak tota vola? Al

nam je Bog shivino sato dal, da bi si mi na nji jeso odganjali? Al ne pravi sveti duh ozhitno skos modrega Salomona: Zhe mašh shivino, imej skerb na njo; pravizhen se tudi zhes shivinze smili, le serze bresdufhnega je grosovito. Sir. 7, 24. Priflov. 12, 10. Ali vezh pomaga, zhe klejesh in pretepljesh? — Ter tak strafhno shentavash in Boga preklinjash! Kolikokrat si she per predigi in kerfhanskem navuki zhul, kak greshno in gerdo je, presvete besede, ktere bi le spregloboko zhaštivnostjo mogli sgovarjati, tak nesramno meti? Ti Bogu v lize lashefh, kolikorkrat v ozhenashhi molish: „Pofvezheni bodi tvoje ime;“ da jese ne tolashish, kda se sazhinja v Tebi sashigati, ter da k boshji milosti lastne pomoje ne perlagash, sa ktero v toti profshnji k pofvezhenju boshjega imena profish. Kaj so per Tebi vse opomembe saštonj? Ali bi bil tak klel, da bi vidil ter vedil, da Te zhujem? Ali Bog ne zhuje vsega? Ali ne je povsod prizhejzh? Ti nemash shive ampak le mertvo vero. Bog je v starem sakoni sapovedal: „Kdor ime Gospodovo preklinja, naj vmerjo. Zela sofezhka ga naj f kamenjem pofiple.“ Lev. 24, 16. In sveti Pavel vuži: „Ali nevede, da preklinjavzi Boga, boshjega kraljestva ne bodo perjeli.“ 1. Kor. 6. 9. 10.

S totimi besedami je Bog mladenizhu ozhi odperl. On se je sazhel jokati, ter sledozho nedelo kaplana poprofil, da bi ga spovedali. Skos boshjo milost se je serze mladenizhu zelo premenilo. Zhutezh svojo greshnost se je dostokrat od shalosti jokal, ter od veselja, kaj je Jesof tudi sa njegovo greshnost terpel, in teshko krivizhnost sbrisal, ter jegovega svetega imena nikdar ne vezh bres perferzhnega molenja in ljubesni sgovoril.

Derski rezh, kristjan, sepeto,

Ne ofskruni, kar je sveto:

Naj si v shali al serdit —

Bodi s serza plemenit.

54. Sramuj se pred Bogom.

Firjanek je dosti nerednosti in slosti na sebi imel. Nishe ni nefrezhnega fanta opominjal ali kdakda posvaril. Teshko bitjè in vsakojakshko gerdo zonavanje je vse bilo, f zhim so ga k poboljšhanju spravljali. Ali skos to se je ne trohe poboljšhal. — Ko je se nekdar pali palize bal ter ni snal, kar bi storil, je s domi odbegnovšti v drugo ves ødihel, kder so mu striz prebivali. Jih je f posdignjenima rokama profil, da bi ga per sebi obdershali: sakaj da si ne vupa vezh k staršhim. Striz so ga ojštro posvarili, sakaj je odbeshal. Ali vendar so mu s smilèzhnosti obljubili, kaj bodo per njegovih staršhik njega sagovorili. Ter so lahko ozheta nagovorili, kaj so fanta nekzhaf smeli per sebi obdershati.

Jegov striz so bili poboshen, bogabojezh mosh, ter so sami dva dobro srejena otroka imeli. Spervizh so f Firjanekom po vsi dobrotljivosti ravnali, ter mu peldo svojih lastnih otrok pred ozhi stavili. Zhe se je fant sagreshil, so samo k njemu rekli: „Otrok, to je greh: boj se Boga in angelja varoha, ki vse zhujeta in vidita. Moja otroka si ravno sategavoljo ne vupata nikaj takega vzhiniti.“

Ali Firjanek je vzhaf drugozh posabil na opomembo. Kmalò se je slagal, kmalo kajkaj vmeknol. Vezhkrat se je sh njihovima otrokoma sazhel prepirati in svajevati. On ne neti doma neti v zirkvi sadošti na navuk pasko imel. Zhe so ga striz spred ozhi pustili, je bres dela hodil, ali igrazhe gledal. Vendar se je vsfekdar mojal svoje pregrehe, kolikor je mogozhe bilo, sakriti, ali se sgovoriti. On je htel, da bi she ga drugi skos sa boljshèga imeli, kak je bil po istini.

To so striz sapasili, samo to she jim je dober spominj bil, kaj se je fant vendar pred drugimi framoval. Satoraj so ga, ko se je ravno pali bil slagal, samega k sebi posvali, ter mu vse pregrehe shivezhno sponesli. „Takshega otroka, sadnizh denejo, ne morem dolshe v svojem hrami terpeti. Ja te morem pali k Tvojim staršhim nasaj dati ter jim povedati, da je vse vupanje do Tebe prozh.“ Firjanek ponishno profi, da le tega nebi vzhinili, inazhi bi on pred vsèmi ljudmi kak fant, ki je savoljo hudega sadershanja odtepen, na framoto bil postavljen.

„Ti bi se tedaj,“ so striz rekli, „pred drugimi framoval; pa se Ti nebi imel tudi pred Bogom in svojim angeljem varohom framovati, ktera Ti dostikrat dobre misli in sklenjenja v serze davata, kterih pa Ti ne spolnjavash. — Ti si she petnajst let star, so dalje rekli, a she ne vesh, kar kateri otrok s osmim letom vediti more. Ti si se od tega zhafa, kaj si per mojem hrami, malo ali zelo nizh ne poboljšhal. Kdo pa bo odsdaj htel s Tobo posel imeti? Kaj bo nekda s Tebe? — Firjanek, ki she ne zelo pogubljenega serza bil, je striza sa roko sgrabil, se k njim pertifkoval, ter na mili glas rekel: „Al se ne morem vezh poboljšhati?“ „Pazh!“ so striz odgovorili, „lahko se poboljšhash, zhe le po pravizi ozhesh s Boshjo milostjo, ktere nishe nema premalo, perzhinjati!“ Striz she so mu vezh serzhnosti v persi vlili, ga terdno k stalnem Boshjem strahu opomenoli, ter k savupanju na boshjo pomozh, snovizh so obljubili, da tudi oni zhejo, kolikor je mogozhe, k njegovemu poboljšhanju perpomagati.

Firjanek se je po zhafi sa refem poboljšhal. On je sadnizh tak dalezh prishel, da je strizu le trebalo rezhi: To je greh in nesramno! Teга priden otrok ne sme storiti!“ Ter je tega refnizhno ne storil.

*Ne stori, dete, kar je gnusna rezh,
Sakaj gnusoba grehov je oblezh.*

55. Kaj je pravo bogastvo?

Krifhtof so bili bogat mosh. Da ne so sami deze imeli, so hteli s svojim premoshtvom druge otroke v frezho spraviti. Satoraj so dali osnaniti, da zhejo enega vbogega fanta in eno vbogo deklinizo sa svoja otroka vseti ter sa herbizha postaviti.

Kak so to neki siromashki starshi svedili, so jih profili, da bi enega sh njihovih otrok vseli. Ter so tudi dosti vedili k njihovi hvali praviti, in jih kak naj boljshe perporozhiti. „Moj sin,“ so rekli, „je lepo sraffen in mozhnega shivota.“ „Moj, je en drugi rekel, „ima dobro glavo; she velja, kak she ve pilati in razhuniti. Matere she so boljshega jesika bile. „Moja kzhi,“ je ena rekla, „je she skoro sa vsakshe delo: ji

je vse dobro na roke: se ve per ljudeh tak sadershati, da se jim dopade; ona je tudi — saj nebi smela praviti, pa je vendar tak — lepe rasti in salega liza“ i. t. v. Krishtof ne so se v toti rezhi hteli prenageliti, temozh so zhedno in pametno spremislili, ktera bi si sebrali. Oni ne so na glavo in vumetnost, she manja na telefne prednosti gledali: temozh naj spervizh in posebno le na lepo sadershanje. Satoraj so per drugih ljudeh in posebno per gospodi farmeshter in sholniki svedovali, kakshoga sadershanja bi kter otrok bil. Sadnizh, kda so si poprej bili dolgo in dobro spremishljavali, so enega fantizha in eno deklinizo sa svoja otroka vseli, ktera sta dosdaj v pridnosti, v boganji in v poboshnosti vsem predi bila. Ali she sa osem dnevov so svojo naglost sgrivali.

Ne dalezh od tega kraja, kde so Krishtof bili, je v eni stari kozhi nek siromashki, boleni teshak prebival, kteri je jedino kzher imel. Ona se je Rosinika imenovala in okoli shestnajst let stara bila. Kda je boleni ozhe svedil, kaj bogat mosh storiti nameni, je kzheri rekel: „Ljubi otrok! Ti vidish, da ja ne morem s postele: idi toraj sama k gospodu Kristofu in jim rezhi da jih ponishno dam profiti, kaj bi se zhes Te vsmilili. Kaka velika frezha bi to sa Te bila! Zhe bi vidil, kaj si Ti ofkerbljena, bi rad in lahko vmerl, saj tak nebom vezh dolgo po sveti nevoljashil!“ Rosinika se je sazhele na glas jokati. Ona je ozheta sa roko sgrabila rekozh: „Ne, ljubi ozhe, ne, Vas ne sapustim! Jas nebom posabila, kaj je Tobiasf svojemu sinu rekel: Midva sizer tirava siromashko shivlenje, vendar pak sva bogata, zhe se Boga bojiva, greha varjeva, ter dobro storiva. Jas ne smem svojega vbogega, bolenega ozheta sapustiti. Rajshi nevoljo in glad terpim, kak da bi kde indi v obilnosti shivela! Bog bo po Vasfi smerti she sa me skerbel!“ Ozhe se je na smertni postelji zhes ljubesen svoje kzheri veselil, ter molzhal, da dobrega otroka ne htel vezh shalostiti.

To vse so Krishtof svedili. Ter neso drugazhi od Rosinike nizh zhuli, kak samo dobro: kak je poboshna in dobrega sadershanja, in poleg tega proti vsem ljudem ljubesnjiva in postreshljiva bila. „Da bi jas to pred bil vedil,“ so Krishtof enemu is svojih perjateljjev rekli, „bi bil Rosiniko pred vsemi drugimi sa svojega otroka vsel; ona bi si bila toto frezho samo sategavoljo saflushila, da je s ljubesni proti vbogem ozhetu, in v savupanji na Boga ne htela ozhetove smertne postelje sapustiti. Jas pa bi

tudi bil sa njenega ozheta skerbel. Ali saj she tudi sdaj zhem sa oba skerbeti, ona sta tega pred vsemi drugimi vredna.“ „Sadosti,“ je jihov shlahtnosferzhen perjatelj odgovoril, „kaj je ona tega vredna! Krepost ima svojo lastno vrednost; ona je naj velzhe dobro zhlovezhje.

*Vse, kar je drago in poshteno
Dobi od kreposti le zeno.*

56. Sramoshljiva Mizika pelda sa vse otroke.

Mala pridna Mizika je nek svetek po kerfhanfem navuki f drugimi otroki v hosto fhla jagod pobirat. Otrozi ne so dofti najfhli, in sategavoljo dalje in dalje v les fhli. Kak pa se je sazhelo mrazhiti, so se nasaj povernoli, da bi she pred terdim mrakom domo prishli. Mogli pak so zhes nek potok iti, ali berv po kateri bi mogli iti, je vendar predalezh od njih bila. Jih bi bila nozh dojfhla, da bi she tak na vanjk mogli bervi ifkat iti. Otrozi tedaj ne so dolgo zhakali: oni so si zhrevlizhe suli, ter jih v rokah neshi zhes potok gasili. Pa tega Mizika ne storila; ona je rajshi dolgi vanjk proti bervi naredila, kak da bi se pred drugimi vsuvala, ter se sgolila.

Tezhas lo jo mati f veliko skerbjjo sgresihili, da je she tema postajala, jihovega deteta pa she ne bilo doma. Malo pred so od drugih otrok svedili, da je Mizika v lesi saostala. To she je materi vezh skerbi v serze nagnalo. Oni so se she napotili, da bi otroka fhli ifkat. — Obtem je Mizika prishla, vezh kak sa vuro posnej, kak drugi otrozi. „Kde si tak dolgo bila?“ so mati prashali.

Mizika odgovori: „Drugi so zhes potok gasili; jas pa sem se ne vupala vsuti: saj ste mi tolikokrat pravili, ljuba mati, da bi vsekdar mogla frameshljiva biti, satoraj sem yzhasi od njih odishla.“

Mati. To si prav storila; pa Ti f ljudskimi otroki neti v les nebi smela iti!

Mizika. O, ljuba mati, le totokrat mi odpustite; se sa resem ne bode vezh sgodilo! she me je famo grivale!

Mati. Sakaj? se Ti je kaj sgodilo?

Mizika. Ne, famo en fant je nespodobno govoril. Ne sem fizer rasumela, kar je govoril; pa vendar ne moglo prav biti, da so eni otrozi pravili, kaj bi ga moglo taklhkih rezhi fram biti, drugi pak so se temu bili posmehovali.

Mati. Hvali Boga, ki Te je tokrat obvaroval; in naj Ti to na prihod opomemba bode! Ne hodi nikdar f ljudskimi otroki na samotne in skrivne mesta — nikdar fh njimi fama ne hodi, ki nebi kdo na Te pasko imel. Kak lahko bi kakshi hudoben otrok tudi Tebe na hudo napeljal. Bodi vsikdar in povsod frameshljiva in varizhna. Nikdar ne posabi, da Te Bog in angelj varoh povsod in na naj skrivneskih mestah vidita; te nikdar ne bosh dovoljila ali vzhinila, zhesar bi se pred njunimi prezhistimi ozhmi ali pred starshimi in drugimi ljudmi imela bati ali framovati.

Mizika je opomembe in svaritvi skerbljive matere bogala, ter vsikdar tak frameshljiv, poshten in poboshen otrok ostala, da je tudi drugim otrokom na lep isgled bila.

Zveti o nedolshno meni

Lize, nikdar ne poveni!

O erdezhe romenize

S framom mi obvarite lize.

57. Volk med volki.

Neka vdova so dva poboshno srejena otroka meli. Enemu je bilo ime Franzhek, drugemu pak Tomashek. Tomeshek se je sedlarije vuzhil; Franzhek pak, slabeshega sdravja bivshi, shnidarije.

Satoraj sta se mogla oba s doma napotiti. Skerbnamati so ju terdno in f sosnatima ozhima nagovarjali, da bi le Boga in angelja varoha sploh pred ozhmi mela, da bi po nedelah in svetkih skerbnok meshi in predigi hodila, dostokrat svete sakramente prejemala, kerzhem in kvart se ogibala, malovrednih ljudi se varovala, ter se vsikdar lepo sadershala. Posebno jim je Tomashek mlajshi sin na skerbi bil, da je preshivezhen bil; takshi ljudi so kam velzhim nevarshinam podversheni, kak drugi, da jih

jihova shivezhnost na vsako rezh vlezhe in misli vnemar pusti; savoljo Franzheka so si manje glavo terli.

Sa tri leta je Tomasheks ljudskih deshel nasaj prishel. On she je ravno tak verli in nepohujshani otrok bil na veselje svoje starovizhne matere. On jim je pravil, kar se mu je od tega zhafa, kaj ne je bil doma, vle pergodilo; kakega je pravizhnega in kristjanskega meshtra imel, kak poboshni in krepostni so otrozi in jegova dva tovarsha bili. On bi bil shelel, da bi mogel zelo shivlenje per njih ostati.

Mati so se toraj tudi na Franzhekovo vernitev veselili. On je skoro sa bratom prishel — pa na veliko shalost matere je zelo spremenjen bil; zelo doglaven in bikast, je nefnashne rezhi govoril, zhisto na pijanzhovanje in kvartanje navajenbil. On je zeli tjeden ne molil; k nobeni predigi ne hodil, she se le drugih sasmehoval, zhe so v zirkev shli ali doma svojo poboshnost obflushavali.

Temu pak tudi ni zhuda, kaj je Franzhek tak pohujshan domo prishel. On je spervizh fizer per nekem kristjanskem meshtri bil, kteri ga je s skerbnima ozhema zhuval. Al na skorem so ga neki malovredni pajdashi nashontali, da se nebi tak dolgo dal v strahi imeti. Franzhek se naskorem da pregovoriti, od svojega pervega meshtra odide, in na svojo naj velzho nefrezho k drugemu pride, kteri je imel slo nemarne otroke in dva odvishe sanikarna pomagavza (ksela). Tam se je mu bolje dopalo, da je bil bres vusde sloboden. Franzhek je skoro hude pelde nasledoval, ktere je smirom pred sobo imel, ter pozhasi volk med volki postal.

*Kolkor moresh, se ogibli greshnih ljudi,
Nazhi sapelali do na pot Te hudi.*

58. Dobro, kteri se she od male mladosti pokornosti vadi.

Brigita vdova so dva otroka imela — fanta s imenom Jureka, in deklino s imenom Agatko. Jureka je bersh po ozhetovi smerti nekdo rodbine bivshi misar in slo spameten mosh sa svojega otroka vsel. Deklinize pak mati, da so jo slo radi imeli, od sebe pustiti hteli ne so.

Ko je Agatka še komaj dve leti stara bila, je še s jozhem in krizhem vse vedila od matere dobiti, kar je le htela. Ter ko je še starša bila, je vufne obefila, kdar so ji koli kaj odrekli: ona je tak dolgo shalofna in jesna hodila, dokler se jena volja ne bila sgodila. Zhem vezh so ji mati voljo puftili, tem vezh je otrok svoje glave in nepokoren bil.

Jureka so striz, ki jim sa jegovo frezho mar bilo, nekaj bolje v strahi imeli. Saran in bres odnafhanja je mogel vsaki dan vftanoti in povfod k prizhi bogati. On je dostokrat posnej in vzhasi ne dosti jefti dobil. Sdaj so mu eno, sdaj drugo odrekli. Jurek je striza poshto- val in ljubil, ter se vsemu radovoljno vdal.

Naskorem vmerjejo mati. Agatka si je mogla skerbeti, da si je fama kruh perflushila. To se ji teshko sdelo. Ona neti na nobeno delo, neti na nobeno pokornost ne bila navajena. Ona ne snala neti teshav, neti da bi se ji kaj odreklo prenafhati. Eno leto je shtirikrat flushbo ipremenila. Nikder ne mogla obftati; nikder ne so hteli take svojoglavne in rahe deklina obdershati. Ona se nobene rezhi ne mogla sdershati; vse se je moglo po jeni glavi sgoditi. Ter si hudemu nagibanju k posvetnim veselizam nizhesar ne mogla odtergati; tak je v nemarno shivljenje sapala, ter sadnizh v naj velzho framoto in siromafhtvo. Na nji se je sprizhal priflov: Drevo se more ravnati, dokler še je mlado, ftaro drevo se ne da vezh vgnoti. Kter sa detinfskih let starfsih sa voljo Boga ne bóga, v velzhi starofsti tudi drugih boshjih sapovedi ne bode sdershaval.

Ne tak bilo bratu, ampak sloslo bolje. On je naskorem pomagavez postal. On je bil delaven in se vsem sadovoljen. Vezh meshtrov ga je htelo k sebi spraviti, ali jegov striz ne so ga od sebe puftili. Oni so mu, da ne so erbizhev imeli, hram sporozhili, in Jurek je skerben in poshten rokodelavez postal. On je frezho shivel, je tudi snal nefrezho in nadloge s ftalno terpeshljivofstjo prenesti, da se je spervkonza svoje mladofsti bil vuzhil nevolje in ftadanje terpeti.

*Zhe Ti v miri zhesi shiveti,
Vuzh' se ftadati, terpeti.*

59. Neka teshka, pak slo potrebna vumetnost.

Nekteri farmeshter, ki so dostokrat v sholo svoje fare prišli, in s otroki prezej sadovoljni bili, so jim nek dan rekli: „Otrozi, po juteršnjem — v zhetertek bom Vas na sprehod peljal. Mi pojdemo bliso dve vuri dalezh v taj lepi vert, ki je nashega gosпода deshelskega sodnika. Oni so, kak vete, pridnim otrokom radi. Meni so veleli, da bi jas s Vami mogel k njim priti. Tam bote tedaj mnogotere lepe rezhi, roshe in sadje vidili. Ali jas savupam, da bote se lepo in mirno sadershali. Ne tergajte nizhesa v verti; sahvalite se sa vse, kar bode Vam kdo dal, in, kar Vam na kratkem povem, bodte fletni in pohlebni. Ob osmih bomo se tukaj v sholi sishli!“

„Bomo! bomo!“ so vsi otrozi na glas rekli, „mi bomo se gotovo lepo sadershali!“ Oni so polni radosti pravili: Da — to she bi skoro zhetertek bil! Ter so vse vure, vse hipe shteli.

Dotezhe sashesjen dan. Bilo je jakojako lepo in jasno jutro. Otrozi so se saran v sholi sishli. Skoro vsaki si je naj lepshe opravo oblekel, ter so se ne mogli vzhakati, kaj bi odishli, dokler ne so gospod farmeshter klobuka in palize vseli, ter jim veleli se na tihem na pot podati. Pak she ne so vsi bili zhes prag stopili, ko je od gosпода deshelskega sodza glas prišel: Da se dajo gospodu farmeshteru lepo perporozhiti, ter jih sa odpushenje profiti: da she jih od snozhi tak v ledovji bode, da dnes nikak s postelje ne morejo. Da to bi gospod farmeshter hteli otroke en drugi dan k njim perpeljati, kda bi se tudi oni lahko sh njimi rasveselili.

Otrozi so zelo ostermeli, ravno kak da bi jih bil grom vdaril. Vsaki je glavo obetil: oni so slo sazheli mermrati ter se shalovati: „Kaj ali nebomo shli?“ so pravili; „kaj? kaj so ravno nizoj mogli sboleti!“ Gospod farmeshter so otrokom veleli v sholo nasaj iti, ter so dosti posla sh njimi imeli, pred kak so jih vmirili. Sadnizh sa shtertal vure, ko so vsi vtihnoli, so djali: Ljubi otrozi! Vi ste zelo shaloftni in zhemerni, da dnes nemo-

rete v taj lepi vert iti. Jas bi Vam rad bil toto veselje voshil; pa sdaj ne drugazhi; mi tega nemoremo popraviti: vendar nam tota pergodba sna biti k hafku, ter nam refem naj k dobizhku bode. Slufhajte, kar bom Vam pravil; dobro fkerb imete!

Otrozi! kar se Vam je dnef fgodilo, se Vam fkos Vashe shivlenje jeserokrat sna fgoditi. Vi bote se na eno in drugo rezh veselili, pa Vashe veselje bo se na enkrat v flamo poderlo. Dostikrat bode ljubi, nekonzhano moder Bog ravno v tem zhafeku, ko bote mislili eno ali drugo frezho dosezhi, snagla krish zhes Vash razhun naredil. Nobenega zhloveka ne na fveti, kteremu bi vse po volji fhlo.

Sakaj pa nash nebeski ozhe neko rezh zelo drugazhi ravna, kak fi mi sheljimo, mi dostikrat nemoremo previditi, le to mi vemo, da on vsikdar dobro f nami ravna. Morebiti Vaf doma velzha frezha zhaka, ktero bi tezhaf bili samudili. Morebiti dnef po poldne nevihta pride, ktera bi Vam bila branila fi veselja v verti vshivati, ter she bi morti Vaf domo pojdozh jako kopala. Morebiti — pa kak sem she povedal, mi nemoremo premudre, nekonzhano dobrotljive previdnosti boshje presapiti. Bog dostikrat veli, da se kaj fgodi, kar je sa naf naj bolj she, mi pak she komaj zhes dolg zhaf, dostikrat she le v drugem shivlenji fposnamo; kar dostikrat sa veliko nefrezho imamo, je naj velzha frezha sa naf. Mi velzhidel le na sdajno — na posvetno frezho gledimo, Bog pak tudi na prihodne rezh f gledi; On (to fi posebno sapomnite) povfod gledi na nash pravi naj velzhi blagor: na zhednost in svelizhanje.

Vuzhte se tedaj, ljubi otrozi, teshke, pak slo potrebne vumetnosti, sami sebe v redi meti. She sdaj spervkonza mladosti se vadite, da vse, kar ljubi Bog zhes Vaf odlozhil bode, f detinskim savupanjem na Njegovo modro previdnost na se vsamete, in f stanovitno terpeshljivostjo, f popolnim podvershenjem Jegovi fveti volji nosite. Vsikdar se spomnite, da je vse, kar se fgodi, po boshjem narozhenji in dopushenji: To je Jesof sam vuzhil rekozh: „Noben vrabel s strehe ne pade, kaj Vash ozhe nebeski sa — to nebi vedil. Ter vsaki las na Vashi glavi je preshtet.“ Mat. 10, 29. 30.

Otrozi fo slo tiho bili in skerbnno pasili. Neka velzha dekliniza je zelo rekla: „Zhe bi dnef bili v vert odifhli, ne bi sdaj totega lepega navuka bili zhuli!“

*Kristjan Ti ne mermrà v teshavi,
Ki se ji nemre sognoti
Gledi, da si jo k pridu spravi,
Ter boshjo voljo v nji zhasti.*

60. Vuzhi se samega sebe vusdati.

Pridozho nedelo fo gospod farmefhter pali v fholi bili. Neka dekliniza je preposno prifhla. Oni fo jo poprafhali, sakaj je ne bolje sгодaj prifhla. Otrok odgovori: Sem mogla dolgo na shupo zhakati. Drugi otrozi fo se zhes to smejali. Sholnik fo jih sategavoljo posvarili. Eni fo rekli: Sem she nekokrat pred fholo ne shupe jel, pa sem sategavoljo vendar ne vmerl.“ Vuzhenik fo jim sapovedali tiho biti.

Sdaj fo gospod farmefhter pali sazheli: „Otrozi, Vi mi perloshnost date, da Vas dnef podvuzhim, kak se sami morete v redi dershati.“

Jas sem Vam pred kratkim povedal, da bi se mogli vaditi vfako rezh, ktera Vam je neprijetna, s radovoljnostjo in vdanjem presveti boshji volji prenashati. To pa se ne bode sgodilo, ali bo se samo Vam teshko fdelo, zhe si vzhafi sami file ne vzhinite, ter nagibanja k dopushenim rezhim, postavim v jedi, pitji, fpanji i. t. v. ne preoblodate. Vi bote she morebiti dostikrat v shivlenji lazni, ko nebote imeli nizhesa jesti — bote shedni, ko nebote imeli nizhesa piti. Vi si dostikrat nebote mogli lezhi, kda she fte salpani. Vi se morete od vsega, kar ne prav ter greh, vsdershati. Zhesar se zhlovek ne vuzhil, tega nevè; in na kar se ne navadil, se mu teshko fdi. Zhe pa si vezhkrat sami radi, zelo v dopushenih rezhih kaj odtergate; bode Vam Ieshi, zhe fte persiljeni strad ali kakfho nadlogo terpeti, ali ko se mate od nedopushenih rezhi sdershati.

Toto preobladanje ali imetje samega sebe v redi nam sveti Evangelij tolkokrat in tak ojstro perporazha. Jesof sam ozhitno vuzhi: „Zhe kdo zhè mene nasledovati, naj ima samega sebe v redi, ter vsame svoj krish (kterega mu

bridkost satajbe vzhini) na sebe, in naj hodi sa meno. Sakaj kdo ozhe svoje shivljenje reshiti, bode ga sgubil; kdo pa svoje shivljenje (veselje in vshivanje sveta) sa mojo voljo sgubi, tisti ga bode obdershal.“ Luk. 9, 23. 24. To se pravi: Kdor ozhe kreposten in svelizhani biti, se more vuzhiti, svojim sheljam in lakomnosti to odrezhi, kar Bog skos vesti in svoje sapovedi prepove. On pa tega ne bode mogel storiti, zhe skos vezhkrat ponovleno preoblاندanje samega sebe tudi v dopushenih rezhih rozhnosti ne dosegne, zhes samega sebe in svoje nagibanja biti.

Vuzhte se tedaj, ljubi otrozi! se s svojimi nagibami boriti; vadite se pogosto v vusdanji samega sebe: kushajte se vzhafi v jedi, pitji, spanji, v govorjenji, v gledanji, v stanji in sedenji, v posheljenji tega, kar skos svojo prijetnost vabi in mika, preobladati.

Da pak per odtergavanji dopushenih rezhi Vashe saflushenje skos pokornost pomnoshite in odterganje skos to she zhisteshe postane, ter Vam manje prida pernese; nizhefar ne storte, ki se poprej nebi s svojim spovednikom ali s starshimi posvetovali. Skos to se tudi napzhnosti sognete, da dobremu prevezh ne storite, k zhemu hudi duh dostikrat poboshne dushe v podobi angelja svetlosti sapepljati ozhe.

*Zhe ne vusdash se v sladnosti,
Tvoji dobri zhini nedo gosti.*

61. Leni Shumek.

Shumek je mel veliko napzhnost nad sobo, da zhe she je saspani bil, ali zhe je slo merslo bilo, ni zhafi, kak so ga sbudili, s postelje skozhil.

Jegovi starshi so ga sategavoljo dostikrat ojstro svarili, „da je po taki vishi, she kak se sbudi, nepokoren: da bode tim shmezhe vstajal, kim dolshe bo vstajanje odlagal; da bo she skos dan manje kof vtrajljivost premagati ako se ji she ranega jutra vda.“ Shumek je dostikrat obljubil poboljshanje, pa tega vendar ne vzhinil.

Nekda so ga ozhe budili: „Shumek! vstani! vstani! zhaf je.“ „Vzhafi! vzhafi!“ Shumek odgovori, ter se na drugo stran oberne. Ozhe pa so odishli k svojemu pravilu.

Malo sa eno vuro je nek drug mosh prifhel, kateri je enega fantizha kraj sebe imel, ter f Shumekovim ozhetom htel govoriti. Fantizh je vzhafi sa Shumeka prafhal, da je fh njim bil v fholo hodil. „Shumek,“ so ozhe rekli, „je bersh v zirkev odifhel; jas sem ga she pred eno vuro sbudil.“ Potem so fi k misi fedli, da bi se f moshakom sa voljo nekfhe kupzhije pogodila.

Ko fta se sa voljo kupa bila pogodila, in ko je moshak fpet htel oditi, je Shumek f sabolhnjenima ozhema in f kufhtravimi lasmi v hifho stopil; fhe neti ne zelo opravljen bil. „Dobro jutro Shumek!“ mu je jegov fholfki pajdash sa fhalo naklizal, „kaj fi she na nogama?“ Shumek fi je ozhi mefal rekozh: „Jas sem dnef safpal; me nilhe nesbudil!“ „Tiho mi bodi, lagodno dete,“ so mu ozhe besedo presekali; „od tega bova fi drugokrat golzhala.

Oni so potem moshakus hifhe pot posodili, zhemerni nasaj prifhli, ter rekli Shumeku: „Kaj sa framoto fi fi dnef sam naloshil! Kaj imata ta zhloveka od Tebe misliti? Onidva fta vedila, da sem Te bil sbudil; jas sam sem jima to povedal. Onidva Te tedaj ne bota samo sa vtragljivega in mertvega, temozh tudi sa lashljivega otroka imela, kateri tudi rad ne boga: faj tudi nizh druga ne fi, Da bi Ti vzhafi, kak sem Te bil fklizal, vftanol, nebi bil drugozh, kak se je she dostikrat sgodilo, safpal.

Jas she Ti enkrat povem: Zhe v prihod na pervo opominjenje s postelje ne fkozhifh, bode moglo nekaj druga biti. Dnef bofh per obedi na tlah klezhal.

Shumek pa se ne pred poboljshal, dokler ne vezhkrat bil kashfage dobil, ne grefhnosti svoje nepokornosti in vtragljivosti fposnal. Odsdaj je sazhel per vfaki pregrehi ne samo svojih starfhih, temozh tudi Boga sa odpufhenje profiti, in fkos molitev, budnost in ladenje famega sebe pokoren otrok postajati, ter rad bogati.

*Kdo she sjutra ran
Hmanjosti obleshe,
Tiftega she zeli dan
S svojmi nitmi veshe.*

62. Dostikrat se per svojih sheljah okupimo.

Anzhika je prav shkodljiv otrok bila. Pred njo ne je nizeh slobodno bilo neti na misi, neti v kuhinji, neti v ogradi. Posebno je jo sa slajshizami skominilo, in kde je kar najshla, je vzhafi v vufte vteknola. Ona je dostikrat zeli dan shvekala, in ravno sategavoljo per misi malo jela, da ji ne je vezh sa nikakshno jed bilo. Jeni sobje so pozhasi obzherneli in sazhinjali perhneti. Ona se je dostikrat toshila, da jo v lampi grise. Nekda, ko je bila nesrelo sadje jela, jo je na to tak hudo sazhelo gristi, da je mislila, kaj more ob tem konez vseti.

Tota pergodba je starshem perloshnost bila, kaj so jo pali s lepim in ojstrim opomenoli in svarili, da bi se vuzhila samo sebe ladati, in da bi si lakomnost odvadila. Ter se je tote gerde navade kdakda sdershala; da pa se je to vezh savoljo straha pred starshimi, ter sa voljo bolezhine, katero si je pritem dobila, sgodilo, kak savoljo Boga, je skoro pali v svojo staro pregresshnost sapala, in zhe je na kaj shelzhnabila, ne so je jeni starshi vidili, ali zhe je mislila, da ji kaj nebode shkodilo, je pali jo sa tim skominilo.

Nekda je vidila skledizo na okni, v kateri je nekaj belega sdroblenega zukra bilo. Da ne je nikoga v hishi bilo, je po njega segnola, ter ga pojela — a se smerti najela. Sakaj to ne je bil zucker, temozh mishniza, katero je dekla, zhe so ji lih starshi ojstro prepovedali, k hramu pernefla, in po nemarnosti na okno postavila.

Nizeh otrokom vezh ne shkodi, kak zhe sa sladkimi rezhmi gladijo. Zhe ravno vsakokrat nato ne vmerjejo, si vendar velike teshave in dostikrat rano smert perpravijo. Otrok, kateri se nemore od sladkih jel vsdershati, she bo se manje od drugih nedopusshenih rezhi vsdershal.

Sladkosnednost je she ob samem sebi velika pregressha, sakaj kershenik tudi jedno poshelenje more potolashiti, ter ona otroke k drugim grehom napelja: k nepokornosti, k lashu, ter zelo k tatbini.

Ali vendar, Bogu se smili! je toliko sladkosnednih t. j. takih otrok, ki sa vsem lakomijo, kar se jim dobro vidi! — Da bi si tisti vsi besede svetega opostola Pavla k serzu vseli: „Saj boshje kraljestvo (ali veselje pravega kristjana) ne je iskati v pitji in jedi, (v zhem le zhut shi-

vinzheta obstane), temozh v zhednostnem shlylenji, v miri in veselji – v svetem dubi.“ Rim. 14, 17.

*Dragi otrok! slajzhiz se ne loti!
Nazhi pride grivanje Ti proti.*

63. Zhemu so denarji?

Bogomir, fkerben sholnik, so per nekem velzhem fanti samarali, da odvishe denarje shtima. Oni so ga doflikrat zhuli praviti, kaj jegovi starshi dosti denarjev majo ter kaj she sdaj tudi on toliko in toliko ima. Oni so vidili, da je vezhkrat v sholi denarje s arshata jemal in drugim otrokom kasal. She vezh, mladi lakomnik je zelo sazhel mnogotero odavati, ter per odavanji ziganiti. Sa penese se je lahko vse sh njega dobilo; nizhefar ne je vezh shtimal od denarjev.

Sholniku se je preslepljen otrok smilil, ter so mislili, kak bi fhe se mu snalo pomagati.

Nekega dne, ki ravno ne je bilo shole, so ga po meshi k sebi posvali. Na to so ga skos polja in lesove, zhes breshizhe in dole do poldneva vodili. Sdaj si sh njim pod eno drevo fedejo, da bi si pozhivala. „Jas sem lazhen!“ je fant rekel. „Tukaj nizhefar ne dobiva,“ sholnik odgovorijo, ter vstanejo ter pali dalje grejo.

Bliso tretje vure popoldan sta nekega starza frezhala, ki je velik verzh vode in kruha delavzom na polje nesel. Sonze je bilo filno vrozhe. Fanta she je sdaj bolje sheja imela od glada. On je tedaj k Bogomiru rekel: „Jas totem moshu rad vse denarje dam, kar jih pri sebi mam, zhe mi le dovolji s svoje rozhke piti, da shejo vgasnem, ter da fhe mi kozzhek kruha da.“ Starez, ki je tezhaf bil blishe prishel, in tote besede flishal, se bersh k fantu oberne rekozh: „Ljudje, ki tam na polji ob vrozhem sonzi delajo, si f denarji, ktere mi zheshef dati, nemorejo sheje neti gladu odegnaŕi, zhe jih na mesŕo vode in kruha pernesem;“ in f timi besedami se samekne sa vrati kak pes bervi.

Sdaj so sholnik k fantu, ki je she sazhel jokati, rekli: „Ali si flishal, zhemu so Tvoji denarji? Kaj Ti sdaj v moshnji ali v arshati pomagajo? Kak si shejen in lazhen, tak jih vendar nemoresh piti neti jesti. Morebiti je

toti mosh na Tebi sposnal, da Ti le v denarjih svoje veselje mash, vse vupanje le v denarje stavish, ter da si toraj skop in proti vbogim nemiloferden. Da bi ga bil poprofil, bi morebiti kaj od njega bil sadobil.

Zhe Te sdaj sheja in glad tak trapita, ne smilish na poshreshnega bogatina v evangelji, od kterega Jesof pravi, kaj je on tudi samo na svoje denarje savupal in vbogemu Lasarju ne trohize dal, po svoji smerti profil: „Ozhe Abraham, smili se zhes me, in poshli Lasarja, (ki je sdaj v nebelah prebival) da nohet svojega persta v vodo namozhi, in moj jesik ras - hladi, sakaj jas veliko móko terpim v totem plamni.“ Luk. 16, 24. „V toto móko,“ so vuzhenik pridjali, „bode Tvoja ljubesen do denarjev tudi Tebe spravila; sakaj v pismi le bere, kaj bo prej velblod skos iglino vuho, kak bogatez, kterega serze je na denarje savesano, v nebela smignola.“ Mat. 19, 24. Ne ljubi denarjev, temozh misli, da jih sa to mash, kaj bi si sh njimi petreben stroshek in oblazhilo oskerbel, in lahko siromahom pomagat.

Fanta je to ganolo, in on je sdaj htel vse denarje sholniku dati, da bi jih oni po svoji volji na dobro rezh spravili. Oni pa ne so jih vseli, temozh veleli: Le Ti jih sam po kershanskem troshi, ter si zelo zhivljenje toti priflov pomni:

*Denarje le sa to imash,
Da sh njimi dobro zhinit snash.*

64. V vsem red dershi.

Janshek se je she od svojega detinstva vadil, per vsaki rezhi zhisto red dershati. On je vsakokrat ob rani vuri hitro s postelje vstal. Zeli dan je per njemu tak bil rasdelen, kaj je vsako vuro vedil, kar ma opravljati. Vse, kar se je jega tikalo, ali kar je on vpotreboval, je gotovo na svojem mestu bilo.

Franzhok, jegov brat, je per vsaki rezhi nepremishlen in vnemar bil. On se je kmalo enega, kmalo drugega dela hapil, ali nobenega ni dokonzhal. On ne je dostokrat vedil, odkod bi potrebno rezh jemal; ter ravno tak malo skerb imel, kam je eno ali drugo rezh

djal. Dobstokrat je krizhal: „Kde je moj pišek?“ ali: „Kde so moji zhrevlizhi?“

Nekda po obedi ozhe rezhejo: „Otrozi, dnes bodo Vafh striz k nam prishli. Vi vete, kake verle in pridne otroke oni majo. Oni bodo gotovo tudi hteli vediti, kar ste se Vi dosdaj navuzhili bili, ter kak sem jas s Vami sadovoljen. Zhe bodo Vaf kaj prafhali, odgovorte jim pametno in pohlebno. Zhe zhejo Vafhe pisma viditi, tak —“ Per totih besedah so striz v hiho stopili. Franzhek se je zhes to vstrafhil. Janshek pa jim je prijasno proti shel. Potem ko sta si s ozhetom nekaj malega bila pogolzhalo, so striz vzhafi s otroki sazheli rekozh: „No Franzhek!“ Ti she si dve leti starshi, kak moj Poldek; „Ti she pazh sdaj moresh vediti dobro pisati in razhuniti?“ Franzhek je tiho bil, in v veliki tesnobi sdaj ozheta pogledal, pali na tla ozhi obernol. Jas pa bi vendar rad,“ so striz djali, „od Tebe kako pismo vidil!“ Franzhek odide po svoje slednje pismo. Striz so se tezhaf s Janshekom rasgovarjali, ter istinsko veselje sh njim meli.

Franzhek she je komaj po shtertali vure nasaj prishel rekozh: „Ne vem, kam so moje pisma preshle! morbiti mi ga je pali moja sestra kam spravila: ona she je vezhkrat tak meni nagodila.“ „Tiho bodi,“ mu ozhe prav jesni rezhejo: „Ti sam si krivez! Bomo zhafi vidili; pojdi le s meno v hiho!“ Franzhek je mogel iti, zhe je htel ali ni. Tam so sdaj ozhe vse v naj velzhi smeshnji najshli: en zhrevlizh je na misi leshal, papir in knige na tlah; vse poprek, nizh na svojem mestu. „Tak ne je mene zhuda,“ rezhejo, „da Ti svojega pisanja ne najdesh!“ Franzheka, kter je per iskanji she vse bolje v smes bil rasmatal, je jako fram bilo. On si ne je vezh pred striza vupal.

Ko so striz bili odishli, so ozhe otroka samega pred se posvali, in prav terdno poterdili, kar so mu she tolikokrat pravili bili. „Tu poglej, so rekli, „kaj s Tvoje nerednosti pride! Kaj bodo si striz od Tebe mislili? Tvoj brat she je mlajshi, kak Ti, pak vendar kam vezh ve in rasumi, da se vsega poredno hapi. S Tobo si le framote morem vzhakati! Ti she si si zelo podvupal sestiro toshiti, in se s lashjo sgovarjati!“

Franzhek se sazhne jokati. „Kaj Ti valja jokanje, so ozhe rekli, „zhe se nezhessh poboljshati! Ti pa se tak dolgo nebosh poboljshal, kak dolgo se samo pred

Ijudni framujesh, ter si nikdar k serzu ne vsemesh, kaj je Tvoja nepokornost in nerednost greh. Bog je Bog zhište redi. Kak v Tvoji hišhi vse poprezhki leshi, tak neredno je ravno v Tvoji vesti. Zhe se ne poboljšhal, bolš sadnizh na dušhi in telesi pogubljen.

Franzhek she se dolgo jozhe; svojo nerednost pa she si je le tedaj odvadil, kda je sazhel Boga vsikdar pred ozhima meti, in savoljo Boga in svojega svelizhanja pokoren biti in bogati.

*Ljubi red sa boshjo valjo,
Zherti sploh grehù nevoljo.*

65. Bodi vsmileni, da tudi Ti vsmilenje dosegneš.

Valentek vhog sapušhen firotek je dolgzhaf bres dela hodil in kruha profil. Po takem nizh dobrega ne vidil, neti se zhefar navuzhil. Sadnizh ga je nek kmet k sebi vsel, ter mu male lahke opravila kasal.

Kmet nekda s neke sofedne vefnize nasaj pride, mu jegov flush plazha ter ga ob tistem hipi odtepe. Jozhez in s trepetanjem vhogi fant kmeta prafha, kaj bi bil sadolshil? „Ti tat Ti,“ kmet odgovori, „kaj Ti resem menish, kaj jas nevem, kak si se na drugih krajih sadershal? Takih ljudi, ki na galge flishijo, v mojem hrami ne terpim.“ Valentek je obstal, kar je nekda od glada perfiljen pomagal krašti, pa on je sraven tudi sarefnil, da je she to jeserokrat sgrival, ter se she davno poboljšhal. Pa vse nizh ne pomagalo; on je mogel oditi. Sdaj se je naglo po zeli vefi rasglafilo, kaj je Valentek tat.

Na sraki se je she mrazhilo, ko je Valentek s te kmetije mogel oditi. On je per vezh drugih kmetih sa stan profil. Ali povsod so ga s hudimi beledami odpravili. On ne je toraj vedil, kar bi vzhinil. Sadnizh je sklenol per farmeshtri, ki so prav smilezhen gospod bili, sa stan profiti. Farmeshter si ne mislijo dolgo, ter ga v svoj hram vsemejo, in rezhejo k svoji drushini, ki ji to spervizh ne po volji bilo: „Nefrezhnega nesmemo odsunoti, in temu, kter je sajšhel, ne vseh potov k poboljš-

šhanju sadelati! Zhe je ravno kateri sablodil, saj se pali sna poboljšati. Valentek se je tudi resem poboljšal. Nikdo mu nemore, kak dolgo je tu, sa kake hudo bije voljo prigovoriti. In zhe se nishe zhes njega ne smili, tak ga sila shene, kaj pali na poprešne ali lhe na hujšhe ftese sabloi. Bog mu je she morebidi davno jegove sablode odpuštil. Smemo li mi boljše nemišezhni biti, kakor Bog? Premislite, kaj Jesof tudi k nam pravi: Kteri je bres greha, naj prvi kamen na njega poshene. Mislite na pergliho Jesoshevo, kde nebesko kraljestvo f kraljem ednazhi, kateri je htel f svojimi hlapzi razhum delati. Mat. 18, 23. Jesof tudi k vřakemu is nař pravi: „Ali se Ti nebi tudi imel zhes svojega sravenhlapza smiliti, kak sem se tudi jas zhes Tebe smilil?“ Mat. 18, 32. „Nemišezhna sodba, piřhe řv. Jakob, bo zhes tega priřhla, kateri smilenja ne řverřhava.“ Jak. 2, 13. —

„Bodi per meni, řo potem k drevenem fantu rekli; v faroři je sadořti dela sa Te!“

Valenteku se je sdelo, da je v gořpodi farmeřhtri angelja najřhel, ter je miřlil, da je v nebesah.

Farmeřhter řo zelo in řvem ljudem v hrami prepovedali, da Valenteku ne bi smeli trohize od tega ponahati, kar se je řgodilo. Oni řo ga tudi v řholo dali, ter otrokom ravno tiřto prepoved ořřtro vkorenili. Fant se ne framoval, ako je ravno she řhtirnajřř let řtar bil, per abecedi sazheti. V nedelřki řholi je bil naj boljše priřden, v zirkvi naj boljše poboshen.

Sa poldrugo leto řo ga farmeřhter v nek daleřhni terg dali, kder ga nishe ne je posnal, da bi se tam kake meřhtri je vuzhil.

Sdaj je Valentek jako pořhtimani in primoshen meřhzhzan, in se nemore řvojemu dobrotniku sadořti sahviliti.

Ne sanizhuj nobenega

Vřak řhe se Ti poboljšat sna.

66. „Strašna vkamba samega sebe.“

Ravno tisti gospod farmešter, od ktereга smo poprej govorili, so eno dekle imeli, ktera se je odvishe na visoko nesla in druge ljudi sametavala. Ona je sverh tega tudi jako shlabrava bila. Vse, kar je v okolšhini svedila, je domo nesla, in s veseljem pravila, zhe je ravno blishnega pošhtenju škodljivo bilo. Gospod farmešter so jo satoraj dostikrat ojštro posvarili; ali ona ne je svoje pregrehe htela sposnati.

Nekda so skos njeno shlabranje velike svaje v zelem farosi nastale. Gospod farmešter so jo tedaj v svojo hišo poklizali, ter ji ojštro predigo brali. „Zhe Te sdaj vzhali s hrama spodim,“ so prav zhemerni rekli, „s tim fizer ravno nam — pa Tebi ne pomagano: skos to se nebošh poboljšhala. Pa Ti povem: to je moja sadnja opomemba: vari se na prihod shepetanja in shlabranja. Ne govori besede od drugih pregeh in napzhnosti, zhe Te nikdar jas ali drugi is dobrega sroka zhes to ne prafhamo. Bres potrebe, zhe se skos to nishe ne opomeni, ne poboljšha, zhes pregrehe svojega blishnega govoriti, je nesramno, in gerdoba: poleg tega pa nizh druga nemore na misli meti, kak take ljudi per drugih v sovrastvo spraviti. Per Tebi je shtimanost; Ti se skos to famo zhešh zhes druge vsdignoti, ter se boljshha sdevati, kak oni. Ali vsikdar je to snamenje hudega ferza. Ti, kateri majo napzhnosti na sebi, skos hudo ogovaranje ne famo v framoto ne pridejo, temozh jih zhes to vezhidel notrajna jesa obide. Ali se ne spodobi veliko vezh, blishnega, zhe je sablodil, po perjateljškem opomenoti, ter mu k poboljšhanju roko podati? Ali bi Tebi povolji bilo, da bi se Tvoje sablode povsod kakti s trobento rasglashovale? Ali bi se te hitrej poboljšhala? Zhe je ravno Tvoja nespametna, hudovoljna shepetljivost v zelem hrami she snana, sem Te vendar pred drugimi ne htel v framoto spraviti. Ako pa je per Tebi vso opomenenje sabstoj, tak bošh si fama kriva, zhe nezhem od Tebe nizh vezh vediti.“

Kaj se je sgodilo? — Dekla se je ne poboljšhala. Tedaj so ji jeni flush she pred svezhnizo plazhali. Jena shepetljivost je is tega prišhla, kaj je premalo vedila zhes famo sebe oblast meti, sakaj ona je mela mertvo vero, ter je bres ljubesni do Boga in do blishnega bila.

Na nji se poterdijo besede svetega apostola Jakopa: „Zhe se komur sadi, kaj Bogu flushi, pak svojega jesika ne savusda, taki zhlovek svoje serze vkani, in jegova flushba do Boga je saftonj.“ Jak. 1, 26.

*Kdor od blishnih slo golzhi al lashe,
Le gusfobo svojga serza kashe.*

67. Kungetka se da fkos nevoljo poboljšhati.

Kungetka bivsha kzhi primoshnega kerzhmarja, ne je mela vezh matere, in menila, zhe je ravno komaj shtirinajst let stara bila, da je she gospodinja v hrami.

Posebno je svoje gospodinjenje vbogi drushini oestro dala obzhutiti. Dekle so ji nizhefar ne mogle povolji storiti. Ona je htela vse boljše vediti in rasumeti kak one: jim nikdar ne lepe in prijasne besedize dala. Ter jim je zelo pred pivzi jihov boshen stan, ali zhe so le naj manjšho trohizo sakrivile, dobro hrano ter veliko plazhilo sponashala, ktero so si vendar tak kervavo mogle saflushiti. Skos svoje sapovedljivo in nesdušno sadershanje, in fkos to, ki je vse dol saterla in obrekla, je na to spravila, da je nobeno drushinze per nji v hrami ne vezh obstati htelo ter neti obstati moglo. Nekda je ena dekla pred kak je odifhla, k nji rekla: „Morebiti she bosh Ti sama mogla svoj kruh v ljudskem hrami iskati, in fkos teshko delo flushiti; jas Ti tega nezhem sheleti!“ Kungetka je per tem na svoje primoshtvo mislila — — in se zhes to nasmejala.

Skoro po tem se tudi en hlapcz ter druga dekla flushbe odpoveta. Sdaj so jeni ozhe v velikih sapletkih tizhali. Delo je savstalo: Kungetka je satoraj mogla sama k deli stopiti, in neko neprijetno opravilo v hrami ofkerbeti. Da se je ozhetu zhes to pertoshila, ji odgovorijo: Sdaj vidish, k kakemu pridu nam drushina je; in kak mozhno jo mi potrebujemo! Namesto, kaj jo srovrashish in hudo mash, bi le mogla smilenje nad njo meti. Ali so dekle in hlapzi ne tudi ljudje, kak mi? Je pred Bogom drushinze boshneshe, kakor gospod in gospa? Spremisli, kak nas sveti apostol Pavel ozhitno opomeni: „Vi gospodi! henjajte od Vashega grosezhega bitja (proti vashi drushini), smislite, da oni in Vi enega

gospoda v nebesah mate, ter da On ne gleda na stan.“ Efes. 6, 9. Ali shtimaš in sapovedljiv otrok si je nize ne dal dopovedati.

Na fkorom pak so se rezhi spremenile. Straffen boj s vsemi svojimi nadlogami nastane. Hram jenega ozheta, ki je ravno per veliki stesi stal, je fkos preveno sem — in ta marshiranje in vftanovanje bojakov dosti terpel. Dvakrat je sovrashnikova vojska na njivah okoli hrama leshala. Eno parmio so poshgali. Ko so enok dale marshirali, so ves hram sropali ter jenemu ozhetu tak strafhno sadevali, da so sa tri tjedne v ljudskem hrami vmerli.

Kaj si sdaj Kungetka zhe? Kak bi gospodinjala? Od kod denarje sa drushino vsela? Jena rodbina je fkos shold tudi fkoru vse sgubila. Ona je tedaj v taki sili vidila, da more na nek zhaf v flushbo stopiti, da bi le tezhaf stradanju odtekla. Ali k frezhi je zelo drugo gospodinjo dobila, kak je ona prej bila. Skos siromashstvo in silo ponishana, je sdaj pozhutkom milosti v svojem serzi proftor dala. Opomembe ozhetove, kterih je pred ne porajtala, kaj mi vsi enega gospoda v nebesah mamu, ter miloserzhen in ljubesnjivi isgled jene gospodinje, ktera je zelo po milosti sh njo djala, so jo tak ganole, kaj se je dostikrat sa voljo svojega terdnega in nelmilnega sadershanja proti drushini milo jokala, ko je sama bila. Ona ne je mira najshla, dokler ne se je obzhinško in s grevanim serzom svojega poprefhnega shivlenja spovedala. Tak, kak je fkos vero na Jesosa milost in mir najshla, tak ljubesnjiva in miloserzhna je sdaj tudi proti drugim bila.

Préd Bogom smo si vsi enaki:

Naj smo bogatzi, siromaki,

Drushinzhe ali gospodar;

Bogu je le sa krepost mar.

68. Svesti otrok.

Per neki samotni kmetiji je en ljudski mosh mimo jesdil, prashajozh, ali bi to prava stesa proti blishni vesi bila. „Saj je,“ kmet odgovori; pa gospod bi she vendar lahko v blishnem lesi sajskli, da se she mrazhi.

Idi, so k nekemu is svojih otrok rekli, pokashi gospodu steso!“ Verbanek kzhafi potezhe, ter se ponudi zelo do vesi iti. Sa pol vure sta do vesi prishla. Plujez je v arshat segnol, in postreshljivem fantu dal en denar. Fant se dolgo brani, ali sadnizh vendar vseme in hvalèzh odide.

Ko domo pride, dà denar ozhetu. Oni pak fzhudovanjem sagledajo, da je slat ednajst rajnizh po zeni vreden. „Gospod,“ ozhe rezhejo, so se bersh smotili: naj bersh so Ti menili petko dati. Kaj je sdaj storiti? Ptujez nebode vezh todej hodil! morebiti se she sjutra dale napoti, in Bog sna! kam. Meni neti nebi bilo po volji, da bi on sa tega voljo le eno nozh nemiren bil, ali naf sa nesveste ljudi dershah.“

„Jas bom,“ Verbanek rezhe, „kzhafi drugozh tekkel, in gospodu slat nasaj nesel.“ Kaj je sgovoril, je tudi storil. Ptujzu, ki se je refem v temi bil sprevidil, se je ta sveftost tak dopadla, da je taj denar f velikim veseljem otroku daroma dal, ter da ga je otrok ne htel vseti mislezh, ozhe nebi tega hteli verovati, ali jim nebi snalo po volji biti, kaj ga je vsel, mu je en listek dal, na kateremu so f plajbofom te besede sapisane bile:

„Toti slat, ki Vam ga tu drugozh nasaj poshlem, je le naj manjše plazhilo sa Vasho sveftost, ktero bo Vam Bog pravizhno plazhal in v Vashih otrokih blagodaril.“

Lindenburg.

Verbanek tedaj slat drugozh nasaj pernese. Ozhe pak so ga, ko so prihodno nedelo v ves prishli, nekemu vbogemu moshu dali, kateri je mel pet otrok, in kterege so vojniki dvakrat sropali bili.

Vsemi si to k serzu, kaj je le tifti tak svefti v svojem djanji, po opominenji Jesofhevem: „Vse, kaj ozhete, kaj bi Vam ljudi storili, tudi Vi jim storte.“ Mat. 7, 12. kterege serze je od ljubesni Jesofa zelo segreto, ter ne na polvetne rezhi pervesano.

*Pravizhno djanje
Povsod ma snanje.*

69. Pravizhna kafhtiga.

Gerza je per svojem malem Karleki ljudski nosh sagledala, kzhafi ga je prafhala: „Odkod mafh toti nosh?“ Zelo prestrafhen je otrok s jeklanjem odgovoril: „Jas sem ga najshel!“

Najshel? mati rezhejo. Oni mu nosh vsemejo, ter ga trohe vezh ne isprafhujajo. Karlek se sazgne na glaf jokati.

Ko vezher ozhe domò pridejo, se mati satoshijo, kaj se bojijo, kaj je Karlek nosh vkral: naj bi oni sh njegaj svedovali, ter zhebikriv bil, ga prav ojstro kafhtigali.

Ozhe so fanta lamega v hifho vseli, kde je ena shiba na misi leshala; sdaj k njemu rezhejo: „Ti vesh, da je lagati greh! Kdor lashe, tudi krade. Sdaj mi povej: Kde si toti nosh vsel?“ Karlek se vstrafhi in klezhè obstoji, da je nosh drugemu otroku vsel. S toplimi fosami je sdaj sa odpufhenje profil, in obljudil tega resem nikdar vezh ne sfioriti.

„Ti si tedaj tat in lashljivez,“ ozhe odgovorijo „Saj si Ti k materi rekel, da si nosh najshel.“ Kaj menish, kaj sa kafhtigo si sa voljo totih dvuh velikih pregreh saflushish? K tem ravno mati kos dveri pridejo. Karlek se kzhafi k njim vtezhe, ter jih s zvilenjem in krizhem sa pomozh profi. Mati pak so rekli da se sa tata in lashljivza nezhejo moliti! in zhe ravno poboljshanje obljudi, tak vendar more nek spominj imeti, kteri bi ga na prihod od lashi in tatvine starshil: „On more,“ so rekli, poprej kafhigo preftati, in potem nosh tà djati, kde ga je vsel.“

Sdaj mali greshnik she huje sazgne profiti in jokati. On je rekel, da rad kafhtigo preterpi, sakaj da jo saflushil je; samo profi starshhe, da mu nosha nebi trebalo tak nasaj spravlajati, kaj nebi tudi per drugih kakti sa tata v framoto prifhel.

Starshim se je dopadlo, kaj je Karlek svojo kafhtigo voljno na se vsel; ter she vezh, kaj se je vendar framoval, sa hudobnega otroka v rezh priti. Ozhe so toraj skerbeli, kaj se je shkoda na shkivnem popravila. Samo je mogel Karlek od lastnih denarjev toliko dati, kolikor je sa popravljenje shkode potrebno bilo tudi je mogel obljuditi, kaj bo se totega greha kak najhi-

trej spovedal, ter is zelega serza Boga sa odpushtenje
profil ter se istinfko poboljšhal.

Komur se shiba mili, tisti svojega fina sovrashi;
kdor pa ga sa ljubo ima, tisti ga bres samude shibra.
Prip. 13, 24.

*Kdo kol blishnem skrivoma kaj vseme,
Dene v serze k hudim grehom seme.*

70. Ne posmehuj se zhes nevoljne.

Barzhika je bila poboshen in priden otrok. Ali
ona je she od detinstva na vskrish gledala. Satoraj so
jo drugi otrozi dostokrat hudo imeli, posebno pak neka
deklinaza s imenom Anzhika, ktera se je sa voljo svoje
spodobe ni malo shtimala! Nekda s smehom Barzhiki re-
zhe: „Kaj si huda na me, da me ne moresh na ravno
pogledati?“ Barzhika je tiho bila mislezh: Ja si tega,
kar je v mojima ozhema krivo, nemorem vezh odvaditi;
tak se zhem s tim velzho skerbjo pred drugimi pregreha-
mi varovati. Skoro po tem Anzhika osepnize dobi, kte-
re so jeno lize gerdo pokvarile, ter bi skoro bila skos-
to ob pravo oko prishla; obe oki pak sta tekozhi ostale.
Ko je pali pervokrat v sholo prishla, si je komaj vupala
ozhi podignoti; ona je smirom glavo na miso naslanjala
ali je roko pred ozhi dershala. Nekda jo lagoden otrok
s smehom prasha, kaj bi ji bilo, da se smirom jozhe?
Anzhika se sdaj refem sazhe jokati, ter instinfko sgriva,
kaj je poprej Barzhiko tolikokrat sasmehovala.

Ali ona se je per svoji ozhesni nevolji s besedami apo-
stolaj tolashila: „Moj sin! ne gondraj zhes bizhovanje
Gospodovo, in ne sgubi serza, zhe Te kashtiga; sakaj,
kogar Gospod rad ma, tega bizhuje (k njegovem poboljš-
shanju).“ Hebr. 12, 5. 6.

*S nevoljnim' nemash smehov meti,
Tud' Tebe sna kaj doleteti.*

71. Poshtuj starost.

Ropert je imel dva sina. Dostokrat je mogel od drugih toshbe poslušati, kaj si jegova otroka is starih ljudi norze delata, ter jih salmehujeta. On ju je sa tega voljo dostokrat bil ojštro posvaril, ter jima terdno na serze govoril, kak slo se Bogu in vsem dobrim ljudem sameri, kdor stare ljudi salmehuje ali sa norze ma. „Veliko vezh,“ rezhe, „bi se jim moglo vse poshtenje dati; sakaj starzi so nashi vuzheniki; oni so naj boljšhi in saneslivelshi svetovavzi, kateri so si dosti skufili, ter vejo, kar se ma djati, ali kar nehati. Ali per totima lahke misli bivshima in hudobnima otrokoma je vsaka svaritev in opomemba sahtonj bila! Zelo vezhkratno telefno bizhovanje, kterim so ju ozhe hteli k pameti spraviti, kak moder Salomon opominja: „Na herbet tega, kteremu pamet manjka, shiba slilhi.“ Prip. 10, 13. — se je dolgo bres hafka kasalo.

Nekda pak, ko je ozhetov god dotekel, ter ko otroka prideta ozhetu srezhe in dolgega shivljenja shelet, so s fosnatima ozhima k njima rekli: „Oh, shelita mi veliko vezh, kaj bom skoro vmerl! sakaj, zhe bom se starosti vzhakal, bodo me lagodni otrozi (per tih besedah ju ojštro pogledajo) le sahmehovali in sa norza imeli. — Morebiti zelo moji lastni otrozi!“ Otroka sta od frambe ozhi na tla operla, ter od tega hipa starim ljudem vezh poshtenja daval.

Mej mi, otrok, starze v diki,

Da so Tvoji vuzheniki.

Dobre rezhi majo dost

Ki Te pela na krepost.

72. Hvaleshen otrok.

Konradu in Kristinki so sгодaj pomerli starshi. Ne-ka pravizhna shena sh njune rodbine in vdova je obe dve firoti k sebi vsela, ako je ravno fama po siromashkem shivela, ter ju s vso ljubesnjo in naskerbnoštjo sred. Ali Konrad ji dosti shalosti dela.

Ko sta obadva še skoro doraslena bila, so ju juna krušna mati v nek keršanski hram v službo spravili. Tu sta si snala dosti perhraniti, posebno Konrad, ki je bil starši in možhen.

Dve leti je temu preteklo, te je pridna vdova zhes štence pala in si roko in nogo sterla.

Kak bersh to Kristinka svè, svojega gospodarja poprosi, da bi jo na nek zhaš s službe odpustil, kaj bi snala svoji naj velzhi dobrotniki postrezhi. Gospodar tega ne samo rad pervoljil, temozh še je obljubil, da ji plažhila trohize nebođe prikratil.

Kristinka je sedem tjednov per boleni tetizi ostala. Ona jim je s vso naskerbnoštjo stregla ravno kak lastni materi, ter še zelo s svojimi skos teshko delo saflushe-nimi denarji vse poplazhala, kar so bolena tetiza potrebovali.

Ali Konradu so nadlošna tetiza malo na skerbi bili. On jih je neti enkrat ne obiskal, pa še veliko manje, ki bi jim drugo kaj dobrega storil. Kaj še vezh? Nekda je sestri, ki mu je jegovo nesahvalnošt sponašhala, zelo rekel: „Ja sem staro mazhko sadošti dolgo mermrati poslušhal.“ To pa se je jegovem gospodarju tak samerilo, da ne je tega tak nehvaleshnèga zhloveka dolshe v hrami terpel.

Konrad se sdaj bres službe potepale. On gondrav postane in s famim sobo nesadovoljen. Is same zhemer-nošti in sdvojenja se je pijanzhivanja lotil in sadnizh v globoko siromashtvo in filo sajšhel, ter v naj velzhi revì še pred trijestim letom vmerle.

Otrozi! kdo se Vam boljše dopade: Konrad ali Kristinka? Sveti apostol Pavel Vam vsem pravi: „Vi otrozi! bogajte svoje starše v Gospodu (t. j. sa Jesosa voljo)“. Poshtujte svojega ozheta in svojo mater (ali krušno mater), ktera je perva sapoved s obljubo: „Da bo Ti dobro, ter bošh dolgo shivel na semlji.“ Ef. 6, 1—3. Vi vidite na Konradi in Kristinki refnizo te obljube dopolnjeno. Vsemte si tudi k serzu, kar sveti duh vuzhi: „Ne sanizhuj nikogar, zhe je stari; sakaj tudi Ti bošh ostarel.“ Sir. 8, 7.

*Hvaleshen zhlovek je perjet,
Nehvaleshnošt zherti ves svet.*

73. Priljudna postreshljivost.

Trije gospodi is nekega velikega mesta so peshize potovali: en mesnik, en tershez, ter nek mladi grof.

Na shterti dan malega serpana pridejo v veshnizo, ktera je v samotnem doli bila, in kde so ravno god svetega Vorihā obhajali. Stanovniki tega dola so se prav pridni nepogubljeni ljudi viditi sdeli.

Stesa proti sosedni vesh jih je skos les peljala. V germovji je nekaj otrok bilo, kateri so, ko so ptujze sagledali, malo bojezh v gosfizo nasaj meknoli, da jim je taka pokasen zelo nenavadna bila, sosfebno pak klobuk in oroshje na strani mladega grofa. Tershez jih sove, jim rezhe blishe pristopiti, ter jih prijasno prasha, kaj bi tam delali.

Otrozi, sdaj serze dobivshi in pristopivshi odgovorijo: „Mi jagode ishemo!“

Tershez: Ali bi jih nehteli nam nekoliko dati? Nas odvishe sheja pezhe!

Mizika, edenajst let stara dekliniza, rezhe: „Mishhe jih nemamo dosti: pa kaj jih mamō, to snate vseti, le klobuk podershte!“

Tershez svoj robez na semljo raspreftere. Otrozi stiskama nastopijo, in s ozhitnim veseljem s svojih posodviz vsiplejo, kar smorejo.

Tershez: Kaj veljajo?

Mizika: Aj nizh! da bi mishhe jih le vezh meli!

Tershez pak jim je nek denar ponudil: „S tem se delite!“ je rekel.

Otrozi vshi skupa rezhejo: „Ne, ne! mi nizhesar ne vsamemo! mi Vam jagode daroma damo!“

Sadnizh, da so ptujzi le odvishe filo delali, je eden is otrok denarje vsel, zhe so ravno drugi smirom branili.

Potniki sdaj po svoji poti dalje grejo. Otrozi pak otroku smirom oponashajo, kaj je denarje vsel, da je to ne lepo, in da oni nezhejo nizhesar od totih denarjev meti.“ Sadnizh Mizika otroku denar pali s roke vsame, sh njim sa potniki tezhe, ter tak stihoma, kak mogozhe, sa tershza slese. On se ogleda, da je samaral, kaj ga je nekdo sa^sfuknjo shlatal. Kak blisk, Mizika pali odbeshi, in bres osiranja v les odderkne.

Tershez nevè, kaj to pomeni, dokler robza v shep ne potisne: ter v sukinskem shepi svoje denarje najde. Potniki se s zhidovanjem na endruga ogledavajo. Sadnizh tershez, kateri sam vezh otrok ma, rezhe: „Ja bi famo rad staršhe tega otroka posnal!“ „Ja pa farmeshtera tote vesi,“ meshnik odgovorijo.

„Jas oboje posnam,“ mladi grof rezhe. „Staršhi tega otroka so možhno poboshni, in jihovo serze je vsikdar polno hvale in molenja sa obilnost smilenja in milosti našhega svelizharja Jesofa; satoraj so tudi proti vsakemu zhloveku polni ljubesni in perjasnosti. Ako ravno sami shest otrok majo, so vendar neko vbogo nevoljno firozhe v hram vseli, ter jo navuzhili nogaviz shtrekati, da bi si kaj snala saflushiti.“

„Farmeshter so pravi Jesofhev naslednik v svoji ljubesni do otrok. Jihove besede, ki is od vseh posvetnih zhutov zhistega in Jesofheve milosti polnega serza pridejo, majo skoro nebesko možh posebno v zhistih she nepogublenih pogosto otrozhjih serzah. Oni v sholo hodijo, tudi nedelško sholo opravljajo, katero velzhi otrozi ter zelo dorashteni s velikim pridom obiskavljejo.“

*Bog nedà le sa me frezhe moje:
Blishnega ma tud sa dete svoje.*

74. Kafhtigana lagodnost.

Andrashek je divje shivel, kak hajdoski otrok bres vshega fresnega mishlenja na Boga in na vezhnost, bres ljubesni do Boga in do blishnega; ter je naj velzho veselje imel, zhe je snal drevesa ali druge rezhi pokvariti. Is velzhih dreves je nesreli sad klatil, mlade s svojim noshem naresoval, ali veje odlamal, kaj so se sushile. Zhe je po leti kraj kakega filja shel, je klafovje tergal. V vertih je nikaka rezh pred njim ne bila na miri. On je dobro snal, kaj to ni prav, da se s tim blishnemu velika shkoda dela; sakaj je dostikrat od drugih slishal, da bi se otrozi, kateri s lagodnosti drevje ali sadje kvarijo, mogli ojštro kafhtigati. Ali Andrashek je na to malo poslulhal; da je jegova vera zelo mertva bila; jemu je le na skerbi bilo, da ga nishe nebi per takem djanji dobil.

Nekda, nek svetek, je ravno htel eno od tih mladih drevzhet, ktere so farmeshter med svojim stanovališem in med vertom nasadili, smeknoti. On se je slo-mojal; ali farmeshtrov hlapez pride, Andrashek pa v pobeg, kak ga sagledne — pa se sholniku, ki v farof grejo, ravno v roke potozhi. „Odkod in kam pa tak na naglem?“ sholnik prashajo. Andrashek zelo prestrašeni odgovori: „Ja grem domo!“ „Sakaj pa tak bes-gash,“ vuzhenik rezhejo, „saj se to ne spodobi!“

Andrashek gre domo, sholnik pak v farof. Tam ravno hlapza per gosposdi farmeshtri najdejo, in zhujejo, kak si serdito od lagodnega fanta golzhita, ki je drevzhe pokvaril. Hlapez rezhe, ja fanta ne posnam; on se je zhafi, kak sem prishel, v pobeg spuстил, — „in meni,“ sholnik odgovorijo, „v roke perletel: saj ga jas posnam: mefarjev Andrashek je: naj mu to dobro napezhe.“

Prihodno soboto so ga v sholi pred vsemi na framoto postavili ter kashtigali. She doma, ko so to ozhe sve-dili, so ga pali kashtigali.

On je sdaj is straha pred telesnimi kashtigami no-benega dreva ne vezh kvaril. Jegova grivinga pak je le naturalška bila. Da pak je vendar se bolje sadershavati, ter na se in na kerfhanški navuk velzho skerb meti sa-zhinjal: tak mu je sadnizh sveti duh tudi lahko serze od-prel, da je taj veliki greh sposnal, kterega tisti stori, kateri drevje kvvari. Zhe je htel svojo nepokojno vest s tim vtolashiti, kar se je po nespametnosti sgodilo: tak se mu je po fili misel obudila: Ti pak bi to snal vediti; to she je sraven tega tudi greh nevednosti. On je samo mir in pokoj po-tem najshel da je s odkritim serzom se svojih grehov spovedal v veri na saflushenje Jesoshevo; potem da je sam napravleno shkodo, kolikor mu je mogozhe bilo, popravit, ali sa odpushenje prosil bil.

*Se neko lepo drevzhe spari,
Da ga nemaren fant nakvari!*

75. Vuzhi se, kolikor se le moreš!

Isidor so dva sina sapustili. Starši, ki mu je tudi Isidor ime bilo, je ozhetno pušho sadobil. Lenard, mlajši sin, jeneko drugo she velzho kmetijo kupil. Ali on je mogel denarje na posedo jemati, kaj jo je snal prekvseti.

Obadva sta pridna delavza bila, obadva dobro snala gospodariti, pak vendar je Lenard sploh globlej v dolge lesel. Jemu je pazh nizh ne htelo po frezhi s-hajati. On je mel jesero plazhil, kterih je brat ne posnal.

Isidor je svojo pušho od dne do dne lepshe popravljal, in si po zhasi lepo gleshtvo perpravil.

Odkod je prishlo, kaj je jemu vse bolje po frezhi shlo, bratu Lenardu pak vse po nefrezhi? To je sh njunih mladih let sviral.

Isidor je she od detinstva odvishe radoveden bil. She kak fantizh je na vse pasko mel, in nobene perloshnosti ne samudil, kde se je snal kaj novega vuzhiti. On je dostikrat pametne ljudi poprašhal, kaj bi to ali tisto bilo? Kaj ma sa hasek; kak se ma prejeti ali narediti? Zhe je s ozhetom na polji ali per kakem drugem deli bil, je skerbnno pasil, kak so eno ali drugo rezh prijeli. Zhe je kaj v kako delarizo k kolarju, k sedlarju, ali kakem drugem rokodelavzu nesti mogel; tak je skos gledal, kaj se je od njih kaj navuzhil. On je povsod postal, kde je lahko kaj hasnivega vidil in preshtimaval. On se je sgodej vsega sam lotil; ter je eno ali drugo rezh skushaval. Pa mu je tudi velzhidel dobro s-hajalo; on je tudi ne pred henjal, dokler je ne rezh vkup spravil. On je tedaj snal velzhidel vse sam narediti, kar je v hrami in k delu potreboval: mu je ne trebalo denarjev sa to davati. Pa mu je tudi vse hitro od rok shlo.

Lenard pa je v svoji mladosti male skerbi bil, in prihodne zhasi malo na misli imel. On je mislil, zhe le sna brati, pisati, in malo razhuniti, je sa njegov stan she sadošti; vse drugo bo se she od sebe vdalo. Sdaj je svojo napzhnost sposnal in sgrival — ali preposno!

*To kar kdo ve 'sposnava,
Nikdar mu ni teshava.*

76. Kaj bi se otrozi pred vsem mogli v sholi vuzhiti.

Bashtjanek, ki je ne mel vezh ozheta ne matere, je shtiri leta v sholo hodil. Po tem pa se je mogel po naravnianji svojega gerhoba kluzharije vuzhiti. Jegov meshter ga je ojtro k delu perganzal, ali ovazhi je na nje-ga nobene skerbi ne mel. Bashtjanek je tedaj po nede-lah in svetkih hmanjohal, se po vesi stepal, ali she hujfhe rezhi storil.

Po dvema letoma k nekemu drugemu meshttru pri-de. Toti mu zhasi v prvih dneih sapovè, da bi naj srazhunil in spisal, kar mu je en kmet sa delo dolshen. Pa kak se meshter sazhudi, ko vidi, kaj Bashtjanek neti vezh pisati, she saj komaj prav brati, ter veliko manje razhuniti sna.

Odkod pa te to prishlo? To je tak prishlo: Bashtja-neka so v sholi ne vuzhili vsake besede v svojih delih ali zherkah in slogih rasposnavati. Da je tega ne snal, je tedaj tudi ne snal pisati, t. j. besed is zherk, ktere rav-no k tiltim slifhijo, sestavljati. Sh njegovim branjem mu je ravno tak shlo kak enemu, kteri se je vuzhil der-kati, pa ne hoditi. K temu she je prishlo, kaj je besed ne prav pogledal, in ravno sategavoljo ne prav bral. On je tedaj tudi ne rasumil, kaj je bral, in po takem je s branjem tudi nobenega veselja ne mel. On je she dve leti nobenih bukviz, pa she manje piseka v rokah ne mel. Tak je na vsako visho mogel vse drugozh posabiti. Ali od vslega je naj hujsho bilo, kaj se je lahkomišelni fant le persiljeno keršhaniki navuk na pamet vuzhil; ali per tega raslaganji ne paske imel, ter si ne k serzu vsel, kolikor móje, nadlog in terplenja je Jesof sa voljo nashega odre-shenja prestal, in kaj so si sveti apostoli per vstanovanji in rasfhirjanji jegove zirkve in jegovega vuka persadeli. On je s shole prishel, ne ki bi Jesofa sam v svojem ser-zi posnal, in bres sklepa, s ljubeshni do Njega vsakdan, skos sdershavanje Jegovih sapovedi, Jemu v spodobi se perblishaval. To pak bi se bar moglo pred vsem v sholi vuzhiti!

*Tvoja prva dolshnost je sred semlje :
Naj Te Vera in Ljubeshen spremjle,
Tvoje zhute posvetiti
Ter Bogu spodoben biti.*

77. Kak bi se mogli sadershati, zhe naf Bog f tozho obifhe.

Ko je en gorek poletni den proti shesti vuri od ve-zhera ena strafhna tozha vse semljorastja pobila, so se Bogomirekovi starshi, ki je devet let star bil, na glaf zhes veliko nefrezho jokali in togotili, ktero je Bog skos to zhes nje poslal. Ko so se bili sjokali, rezhe fant k ozhetu in materi: „Gospod farmeshter so naf pred kratkim v sholi vuzhili, kaj je ne nobena nefrezha, zhe nam tozha kaj pobije, temozh le zhafna shkoda. Oni so nam to skos eno historijo rasloshili, ktero smo si mogli sapi-fati.“ Jas bi jo tudi rada zhula, so mati rekli, pre-beri nam jo. Bogomirek vseme svojo knishizo, in bere rekozh:

Mimo ene prav sale vesi je nek grof zhes polje jes-dil, na katerem je ravno tozha vse pobila. Tu enega star-za f fivimi lasmi sagleda, kateri se f zelo jafnim oblizhjem osira. Grof blishe k njemu pride, proti njemu tiste odvishe pomiluje, ktere je, kak je on rekel, tota velika nefrezha dotekla. Na to starez se na smeh dershezhe jemu rezhe: „Oj faj je tota tozha ne nobena nefrezha, je le famo shkoda; le greh je nefrezha. — Vse tote polja so moje.“

Ljubi otrozi, varujte se tedaj greha, sa voljo ktere-ga Bog hudobne skos tozho kafhtiga, dobre pak skufha-va, ter per takih pergodbah smiflite na poterpeshljivega Tobija, kateri je ko je nizhefar ne vezh gleshtal, rekel:

„Gol sem na svet prifhel, in gol bom pali v sem-ljo nasaj shel. Gospod je dal, Gospod je vsel; kak je Gospodova volja bila, tak se je sgodilo: hvaleno bodi Gospodovo ime.“ Job. 1, 21. 22.

*Tozha le telefna je nadloga,
Greh pak Ti rasshati vesi in Boga.*

78. Varji se slozhestih peld.

Kristinika je od svoje matere poboshno podvuzhenje dobila. V sholi je ne samo odvishe pridno snala brati, pisati in razhuniti, temozh she se tudi odvishe verlo katekistem na pamet vuzhila in per njega raslaganji odvishe pametno odgovarjala. Tudi sh njenim sadershanjem so sploh isadovoljni bili, ter se na nji ljubesen do molitvi in do hasnivih opravil viditi bila.

Kadar je dvanajst let stara bila, in po delavnikih ne vezh v sholo hodila, je k neki tetizi svoje matere v terg eno vuro od doma flushit shla. Tam Kristinka ne vidi vezh lepih peld, neti vezh tih blagih vukov in opomineb ne zhuje, ktere je per svoji materi vidila in zhula. Is tega je prishlo, kaj je po zhafi v svoji poprefshni poboshnosti oslabila, ter se s mnogimi deklinami, svojimi verstnizami, kterim je ravno tudi Bog in ljubesen do njega malo na skerbi bila, sposnala, in skos njihovo pajdashstvo skoro tudi bres vse skerbi, gisdava, in sadnizh rasvusdana bila. Ona je sizer ne henjala, svoje juterne, vezherne in jedne molitvi moliti, po nedelah in svetkih v zirkev hoditi, in vsako leto neke krati se spovedati; ona je sizer vzhasi svojo mater in svoje stare sholske pajdashize obiskala; ali jene perferzhne tovarshize so zelo drugazhishje bile, ter jene poboshnosti so ne s serza tekale. Ona je sazabela s lepim oblazhilom veselje meti, ter zelo v zirkvi vezh sa tiftimi kak na Boga mislila in gledala. Svetki Jesoshevega rojstva, smerti, od smerti vstajenja, in v nebo - hajenja so sa njo ne vezh veseli dnevi bili, da nam oni posebno ljubesen Jesoshevo do nash gresnih ljudi, ki bi bres Njega bres vse pomozhi bili, nasveshujejo, temozh da je tedaj perloshnost mela, svoje lepe oprave oblezhi.

Ji se je ne vezh greh sdel, po nedelah in prasnkih s svojimi lahko miselnimi pajdashizami zele vure od nizhmernih rezhi govoriti, in sadnizh zelo kerzhme in plesavnisha obiskavati.

Ko Kristinkina mati od preshernega shivlenja svoje kzheri vse sesvejo, od shalosti slo sbolijo, in vrazhi so jim malo vupanja dali, kaj bi kda osdravili. Oni Kristinko pred se poklizhejo, in je fresno opominejo,

da bi se Boga bala svojega boshjega svelizharja Jesofha, ne pak, posvetne veselize ljubila, ter blagor svoje dushe s vso naskerbnoftjo iskala. „Od nekega zhafa,“ so rekli, „si Ti ne vezh tak lepega sadershanja, ne vezh tak srefna in pridna bila, kak sem jas vupanje mela. O moje dete, jas od Tebe nizh dobrega ne zhujem! Zhe dosdajnih potov breskerbnofti, prasnih posvetnih veseliz, norofti in greha ne sapustish: bosh na totem in drugem sveti nefrezhna. O moja kzhi! profti da Boga sa miloft, da se Tvoje serze poverne, ter da se Tvoje misli, nagibanja in posheljenja na Jesofa namerijo, kateri je nedolshnoft Tvojega serza s lastno kervjo odkupil. Temu si Ti, kak sveta diviza Marija, vso ljubesen svojega serza dolshna. O profti miloftivno mater boshjo vsakdan, da se sa Te samoli, in nasleduj jeno zhiftofti peldo!“

Kristinka se jozhe, da fosa na foso kaple, kak dolgo mati govorijo, in materne besede neke dni teshko na njenem serzi lesihjo. Samo ona je she prevezh pogablana bila. Materne besede se ji kmalo s serza skadijo. Ona skoro sazhne na stesi breskerbnofti in greha pali dale potovati. Mati sadnizh od shalofsti zhes nesredno kzher vmerjejo.

Na Kristinki so se materne besede dopolnile: Ona je v teshavo in nadlogo prifhla, in se sadnizh samo sebe preklela. Naj bolje pak jo je v serze sbadalo, in neki sdihlej is serza, neko foso s ozhef nagnalo, zhe je mislila, kaj je skos to, da je maternih navukov ne htela bogati, jim shivljenje vkratila. „Oh!“ si je dostokrat sdehnola, „jas sem moji boleni materi sadne dni jiho-vega shivljenja mir odnesla. Jas sem jim skos veliko shalofst shivljenje vkratila. Oh! kak dalezh sem se le sablodila! Kak globoko sem pala! Ali she smem odpufhenje, she smem miloft vupati?“

Kolikokrat sem se nizhvredno spovedavala! kolikokrat po nevrednem k svetem obrejilu hodila! — kolikokrat se spovedniku in Bogu slagala! Moja kashtiga je pravizhna; samo je velzha, kak da bi jo mogla prenefti. Oh! vse je prozh: vera, zhednoft, mir mojega serza, poshtenje in veselje mojega shivljenja. Sila in framota, strah in oponafhanje vesti so sdaj moj vsakdajni delesh.“

Oh! v kako nevoljo in nadlogo je Kristinka prifhla, ki je tak bres vse skerbi bila, ter she take malovredne tovarshize mela! Dershi se tedaj smirom opominjanja svetega Pavla:

„Ne dajte se sapeljati! Huda rezh shkoduje dobrem sadershanju.“ 1. Kor. 15, 33. Ter si sledezhe besede svetega Petra k ferzu vsemi: „Vash kinzh ne bodi svunelhen: v kodrastih lasih, v slati opravi, ali v isebrianih oblazhilah; temozh skriven serzhen zhlovek f nepremekljivim krotkim in milim serzom je pred Bogom bogat.“

Po gisdosti pot je lepa gladka.

A v pogublenje vezhno kratka.

79. Povrazhanje Kristjāneka.

Kristjaneku so sgodaj jegovi firomashki starshi vmerli; on she je tedaj komaj shest let star si od hishe do hishe mogel kruha profiti, da ga je nishe ne k sebi vsel, dokler je ne Bog nekemu moshu, ki je ne mel otrok, te misli dal, kaj ga je k sebi v hram in sa lastnega otroka vsel, zhe bi ga bogal, ter mu vupanje dal, pridn kristjan biti.

Kristjanek pak je nesrezheno hudobnost na snanje daval, zhe she je ravno tak mali in mladi bil. Smirom med berazhkimi fanti, se je vse sorte hudobije vuzhil. Zunjavati, kleti, persegati, boshje ime nevredno sgovarjati, lagati, to je per njemu nekaj zelo navadnega bilo. V kershanski veri je tak slabo bil podvuzhen kak en poganski otrok.

Ko poboshen mosh tote hude lastnosti na njem samara, ter da je nizh ne veljalo, ako ga je ravno neke krati f shibo napokal, se mu pogrosi, da bo ga spet odposlal, zhe se nebode poboljšhal. Fantu pak se je posnalo, da mu je toto grosenje k ferzu segnolo, satoraj smilezhnemu moshu v misel pride, da she je jegovo serze vendar ne vseh zhutov sa dobro sgubilo. On toraj sazhe fantu jegovo napzhnost spozhitovati, ga kershanske vere vuzhiti, ter ga pridno k kershanskem navu-

ku in v s'holo poshilati; posebno pak je sa njega s gorezhim serzom sa milost poboljšhanja k Bogu molil. Da ga k sposnanju Jesosa spravil bi, mu je dostikrat in dosti od ljubesni Jesosa do ljudi posebno pak do otrok pravil, ter da je Jesof tudi sa njega vmerl, da bi ga k zhednosti in svelizhanju spravil. On mu je pravil, da Jesosu noben otrok ne prehudoben in prerasvusdan, da se on nebi jega snal kak ozhe smiliti, in skos svojo milost v dobrega in pridnega otroka spremeniti.

Sadnizh je oflishal Golpod, kateri nezhe, kaj bi grešnik vmerl, temozh, kaj bi se poboljšhal, gorezho molitev in neprehejane opomembe poboshnega mosha, ter tak ozhitno, da je Kristjanek she v nekih tjednih zhudovitno spremenjen bil. On je naimre sazhinjal sposnavati, kak je jegovo dosdajno shivljenje grešno bilo, ter da je Jesosa odvishe rasshalil. Mnogokrat bilo ga viditi, kaj se je na skrivnem jokal in klezhò molil. Sdaj nilhe ne je vezh hude besede, ne lashu, ne persege sh njegovih vust zhul, ter je vsakokrat na pervo besedo bogal. Zhe je jegov dobrotnik od boshjih rezhi sh njim govoril, je on s ozhitnim veseljem poslušhal, ter vezhkrat, ko jih je bil premishljavaal, nasaj prišel in profil, da bi mu tote rezhi she enkrat rassloshil. Posebno pak je moglo jegovo pripravlanje k pervi spovedi, ko je devet let star bil, v'fako serze ganoti. Po spovedi se mu je posnalo, da je sdaj mir boshji v njega stopil, ter da Bog s svojo milostjo v njem prebiva.

Kristjanek pak she ne je dosti zhes devet let star bil, ko ga je neka erbljiva bolesen doletela. Sdaj she je vezh in bolje gorezhe molil kak poprej, kaj bi ga ozhe nebeski s kervjo Jesosa od vseh grehov ofnashil, in v nebesko kraljestvo vsel. On je odvishe pohleben in poterpeshljiv bil. Jegovo preobzhutenje velizhanstva Kristofhevega in vezhnega shivljenja je tak shivezhno bilo, kaj je vedno hrepenezhe shelje mel, k Bogu stopiti.

Proti svojemu dobrotniku she je Kristjanek sdaj bolje hvaleshen bil kak poprej, sa dobroto, kaj ga je v zeste pobral in k sposnanju Jesosa pripeljal. K svoji krus'fni materi je rekel: „Hvalen bodi Bog, ki je Vam to misel dal, kaj ste se zhes mene smilili, sakaj da se to nebi bilo sgodilo, bi jas na vezhne zhase sgublen bil; kak bi se jas mogel boshji kashtigi odmeknoti? Sdaj pak mam vupanje v nebefa priti in tam Vas drugozh viditi.“

Kristjanek je ravno ob tistem zhasi vmerl, ko je neke dni she naprej pravil, in ob katerem je zhakal na angelje, ki bodo po njega prishli.

Zhesh bres straha nekda vmreti.

Tam nebeski raj perjeti:

Moresh she sa shive dni

V roke dat se Jesofhi.

80. Teresika, svešta nasledniza svete divize Marije v ljubeshni do Jesofa.

Ko so nekda poboshen meshnik kershanški navuk sa nedelske sholarje dokonzhali bili, so f sledozho opomembo sklenoli.

Ljubi otrozi! Vi ste kershanški navuk she vezh let poslufhali bili, in zhuli, kak Vaf ozhe nebeski rad ima, kaj je svojega fina na svet poslal, da bi Vaf od vezhnih peklenških mók odreshil, ter da je Jesof Kristof s ljubeshni do Vaf nebesko radoft sapustil, skos prenasljanje nadlog totega shivlenja, in skos svoje terplenje in smert na krishi svojo ljubeshen do Vaf skasal. Vi ste zhuli, kak je Jesof s ljubeshni do Vaf videzho zirkvo vpeljal, svojo boshjo oblast in sedem svetih sakramentov, kak svire nashega odreshenja in svetitvi skos dodelenje novih milofiti, svojim apofstolom in nameftnikom dal, ter ste she vezhkrat nekolike tih skrivnosti vshivali. Svedavajte s famih sebe: ali ste tudi Jesofa Kristofa, fina boshjega, svojega svelizharja in svetitelja, kateri v katekifmi skos sveto pifmo, in skos zirkev k Vam govori, se vuzhili prav sposnanati in ljubiti? Ali se refem milofit v Vafhieh ferzah kaj posna? Ali ste k shivezhem obzhutenju svoje grefhnofiti in prirojene hudobnofiti ferza prishli? Ali se skos to she nagnjeni obzhutite, svojih grehov s odpertega ferza se spovedati, se vfemi sheljami ferza se Jesofu vdati, in tega sheniha dushe svefto nasledovati? Zhe she se to ne je sgodilo tak ste si fami krivi; tak ste svelizhezhih in mnogokratnih opomemb milofiti ne hteli poslufhati, ste proti svetem duhi grefhili, in krivizo svojih grehov povelzhali. Vi se nemorete sgovarjati, kaj ne ste podvuzheni v veri na Jesofa Kristofa ter kak mate Jega

in blishnega ljubiti. Vsemte si dobro k serzu besede svojega svelizharja: „Kteri Vi to vse vete, svelizhani bote, zhe bote tisto tudi storili.“ Joh. 13, 17.

Tote opomembe in prashanja si je Tresika, ki je ravno sdaj popolnoma petnajsto leto sverfhila, globoko k serzu vsela. Jene misli she ne so po omotnih veseljazah ne po lepih oblazhilah ali po drugih veseljah mladosti letale. Le s lahke misli je dosdaj premalo na svelizhanje svoje nevmerjozhe dushe in na Jesoshevo ljubesen do nas gresnikov mislila.

Skos mozh svetega duha pak so sdaj besede poboshnega melhnika, kteri ne so prehenjali, s ponishnostjo Boga sa njejn blagor profiti, Tresiki v zhutno serze tak globoko segnole, da jih je zeli dan premishljovala, ter vezher dolgo ne mogla saspiti. Ona se je terdno sazhela isprashovati. „Kolikokrat,“ sami sebi rezhe, sem boshjo besedo she poslufhala! Kolikokrat je moje serze bilo, ter sem si naprej - vsela, svefto po boshji besedi shiveti!

Ali pak jas tudi tak shivim, kak melhnik pravijo? Ali sem jas refem mojem dushnem shenihu Jesosu svoje serze sa lastino dala? Ne, oh ne! jas ne shivim tak! Lastno serze me prekleje. Omotne posvetne veselja, nizhemerni pregovori s mojimi tovarshizami, in da na kratko rezhem - vse, kar se sveta dotizhe, je dosdaj moje vbo-go serze bolje veselilo, kak ljubesen do mojega svelizharja. Oh, kak malokda jas na Njega mislim!“ Per totih besedah so shgezhe lose zhes njeno lize tekle.

Mozh tistih besed in zhutkov, kteri so se v Tresiki oshiveli, ne so takrat vezh v njej vgasnoli. Od dne do dne ji je vezh na skerbi bilo, kaj bi svojo dusho reshila in obvarovala. Ona je v sebi obzhutila, da ji vezhkrat potrebno k spovedi in svetem obrejilu hoditi, kak je dosdaj hodila. Jena poboshnost per aldovi svete melhe je sdaj kam bolje perferzhna bila; sakaj ona je v luzhi boshje milosti zhem vezh sposnala, da sa njeno dusho v nobeni drugi rezhi ne svelizhanje, kak v Jesosi Kristosi, od Boga poslanem svelizharji. Jemu se je vselej, kda je per sveti melhi bila, s zelega serza sa vezhno lastino davala, s popolnoma savupanjem, da je Jegova in da Jegova bode sdaj in na vse vezhne zhase. Pri deli, ali zhe je per svojih pajdashizah bila, se ji je posnalo, kaj je jeno serze smirom s svojim dushnim shenihom Jesosem opravilo melo. Ona je malo govorila; se nikdar

ne zhes filo nalmejala, ter se tudi nikdar ne v kaki drushbi, ali per kaki drugi dobri volji dolgo mudila. Jeno naj velzho veselje je bilo, zhe je na samem duhovne bukvice brala; posebno pak popisanje shivljenja od svetize svoje godovnice, svete divize Teresije, ter od matere boshje, prezhiste devize Marije.

V jeno obrambo se je vsakdan sporozhila in vsaki dan snovizh sklenola, Jesosa tak, kak Marija, is zelega serza svesto ljubiti. Da bi se blashene saproshnje drugih na toto namembo deleshno storila, ter se skos poboshno peldo drugih obujala, se je sdaj dala v sestinstvo prezhiste matere boshje sapisati. Dosdaj ji je, kak dostim drugim, naredba tote poboshne drushbine na poti bila, kaj bi pristopila; da je prepovedovala, kaj nobena sravensetra te drushbe ne smela na drugo musiko ali plef, kak na svatovshino.

Kak perferzhna je jena poboshnost bila, in kak globoko v serzi je ona milostno, prezhisto devizo Marijo zhasnila, da bi se tim vezh v ljubeshni Jesosa krepi-la, se she is sledezhe pesmi rasumi, ktero je skoro vsaki dan popevala :

1. Bod zheshehána, boshja mati!
 Moje perbeshalishe,
 Ki ne neham k Tebi svati,
 Na me milo se oglè;
 Prosi svoj'ga fineka
 Sa me ki sem greshniza.
2. Prosi Boga, mati mila!
 Sa me ki sem greshniza;
 Ti mi milost bosh sprosila,
 Greh zhe sgrivam is serza,
 Da se milostno serdi,
 Ter mi grehe odpušti!
3. Mati! roko mi ponudi
 Zhes doline semeljške;
 Mojo slabo dusho budi,
 Ti, o svir sa vpeslhane!
 Da, kak Ti, bres madesha
 Proti nèbi bodem shla.

4. Polna kreposti deviza!
 Daj, da Teb' enaka sim
 Na zhednosti, ter da liza
 In ozhefa ne vertim
 Inam, kak na Jesofa,
 Da, kak Ti le, ljubim Ga.
5. Nar zhiftesha! daj, da tudi
 Jas od greha zhista sem:
 Zhifto ljubav v men' obudi,
 Da levsem nagibanjem
 Mojem Jesofu se vdam,
 Ter da Te sa mater mam,
6. Mati! slifhi, ki sesavam
 K Tebi se, oflifhi me:
 Daj, da slehernim skušnjavam
 Viteshka pokashem se;
 In kda vgasne mi oko
 Pelaj! pelaj me v nebo!

K o n e z.

Tiskano v tiskarnji Andrasha Kienreicha v Gradzi.

